

توجه ابنيه

TOSEH ABNIEH

فصلنامه اجتماعی اقتصادی

Social and Economic Quarterly

قیمت ۲۰۰۰۰۰ ریال | Price 200000 Rials

پاییز ۱۳۹۸

Toseh Abnieh Social and Economic Quarterly

فصلنامه اجتماعی اقتصادی، توسعه ابنيه | پاییز ۱۳۹۸ | شماره ۱۵ | No 15

صنایع سنگ هاشمی

Hashemi Stone Industries

Hashemi

Stone Industries

شهرستان نوشهر، شکری کلا، بلوار خیریان، خ. صبا

+۹۸ ۲۱ ۴۴ ۷۳ ۵۸ ۴۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آر ب اتفاق جهان
میت و ملت

فهرت مطالب

۴	بررسی بازار ارز در پاییز ۹۸	صاحب امتیاز: حامد مهري
۱۶	تحليل نوسانات بازار انرژی در سه ماهه سوم سال ۹۸	مدیر مسئول: شهرام پروین جهرمی
۲۶	مسکن و شهر	رئیس: حامد مهري
۴۶	افزایش قیمت بنزین	مدیر اجرایی: رضا شعبان زاده
۵۲	برنامه بودجه سال ۱۳۹۹	بیر گروه اقتصاد: وحید یا افشار
۵۸	بررسی نوسانات بازار سرمایه	هیأت تحریریه: امیر اسماعیل تریزی- شهرام پروین جهرمی- پرویز جعفری- رسول میرقادی حمید پرهیزکار - رضا شعبان زاده
۶۲	نوسانات پاییزه بازار پول	مشاوران: محمد علی قاسمی - فرخ مسلمی - علیرضا فراهانی - حامد آراسته
۷۰	تحليل بازار جهانی طلا در فصل گذشته	- رضا ملک - شهرزاد معصومی - روح الله شمسى - مهدى یاسور عینی- وحید قاسمی- محمد حسین علیزاده
۷۶	بررسی بازار فلزات اساسی	طراح گرافیک: مهران جعفر شعار
		عکاس: محمد پورقربانعلی

آدرس و شماره تماس

آدرس : تهران- شهرک گلستان- بلوار امیر کبیر خیابان گلغام- پلاک ۷ - واحد ۳
تلفن: ۴۴۷۵۵۷۲۴

WWW.TOSEABNIEH.ORG

آدرس چاپخانه : تهران- الغدیر - کوچه هفتم - واحد ۳ - تلفن: ۴۴۷۵۵۷۲۴

پاییز ۱۳۹۸

بررسی بازار ارز در پاییز ۱۳۹۸

راهبرد ارزی از نگاه همتی

گروه اقتصادی

همتی ۴ عامل افزایش کنترل بر ریال و ممانعت از خروج سرمایه، توجه به نیروهای بازار، ایجاد ساختار انگیزشی برای برگشت ارز صادرکنندگان و حضور دائمی و هدفمند به عنوان بازارساز در بازار ارز را مهم‌ترین بازیگران نوسان گیر ارز عنوان نمود، و خاطر نشان کرد: بدون تلف کردن ذخایر ارزی نوسانات بازار فردوسی مدیریت شده است، و عنوان نمود تحلیلگران معتقد بودند با راهکارهای افزایش نرخ سود سپرده های بانکی، جراحی نظام بانکی و جیره بندی نرخ ارز می توان بر مشکلات فایق آمد، اما بانک مرکزی این راهکارها را موجب بروز مشکلات بیشتری می دید، از همین رو به افزایش کنترل بر ریال و ممانعت از خروج سرمایه، توجه به نیروهای بازار، ایجاد ساختار انگیزشی برای برگشت ارز صادرکنندگان و حضور دائمی و هدفمند به عنوان بازارساز روی آورد.

راهبردی که از نظر همتی، بهترین راهی بود که این نهاد انتخاب کرد تا بدون تلف کردن ذخایر ارزی، بازار به ثبات برسد. همتی معتقد است که جهش ارزی در سال گذشته ناشی از تحریک انتظارات پیرامون تحریم های بین المللی است، و از سوی دیگر کنترل این جریان با سیاست ارایه ارز ۴۲۰۰ تومانی رقم خورده است. وی معتقد است عواملی چون جدال لفظی ترامپ مبنی بر به صفر رساندن فروش نفت ایران، جنگ رسانه ای دشمن و تهدید نظام بانکداری ایران نیز در تشدید شوک خارجی موثر بودند. همتی این موضوعات را در گفت و گو با المانیتور عنوان نمود.

مدیریت منطقه آزاد توسط واحد ارزی

در پی دستور عبدالناصر همتی رییس کل بانک مرکزی یک اداره مجزا برای ارتباط مستقیم فعالان مناطق آزاد تشکیل و با اداره واحد ارزی مدیریت خواهد شد. وی افزود با ایجاد یک متولی برای فعالان اقتصادی مناطق آزاد در بانک مرکزی تحت یک اداره در واحد ارزی و توامان با ایجاد یک سامانه ارزی در دبیرخانه شورای مناطق آزاد برای تخصیص ارز برای تجار مناطق آزاد، بدون دخالت وزارت صمت و توسط دبیرخانه مناطق آزاد و تلاش برای کاهش سرمایه اولیه آف شور بانک و تسهیل تاسیس این بانک‌ها و بردن این طرح به شورای پول و اعتبار سه گامی است که طرح ریزی و اجرا می‌شود. مهم‌ترین مشکل مناطق آزاد از نگاه همتی عدم داشتن متولی ارزی است، و با این سازو کار تعریف شده از این پس فعالان این مناطق برای رفع مشکلات خود به طور مستقیم با این اداره در تماس باشند. او همچنین از راه اندازی سامانه ارزی در دبیرخانه شورای مناطق آزاد خریدار و افزود: صادرکنندگانی که تامین ارز کرده‌اند نباید از طریق وزارت صمت در صف دریافت ارز دولتی بمانند و می‌توانند از طریق این سامانه ارز مورد نیاز مواد اولیه خود را تامین کنند.

طی بررسی‌های صورت گرفته مناطق آزاد ۲۵ هزار واحد تجاری دارد و در آن ۱۰۰ هزار نفر اشتغال دارند، کیش در سال گذشته با ۳۲۰ میلیون دلار صادرات رقم قابل توجهی ارز وارد ایران نمود. از این رو همتی پیشنهاد داد تا همین ارز صرف گشایی از واحدهای تولیدی برای واردات مواد اولیه و مشکلات تجار هزینه شود.

از دلارهای صادراتی چه خبر

محمد لاهوتی رییس کنفدراسیون صادرات نیز در نشستی به تشریح مشکلات مالیاتی صادرکنندگان پرداخت، او گفت: به موجب جز (۱) بند (ج) تبصره (۸) قانون بودجه سال ۱۳۹۸ هرگونه نرخ صفر و معافیت های مالیاتی برای درآمدهای حاصل از صادرات کالا و خدمات از جمله کالاهای غیرنفتی، محصولات بخش کشاورزی و موادخام، همچنین استرداد مالیات و عوارض موضوع ماده (۱۳) قانون مالیات ارزش افزوده، در مواردی که ارز حاصل از صادرات طبق مقررات اعلامی بانک مرکزی به چرخه اقتصادی کشور برگردانده نشود، برای عملکرد سال های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ قابل اعمال نیست. مدت زمان استرداد مالیات و عوارض ارزش افزوده موضوع ماده (۳۴) قانون رفع موانع تولید از طرف سازمان امور مالیاتی کشور یک ماه از تاریخ ورود ارز به چرخه اقتصادی کشور منظور شده است. حال اگر صادر کننده در این مهلت ۱۲۰ روزه ۵۰ درصد از تعهد خود را پرداخت کرده باشد سازمان امور مالیاتی بررسی و برحسب آن، مالیات ارزش افزوده را پرداخت کند، این عملکرد قطعی می شود و اگر در سه ماه بعد، ارزی که بابت سال ۹۷ بدهکار است را برگرداند، دیگر استرداد به آن تعلق نمی گیرد، زیرا مالیات قطعی شده است.

اما بازپرداخت تسهیلات صندوق توسعه ملی با مشکلاتی مواجه است، در این راستا مشکلات مرتبط با نحوه بازگرداندن تسهیلات ارزی اخذشده از «صندوق توسعه ملی» در دستور کار فعالان بخش خصوصی و نمایندگان دستگاه های دولتی قرار گرفت. نمایندگان بخش خصوصی در جلسه کارگروه تخصصی شورای گفت وگوی دولت و بخش خصوصی، تصریح کردند: که نوسانات شدید ارزی رخ داده طی حدود دو سال گذشته سبب شد که تعداد قابل توجهی از صاحبان بنگاه های اقتصادی برای بازپرداخت اقساط تسهیلات ارزی خود به صندوق توسعه ملی دچار مشکل شوند. به اعتقاد آن ها، تحریم ها عاملی بود که صادرات را تحت تاثیر قرار داد و در نهایت منجر به کاهش درآمد ارزی واحدهای تولیدی شد. در این چارچوب و به دنبال مکاتبات صورت گرفته با نمایندگان مجلس و دولت، مقرر شده است که با کمک وزارت صمت و حذف سیاست ممنوعیت صادراتی برخی سیاست های قبلی مورد بازنگری قرار گیرد.

در خصوص بازگشت دلارهای صادراتی روایات متعددی از سمت مسولین نشر شده است، فرهاد دژپسند، وزیر اقتصاد بازگشت ارز صادراتی را در بازه ۱۸ ماهه حدود ۴۵ درصد اعلام کرد، اما رییس کل بانک مرکزی میزان بازگشت ارز صادراتی را ۷۱ درصد اعلام کرد و نکته جذاب ماجرا اینجاست که محمد لاهوتی رییس کنفدراسیون صادرات ایران از زاویه دیگری به موضوع ارز صادراتی پرداخت و عنوان نمود از ابتدای فروردین ۹۸ تا ۸ آبان ۹۸ براساس گزارش سامانه نیما در مجموع ۱۰ میلیارد و ۳۴۴ میلیون یورو فروش ارز صادراتی بوده که در مجموع بالغ بر ۸ میلیارد و ۳۸۱ میلیون یورو تامین ارزی واردات از این محل انجام شده است. همچنین او میانگین نرخ فروش یورو در این سامانه را ۱۱ هزار و ۸۳۱ تومان و میانگین نرخ خرید یورو را هم ۱۱ هزار و ۸۸۹ تومان اعلام کرد. براساس آمار ارایه شده از سوی این فعال بخش خصوصی، میانگین نرخ خرید دلار در بازار ثانویه ۱۰ هزار و ۷۰۲ تومان و میانگین نرخ فروش دلار نیز ۱۰ هزار و ۵۹۴ تومان بوده است. آمارهای ارایه شده از عملکرد صادرکنندگان و واردکنندگان در سامانه نیما نشان می دهد، که عرضه ارز در این سامانه بیشتر از تقاضاست و حدود یک و نیم میلیارد یورو بدون مشتری در این سامانه وجود دارد. که به دلیل افزایش تقاضا برای واردات در مقابل صادرات و کاهش صف در سامانه نیما بود.

سیاستگذار فعالیتهای داخلی صادرکنندگان، از جمله استرداد مالیات ارزش افزوده و پرداخت جایزه و مشوق صادراتی برای صادرکنندگان را منوط به بازگشت ارز صادراتی نموده است. اما فرهاد دژپسند وزیر اقتصاد و رییس شورای گفت وگوی دولت قول مساعد داد تا بانک مرکزی و سازمان امور مالیاتی ظرف دو هفته آینده بررسی های لازم را صورت داده و استرداد مالیات ارزش افزوده صادرکنندگان تسریع شود. از سوی دیگر، درخصوص پرداخت مشوق های صادراتی با شرط برگشت ارز حاصل از صادرات در این نشست عنوان شد که این رویه موجب شده تا بخشی از منابع و سرمایه در گردش صادرکنندگان در دولت بلوکه شود. این درحالی است که در شرایط کنونی اقتصاد کشور، صادرکنندگان به نقدینگی نیاز دارند. در نشست شورای گفت وگوی دولت و بخش خصوصی مشکلات و پیشنهادها، در مورد نحوه اجرای جزء یک بند (ج) تبصره ۸ قانون بودجه سال ۹۸ با موضوع استرداد مالیات ارزش افزوده پس از بازگشت ارز حاصل از صادرات و دستورالعمل اجرایی ماده ۱۸۶ قانون مالیات های مستقیم مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

بانک مرکزی شفاف سازی می کند

براساس گزارش بانک مرکزی و مبنی بر شفاف سازی تخصیص منابع ارزی، وضعیت عرضه و تقاضای دلارهای ۴۲۰۰ تومانی، در ۵ ماه نخست سال ۱۳۹۷ انتشار یافت. در مجموع و براساس ثبت سفارش های صورت گرفته توسط سه وزارتخانه «صنعت، معدن و تجارت»، «جهاد کشاورزی» و «بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» به میزان ۱۹/۳ میلیارد دلار با نرخ ۴۲۰۰ تومان تامین ارز شده است. که سهم منابع بانک مرکزی ۹۰ درصد بوده و تنها ۱۰ درصد از دلارهای ترجیحی از منابع ارز حاصل از صادرات غیرنفتی تامین شده است. همچنین در سمت عرضه، از مجموع ۱۹/۳ میلیارد دلار، نیمی از منابع صرف واردات «مواد اولیه، تجهیزات و ماشین آلات مورد نیاز بر اساس ثبت سفارش وزارت صنعت» شده است. حدود ۳۸ درصد با هدف واردات کالاهای اساسی، ضروری و دارو تامین شده و مابقی این منابع نیز به مصارف درمانی، دانشجویی و خدماتی اختصاص یافته است.

۴۳۶	سم، کود و داروهای دامپزشکی	۱۰۳۶	دارو
۲۳۰	کنجاله	۸۸۹	برنج
۲۱۵	جو	۷۷۲	ذرت
۱۶۱	سایر غلات و فرآورده ها	۵۸۴	دام و طیور
۱۲۹	لاستیک	۵۲۳	دانه های روغنی
۱۲۶	کرمه و محصولات لبنی بدون کرمه	۴۶۳	تجهیزات پزشکی
۱۰۸	چای	۴۱۱	گوشت گاو و گوسفند
۵۲۳	سایر اقلام	۳۸۷	انواع روغن
۷۳۰	مجموع	۳۱۳	کاغذ

۱۶۳۳	قطعات متفصله ماشین آلات راه سازی، خودرو و سایر ماشین آلات
۱۵۲۷	ماشین آلات و سایل مکانیکی، اجزا و قطعات آن
۱۲۹۴	ماشین آلات و دستگاه های برقی، اجزا و قطعات آن
۸۰۵	آهن، چدن و فولاد
۴۸۹۲	سایر کد تعرفه ها
۱۰۱۵۰	مجموع

کدام بخش بیشترین تاثیر را از تغییرات ارز دارد

و «اثرهمزمان» و «وقفه بیشترین اثرگذاری» سرعت عکس العمل قیمتی را می‌سنجند. طی این پژوهش از داده‌های قیمتی ۲۳۶۹ قلم کالای ۳۵۵ شرکت بورسی و فرابورسی در کنار ۷۳۴ قلم کالا و خدمات تشکیل دهنده شاخص قیمت تولید کننده استفاده شده است. نتایج نشان از آن دارد که محصولات صنعتی و در رتبه اول و پس از آن حمل و نقل بیشترین اثرپذیری را از تغییرات نرخ ارز دارند و کمترین اثرپذیری مربوط به بخش‌های خدمات به جز حمل و نقل بوده است. بیشترین سرعت شوک ارزی در کالاهای کشاورزی و صنعت منعکس شد. بخش کشاورزی به طور متوسط بعد از ۲ فصل و بخش صنعت نیز ۲/۶ فصل بیشترین اثر تغییرات نرخ ارز را به خود می‌بینند، در بین صنایع با بیشترین تاثیرپذیری می‌توان به تولید کاغذ، ماشین آلات و تجهیزات و الیاف مصنوعی اشاره کرد، در حالی که تولید سایر محصولات غذایی، چاپ و نرخ و پارچه تاثیر پذیری به مراتب کمتری نسبت به سایر صنایع داشتند. پس از بخش صنعت، بخش حمل و نقل و ارتباطات با اثر تجمعی ۰/۷۴ بیشترین تاثیرپذیری را از نرخ ارز دارد، این در حالی است که این بخش با وقفه ۴/۶ دوره‌ای بیشترین زمان تاثیرپذیری نرخ ارز را دارد. این پژوهش به ویژگی‌های شرکت‌ها در اثرپذیری نرخ ارز نیز پرداخت و نتیجه این پژوهش نشان می‌دهد که واردات محوری، بیشتر بودن مصارف ارزی نسبت به منابع و استفاده از دلار به عنوان نرخ ارز معیار در خریدهای وارداتی باعث افزایش اثرپذیری شرکت‌ها از نرخ ارز می‌شود. در مقابل ویژگی‌هایی مانند مالکیت دولتی، اندازه شرکت‌ها و معیار قراردادن دلار برای فروش‌های صادراتی، اثرپذیری از نرخ ارز را کاهش می‌دهند.

نوسانات و جهش‌های نرخ ارز در اقتصاد ایران طی سال‌های اخیر معضلات متعددی را ایجاد کرده است. و در این بحران‌ها شاهد کاهش ارزش پول و تغییرات شدید در قیمت‌ها هستیم، قیمت‌های داخلی چگونه از شوک‌های ارزی تاثیر می‌گیرند؟ چه قیمت‌هایی بیشتر تحت تاثیر نرخ ارز قرار می‌گیرند؟ علت تاثیرپذیری متفاوت از نرخ ارز چیست؟ اصولاً آیا می‌توان ریشه تفاوت اثرگذاری نرخ ارز بر قیمت‌ها را در ویژگی‌های متفاوت بنگاه‌های تولید کننده دانست؟ از این رو بررسی و تحلیل داده‌های اقتصادی اهمیت بیشتری خواهند یافت. برای پاسخ به این پرسش‌ها، ویژگی‌هایی مختلفی مانند درجه واردات محوری و صادرات محوری، نوع کاربرد محصول (سرمایه‌ای، مصرفی و واسطه‌ای) محدودیت مالی، سن و اندازه بنگاه، نوع و تعدد ارزش‌های خارجی استفاده شده در مبادلات تجاری و مالکیت بنگاه در نظر گرفته و بررسی شده است، که آیا این ویژگی‌ها می‌توانند به گونه‌ای باعث شوند که اثرات نرخ ارز بر روی قیمت کالاها متفاوت باشد یا خیر؟

پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی ایران طی یک پژوهشی سرعت و شدت اثر تغییرات نرخ ارز بر قیمت کالاهای اساسی را بررسی نمود، در این پژوهش ۵ شاخص اثر همزمان، بیشترین اثرگذاری، اثر تجمعی، وقفه بیشترین اثرگذاری، و رشد قیمت‌ها بعد از شوک ارزی را مورد بررسی قرار گرفت. این شاخص‌ها با توجه به ماهیتی که دارند به دو گروه طبقه بندی شده‌اند. شاخص‌های «بیشترین اثرگذاری»، «اثر تجمعی» و «رشد قیمت‌ها بعد از شوک ارزی ۹۰» در واقع شدت و اندازه عکس‌العمل قیمت‌ها به تغییرات ارزی را اندازه‌گیری می‌کنند

پاسخ مثبت جهانگیری به تقاضای ارزی

معاون اول ریاست جمهوری با تعریف ماموریت‌های جدید تیم اقتصادی برای کنترل بازار در جلسه‌ای با حضور وزرای «صنعت، معدن و تجارت»، «تعاون، کار و رفاه اجتماعی» و «دادگستری» بر تشدید سیاست‌های کنترلی و نظارتی برای جلوگیری از بار روانی قیمت بنزین بر بازار کالا و خدمات تأکید نمود. اسحاق جهانگیری، از وضعیت ذخایر ارزی بانک مرکزی خبر داد و عنوان نمود که بانک مرکزی در بهترین شرایط خود به لحاظ ذخایر ارزی و اسکناسی قرار دارد و سامانه نیما نیز می‌تواند به کلیه تقاضاهای پاسخ دهد. وی اضافه نمود مطابق ماموریت اول، بانک مرکزی موظف است که حمایت از واحد‌های تولیدی را دستور کار قرار دهد. بر اساس ماموریت دوم نیز اصناف کشور باید در فرآیند تنظیم بازار و کنترل قیمت‌ها حضور داشته باشند، و ماموریت سوم معاون اول، سامانه‌های الکترونیکی باید با هدف کنترل جریان کالا به سرعت تکمیل شوند تا امکان رصد کالاها به طور دقیق فراهم آید. جهانگیری با تأکید بر موضوع قدرت خرید مردم، عنوان نمود از اوایل سال ۹۷ با شوک دوم اقتصادی پس از سال ۹۲ مواجه شدیم و تورم سیر صعودی گرفت که باید تلاش کنیم با راهکارهای اقتصادی از قدرت خرید مردم حمایت کنیم. وی خاطر نشان کرد امروز نه تنها در حد نیازهای سال جاری بلکه برای ماه‌های ابتدایی سال ۱۳۹۹ نیز کالا در انبارها وجود دارد.

جنگ تجاری آمریکا و چین ۱۶ ماهه شد

واسیلی سربریاکوف، تحلیلگر معاملات ارزی در بانک «یو بی اس» گفت: سیگنال‌های مختلفی در بازار دریافت شد اما در نهایت میل دلار به افزایش بود. با توجه به چشم انداز اقتصاد جهانی فکر می‌کنم دلار ارزشی بیشتر از ارزش ذاتی خود دارد. چین و آمریکا درگیر یک جنگ تجاری طولانی مدت بوده‌اند که اکنون وارد شانزدهمین ماه خود شده است و از آن به عنوان یکی از اصلی‌ترین دلایل کاهش رشد اقتصادی جهان نام برده می‌شود تا جایی که بانک جهانی، زیان این جنگ برای اقتصاد جهانی طی دو سال آینده را حدود ۷۰۰ میلیارد دلار برآورد کرده است. ری آتریل، تحلیلگر معاملات ارزی در بانک ملی استرالیا گفت: اخبار متضاد باعث شده است تا بازار حدس‌های مختلفی بزند و کسی نمی‌داند که قرار است در نهایت چه اتفاقی بیفتد.

فدرال رزرو و کاهش نرخ بهره

فدرال رزرو برای دومین بار نرخ بهره را کاهش داد، پیتر شیف رییس یورو پاسیفیک کپیتال هشدار داد فدرال رزرو با پایین نگه داشتن نرخ بهره حبابی بزرگتر از سال ۲۰۰۸ را تولید خواهد نمود و بحرانی شدیدتر از ۲۰۰۸ را در این کشور شاهد خواهیم بود. فدرال رزرو با تزریق ۵۰ تا ۷۰ میلیارد دلار پول به سیستم بانکی آمریکا برای جلوگیری از بالا رفتن نرخ بهره اقدام نمود. این تحلیلگر معتقد است چاپ پول بدون پشتوانه و تزریق آن به اقتصاد راه صحیحی نیست، شیف عنوان داشت آن چه بازارها واقعا به آن نیاز دارند این است که از اوقات دردناک رکود عبور کنند و بعد از آن نرخ بهره را بالا ببرند. این چیزی است که واقعا بازار به آن نیاز دارد. با این دستور فدرال رزرو در راستای افزایش ذخایر خود گام بر می دارد که ممکن است بر شاخص دلار فشار وارد کند، به رغم کاهش نرخ بهره از سوی فدرال رزرو دلار در برابر سبد شش گانه ارز های معتبر بین المللی عقب نشینی کرده است.

S&P ۵۰۰ پس از اعلام نتیجه نشست ۰/۳ درصد بالاتر رفت. بازار سهام آمریکا مجددا روند صعودی خود را آغاز کرد. نرخ بازده اوراق ده ساله خزانه از ۱/۸۳ به ۱/۸۰ کاسته شد که بیشترین افت در یک ماه اخیر محسوب می شود. اما رشد وال استریت بیش از یک روز دوام نیاورد و همان دغدغه فدرال رزرو درخصوص تنش های تجاری میان ایالات متحده و چین منجر به تغییر مسیر وال استریت شد. آن چه واقعا فدرال رزرو را ناچار به کاهش سه مرتبه ای نرخ بهره از ماه جولای تا ماه اکتبر کرد، افت در سرمایه گذاری در کسب و کارها بود که با اثرات منفی جنگ تجاری آمریکا و چین تشدید شده بود و دلیل دیگر آن ها نیز اگر مساله برگزیت و رشد اقتصادی جهان را کنار بگذاریم، نارسایی تورم به نرخ هدف ۲ درصدی است.

اما اینجا پایان کار نبود و فدرال رزرو برای سومین بار در سال جاری نرخ بهره هدف را کاهش داد، سومین کاهش ۰/۲۵ درصدی نرخ بهره هدف این نرخ را به بازه ۱/۵ تا ۱/۷۵ درصدی می رساند. فدرال رزرو در بیانیه ای اعلام نمود که دیگر خبری از کاهش نرخ بهره نیست، مگر آنکه افت شدیدی در اقتصاد رخ دهد. مهم ترین چالش های پیش روی اقتصاد آمریکا از نگاه ریاست فدرال رزرو کندی رشد اقتصاد بین المللی است که می تواند بر شاخص ها و بخش های مختلف اقتصاد ایالات متحده اثر بگذارد. و دومین آن جنگ تجاری میان واشنگتن و پکن و عامل سوم برگزیت است. هرچند احتمال وقوع برگزیت بدون توافق بسیار کاهش یافته است، اما همانند توافق تجاری با چین بخشی از ریسک ها همچنان زنده و پویا هستند. پس از این اقدام شاخص

ثبات ارز در مهر ماه

در روزهای ابتدایی ماه مهر دیگر خبری از آن نوسانات ارزی که در یک سال نیم گذشته تجربه کرده بودیم نبود، و بازار نیز در هفته نخست این ماه تحت تاثیر سفر روحانی به نیویورک بود که کاهش معاملات را رقم زد فعالان بازار معتقد بودند که ممکن است خبری غیرمنتظره از نیویورک منتشر شود که جریان انتظارات را برهم بزند. در چنین شرایطی خریداران از هراس آنکه مذاکراتی در حاشیه نشست مجمع سازمان ملل صورت بگیرد و گشایش‌های بین‌المللی بیشتر شود، از انجام معامله صرف نظر کردند و فروشندگان نیز بر همین مدار حرکت نمودند، و این سکوت در بازار منجر به ایجاد یک مسیر نزولی با سرعت بسیار پایین و کاهش توام احتیاط برای معامله‌گران بود.

در اولین روز از مهر دلار در بازار آزاد به قیمت ۱۱ هزار ۳۴۰ تومان معامله شد. این دومین ماه متوالی است که دلار در کانال ۱۱ هزار تومان قرار گرفته است، در ماه مهر بالاترین رقمی که برای دلار پرداخت شد ۱۱ هزار ۵۰۰ تومان و در تاریخ هشتمین روز از این ماه و تنها برای یک روز بود و در ادامه کمترین رقم با ثبت ۱۱ هزار ۲۶۰ تومان رقم خورد. که نشان از ثبات قیمت در این ماه داشت. فعالان این موضوع را نشان از آن می‌دانستند که کنترل بازار آزاد هم چنان در دست بازارساز است و معامله‌گران بهتر است از رفتارهای هیجانی بپرهیزند. در این ماه سکه نیز روندی مشابه با دلار را تجربه می‌کرد، و در سطح ۴ میلیون تومانی حرکت کرد.

اولین روز آبان نرخ دلار در کانال ۱۱ هزار رو دویست قرار داشت و به تدریج مسیر کاهشی را تا ۴ آبان طی کرد و به رقم ۱۱ هزار ۱۳۰ تومان رسید، این کف قیمتی را می‌توان کف قیمتی یک ساله عنوان نمود، دلار در تاریخ ۵ شهریور سال ۹۷ به رقم ۱۱ هزار ۱۰۰ تومان رسیده بود. اما پس از گذشت دهه اول این ماه مسیر افزایشی دلار آغاز شد، به گفته فعالان، یکی از محرک‌های قیمت دلار در این بازه نرخ حواله درهم بود، درهم ۳ هزار و ۹۰ تومان در ۱۱ آبان معامله شد که ۵ تومان بالاتر از روز پیشین بود. دلار از نهمین روز آبان روند افزایشی آرام خود را دنبال کرد و از کانال ۱۱ هزار ۱۰۰ به کانال ۱۱ هزار ۴۰۰ در بیست و سومین روز از آبان رسید، اما در روز ۲۴ آبان شرایط بازار به نوعی دیگر رقم خورد دلار که از شهریور مسیر کاهشی را دنبال کرده بود به یک باره در مسیر افزایشی شدیدی پا گذاشت، و با ۵۰۰ تومان افزایش کانال ۱۱ هزار ۹۰۰ تومان را تجربه کرد و در ادامه طی دو روز خود را به مرز روانی ۱۲ هزار تومان رساند.

فعالان این بازار معتقد بودند که یکی از متغیرهایی که معامله‌گران را در موقعیت دشواری قرار می‌دهد، اظهارات رییس کل بانک مرکزی مبنی بر خریدار بودن این نهاد در بازار است. در واقع این اظهار نظر تصمیم‌گیری را برای معامله‌گران دشوار می‌کند، چرا که ممکن است بازارساز به یکباره با تغییر موقعیت و پایین آوردن قیمت از بالا، آن‌ها را دچار ضرر کند. به رغم این تردید، افزایشی‌های بازار پس از افزایش قیمت بنزین بیش از هر زمانی امید به شکسته شدن مرز ۱۲ هزار تومانی پس از حدود ۱۰۰ روز داشتند. در این خصوص می‌توان سه دلیل تقاضای فصلی، موج تقاضای جدید و جریان اقتصاد کلان را عنوان نمود. مسیر افزایشی تا بیست و هفتم آبان ادامه داشت و دلار به ارزش ۱۲ هزار و ۱۵۰ تومان معامله شد، ولی سه روز پایانی این ماه روند کاهشی را برای ارز شاهد بودیم.

مسیر افزایشی ارز در آبان رقم خورد

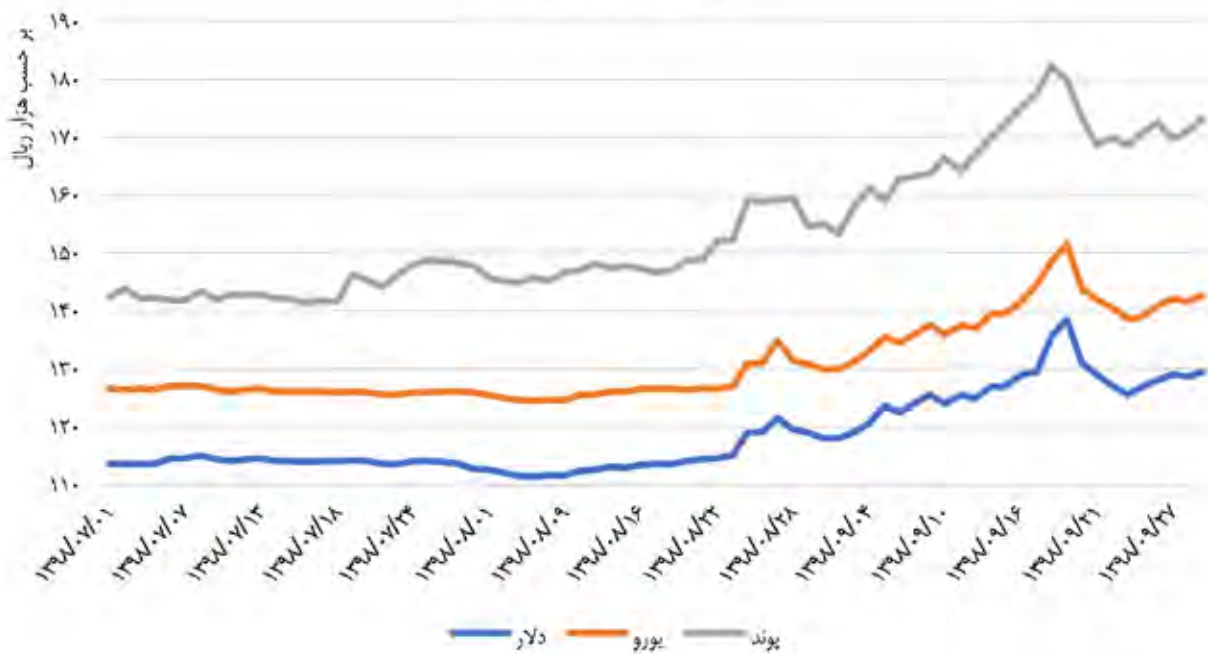
کاهش سهام و افزایش دلار در خلاء اطلاعات در آذر

عبارتی دیگر سقوط ۱۲۰۰ تومانی دلار در ۵ روز یکی از بی سابقه ترین افت های دلار از اردیبهشت بود، این سقوط بسیاری از معامله گران و سفته بازان را دچار ضرر کرد. برخی فعالان، باور داشتند، محدود کردن تراکنش های بانکی توسط بانک مرکزی یکی از عوامل مهمی بود که منجر به تغییر مسیر دلار شد. از بیستم آذر ماه، تراکنش های کلیه سامانه های بین بانکی به ازای هر شخص در ۲۴ ساعت از درگاه های غیر حضوری به ۱ میلیارد ریال محدود شد، برخی بازیگران ارزی باور داشتند این اتفاق موجب شد دلالتان به راحتی نتوانند در بازار مداخله کنند. عده ای نیز بر افزایش هزینه معامله در بازار به دلیل برخورد های امنیتی با معامله گران اشاره می کردند. برخی از فعالان باور داشتند به واسطه شوک بنزینی و اعتراضاتی که پیرامون آن صورت گرفت، برخی افراد نسبت به سرمایه ریالی خود نگران شدند و سعی کردند آن را به دلار، سکه یا سایر دارایی های امن تبدیل کنند. از نظر این گروه، با آرام تر شدن شرایط، بازار تا حدی از این هیجان عبور کرد و در نتیجه بازار به وضعیت عادی خود بازگشت. گروهی از معامله گران، افزایش فعالیت خالی فروشان ارزی را در افت قیمت دلار موثر می دانستند.

در پی عدم دریافت اطلاعات بازارها با توجه به خلا اینترنتی رقم خورده بازار سهام شاهد روند کاهشی بود ولی مسیر ارز این ماه را از همان هفته اول افزایشی آغاز نمود در اولین روز از این ماه دلار در کانال ۱۱ هزار و هفتصد تومان قرار داشت ولی در ادامه به سرعت خود را تا ۱۳ هزار و ۸۴۰ تومان نیز رساند، فعالان، تحلیلگران و دلالتان همگی دلیل اصلی افزایش قیمت دلار را عدم ارتباط و قطع شدن جریان اطلاع رسانی قلمداد نمودند. متقاضیان با توجه به عدم دسترسی به کانال های قیمت گذاری نمی توانستند تشخیص دهند، که قیمت پیشنهادی فروشنده ها چه میزان است. و کمتر دلال خردی در خیابان فردوسی حاضر بود با قیمتی دلار خود را به فروش برساند که بر تابلوی صرافی ها نقش بسته بود. جالب است که صرافی ها نیز در قیمت های درج شده فروش خاصی نداشتند.

مسیر افزایشی دلار ۱۵ روزه شد، یعنی از تاریخ دوم آذر تا هفدهم، افزایش با شیب بسیار تند رقم خورد، ولی پس از آن نرخ دلار در بازار آزاد تهران با افت ۷۰۰ تومانی در بیستم آذر به سطح ۱۳ هزار و ۱۰۰ تومانی بازگشت، در تداوم این حرکت در بیست و چهارم آذر به رقم ۱۲ هزار ۵۰۰ تومان نیز رسید این جریان باعث شد تا سکه تمام بهار آزادی نیز از کانال ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تومانی عقب نشینی کند. یا به

قیمت بهای ارز در پاییز ۹۸

امتداد دلار ۴۲۰۰ تومانی تا ۱۳۹۹

ارز ۴۲۰۰ تومانی را برای واردات کالاهای اساسی و دارو در سال ۱۳۹۹ ادامه خواهد داشت، طی بیانیه ای برهان حقیقت جو سخنگوی دولت از این مهم خبر داد. حال سوال اینگونه مطرح می گردد: که با توجه به کاهش درآمدهای نفتی و به تبع آن کاهش احتمالی درآمدهای مالیاتی متأثر از رکود حاکم بر اقتصاد و افزایش ۱۵ درصدی حقوق و دستمزد شاغلان دولتی احتمال می رود حجم کسری بودجه در سال آینده بسیار زیاد (و شاید بی سابقه) باشد. با بررسی موارد فوق می توان گفت، تصمیم سریع دولت در مورد تداوم سیاست ارز ۴۲۰۰ تومانی و اختصاص تقریباً تمامی سهم خود از درآمدهای نفتی به این امر شبیه به یک معمای پیچیده است.

دولت در ۱۴ سال گذشته حدود ۳۰۰ میلیارد دلار منابع ارزی را به بدنه اقتصادی کشور در قالب مداخله ارزی وارد نمود، حال این سوال مطرح می شود که با این حجم مداخله ارزی آیا مشکل اقتصاد کشور حل شده است؟ نرخ ارز در این بازه حدوداً ۱۳ برابر رشد نموده است، بررسی دقیق تر این موضوع حاکی از آن است، حجم زیادی از تزریق در دو دوره متلاطم بازار ارز که در ابتدا و میانه دهه ۹۰ رخ داد، انجام شده است. در این دو مقطع مجموعاً برای کنترل بازار حدود ۲۰۰ میلیارد دلار تزریق شد، اما این سیاست ها نتوانست مانع جهش نرخ ارز شود. حتی اگر در دوره های محدودی همانند دهه ۸۰، ارزیابی باعث تثبیت قیمت ارز شد، در نهایت با یک جهش ۳ یا ۴ برابری (در سال های ۹۱ و ۹۷)، این تثبیت قیمت جبران شد. این آمارها یک نتیجه بیشتر ندارد، آن هم مردود بودن سیاست تعیین نرخ ارز و ارزیابی به منظور کنترل بازار است.

سال	بازار آزاد	نرخ ثابت	نسبت درصد	سال	بازار آزاد	نرخ ثابت	نسبت درصد
۱۳۵۷	۱۰	۷	۱۴۳	۱۳۷۱	۱۳۹	۱۳۵	۱۰۳
۱۳۵۸	۱۴	۷	۴۰۰	۱۳۷۲	۱۸۰	۱۶۵	۱۰۹
۱۳۵۹	۲۰	۷	۲۸۶	۱۳۷۳	۲۶۳	۱۷۵	۱۵۰
۱۳۶۰	۲۷	۸	۳۳۸	۱۳۷۴	۴۰۳	۱۷۵	۲۳۰
۱۳۶۱	۳۵	۸	۴۳۸	۱۳۷۵	۴۴۴	۱۷۵	۲۵۴
۱۳۶۲	۴۵	۸	۵۶۳	۱۳۷۶	۴۷۸	۱۷۵	۲۷۳
۱۳۶۳	۵۸	۹	۶۴۳	۱۳۷۷	۶۴۶	۱۷۵	۳۶۹
۱۳۶۴	۶۱	۸	۷۶۳	۱۳۷۸	۸۶۳	۱۷۵	۴۹۳
۱۳۶۵	۷۳	۷	۱۰۵۷	۱۳۷۹	۸۱۳	۱۷۵	۴۶۵
۱۳۶۶	۹۹	۷	۱۴۱۴	۱۳۸۰	۷۹۲	۱۷۵	۴۵۳
۱۳۶۷	۹۶	۶	۱۶۰۰	۱۳۸۱	۷۹۹	۱۷۵	۷۹۵
۱۳۶۸	۱۳۰	۷	۱۷۱۴	۱۳۸۲	۸۳۳	۸۳۸	۱۰۰
۱۳۶۹	۱۴۱	۶	۲۳۵۰	۱۳۸۳	۸۷۳	۸۷۱	۱۰۰
۱۳۷۰	۱۴۳	۶	۲۳۶۷	۱۳۸۴	۹۰۳	۹۰۲	۱۰۰

هدف اصلی سیاستگذار مهار نرخ ارز با تعیین نرخ ثابت و ارایه ارز به وارد کنندگان بود اما آیا دولت در این کار به موفقیتی هم دست یافت؟ آمارها نشان می دهد: قیمت دلار در اسفندماه سال ۱۳۸۷ (ابتدای دوره اول) حدود ۹۹۰ تومان بود که در پایان این دوره با ۲۹۰ درصد رشد در اسفند ۹۱ به ۳۵۸۰ تومان رسید. در این بازه حدود ۱۹۰ میلیارد دلار ارزشی صورت گرفت، در دوره دوم، دلار از نرخ ۳۰۲۶ تومان شروع شد و در پایان این دوره با ۳۵ درصد افزایش به ۴۰۴۵ تومان رسید، در این بازه نیز حدود ۳۴ میلیارد دلار ارزشی رقم خورد. در حالت کلی می توان به این صورت بیان نمود که طی ۱۳ سال ۲۸۴ میلیارد دلار ارز صرف کنترل بازار شده است، اما در بازه ۱۳ ساله، شاخص قیمت مصرف کننده ۹ برابر شده، بنابراین طی این زمان مورد بررسی، در هر سال ۲۲ میلیارد دلار به ذخایر ارزی ما افزوده شده است، این موضوع یعنی اینکه در هر روز کاری به میزان ۷۵ میلیون دلار

از ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۶ (به جز سال های ۹۱ و ۹۲) در مجموع حدود ۲۸۴ میلیارد دلار در بازار تزریق شده است. جایی که میزان کل صادرات کالاها در اقتصاد ایران حدود ۱۱۰۰ میلیارد دلار یعنی در این ۱۳ سال، حدود ۲۶ درصد از منابع ارزی حاصل از صادرات کشور در بازار ارز به منظور کنترل نرخ ارز، عرضه شده است. حال مجموع کل واردات کالاها حدود ۷۸۰ میلیارد دلار بوده است، که حدود ۳۶ درصد این مقدار در بازار به منظور پوشش نیازهای ارزی (عمدتا نیازهای سوداگری و احتیاطی) عرضه شده است. اول اینکه بانک مرکزی به جای تمرکز بر سیاستگذاری زمان بسیاری را برای این کار هزینه نموده است، و دوم اینکه حدود ۲۶ درصد از ارز حاصل از کل صادرات کالاها از سوی بانک مرکزی عرضه شده است، به عبارت دیگر نرخ ارز حداقل در کوتاه مدت نتیجه انتخاب سیاست گذار بوده و بازیگران دیگر نقش ناچیزی در بازار داشته اند.

دوره زمانی	متوسط نرخ دلار آزاد (تومان)	افزایش نسبت به دوره قبل (درصد)	حداکثر نرخ دلار آزاد (تومان)	افزایش نسبت به دوره قبل (درصد)	افزایش در دو دولت مستقر (تومان)	افزایش ریالی نسبت به نرخ ابتدای دوره دولت
دوره گذار انقلاب	۱۵	-	۲۰	-	-	-
۱- دوره اول موسوی ۶۰-۶۳	۴۱	۱۸۱	۵۸	۱۹۰	۷۲	۳۶۰
۲- دوره دوم موسوی ۶۴-۶۷	۸۳	۱۰۰	۹۹	۷۱	۳۳۴	۳۳۸
۳- دوره اول هاشمی ۶۸-۷۱	۱۲۸	۶۷	۱۳۹	۵۱	۳۹۶	۸۹
۴- دوره دوم هاشمی ۷۲-۷۵	۲۳۳	۱۳۳	۳۴۴	۱۹۸	۲۳۹۶	۲۶۳
۵- دوره اول خاتمی ۷۶-۷۹	۷۰۰	۱۱۷	۸۶۳	۹۳	۱۱۸۵۰	۳۷۰
۶- دوره دوم خاتمی ۷۹-۸۳	۸۴۴	۱۸	۸۷۳	۱	-	-
۷- دوره اول احمدی نژاد ۸۴-۸۷	۹۳۳	۱۳	۹۶۶	۱۱	-	-
۸- دوره دوم احمدی نژاد ۸۸-۹۱	۱۷۷۵	۹۱	۳۳۰۰	۲۳۱	-	-
۹- دوره اول روحانی ۹۲-۹۵	۳۳۷۵	۹۶	۳۷۰۰	۱۶	-	-
۱۰- دوره دوم روحانی ۹۶-۹۷	۹۷۰۰	۱۷۹	۱۵۱۵۰	۳۰۹	-	-

تزریق ارزی صورت گرفته است.

منابع

تحلیل نوسانات بازار انرژی در سه ماهه سوم سال ۹۸

گروه انرژی

نفت

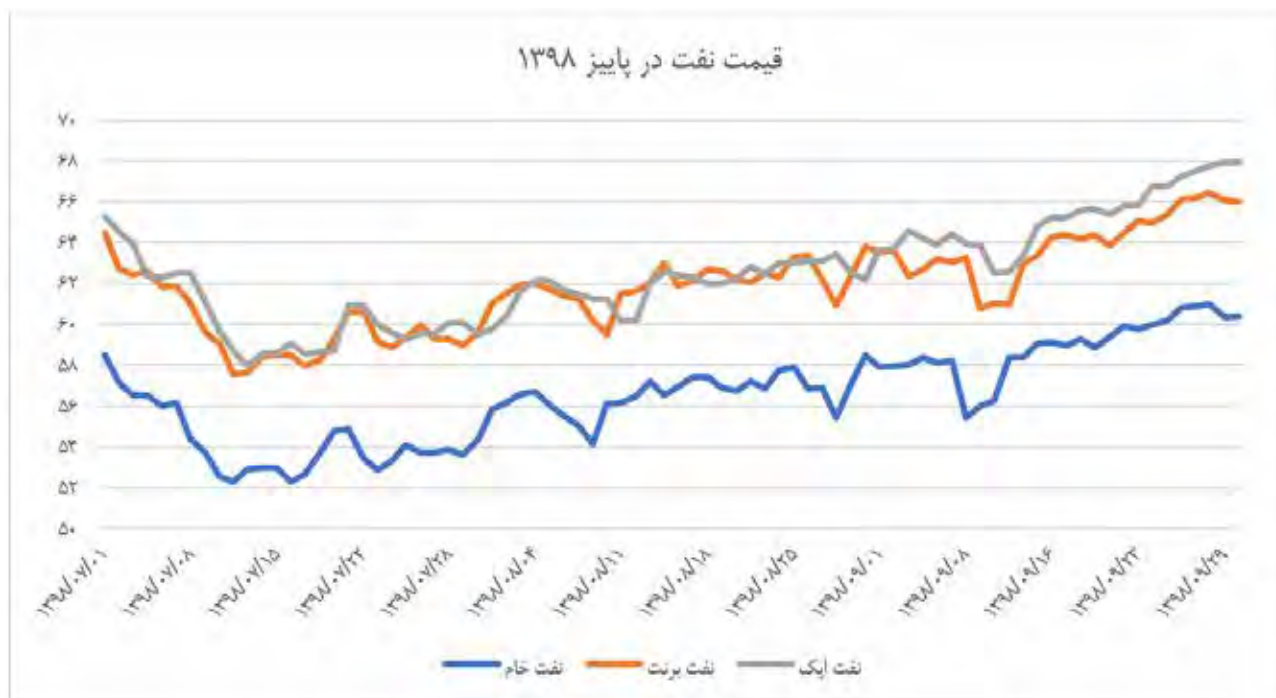
بازار نفت پس از حملات پهبادی به تأسیسات نفتی عربستان در پایان نوسانات به بیشترین افزایش قیمت هفتگی در هشت ماه گذشته رسید. در هفته اول مهر شاخص نفت خام برنت ۶/۷ درصد یا بیش از ۴ دلار در هر بشکه افزایش یافت که بیشترین سطح از ژانویه به این سو یعنی طی ۸ ماه گذشته به شمار می‌رود. در کنار تردیدی که به واسطه اختلال عرضه از سمت بزرگ‌ترین صادرکننده نفت خام برای بازار ایجاد شده، سایه تهدیدهای سمت تقاضا نیز در پی جنگ تجاری آمریکا و چین همچنان بر سر بازار است. وزیر نفت عربستان در نشستی اعلام نمود: ۳۰ درصد از تولید میدان نفتی خریص ۲۴ ساعت پس وقوع حملات از سر گرفته شد. اما برای بازگشت کامل تولیدات به سطح ۱/۲ میلیون بشکه ای، تا پایان سپتامبر زمان نیاز خواهد بود. تأسیسات بقیق که به عنوان قلب صنعت نفت عربستان و دنیا شناخته می‌شود تا پیش از وقوع حملات قادر به فرآوری و آماده سازی ۴/۹ میلیون بشکه نفت خام در روز بود. به گزارش بلومبرگ، میزان چشمگیری از نفت تولید شده توسط عربستان برای این که قابلیت استفاده پیدا کند، به تأسیسات بقیق نیاز دارد تا فرآوری شود. استیو هانکه، اقتصاددان و نویسنده نشریه فوربس می‌گوید با وجود قرار داشتن نفت در محدوده امن، نمی‌توان این موضوع را در نظر نگرفت که قیمت‌ها در حال حاضر به شکل معناداری در سطوحی بالاتر از قبل از حمله به تأسیسات غول نفتی عربستان، آرامکو قرار دارند. در پی حملات پهبادی به تأسیسات نفتی عربستان برخی از کشورها برنده و برخی از کشورها بازنده شدند.

بازندگان حمله به آرامکو					
درصد	کشور	ردیف	کشور	ردیف	درصد
۰/۱۵	هنگ کنگ	۱۵	یونان	۸	۰/۵
۰/۱۰	جمهوری خلق چین	۱۶	نیوزیلند	۹	۰/۵
۰/۰۶	منطقه یورو	۱۷	آفریقای جنوبی	۱۰	۰/۵
۰/۰۵	انگلیس	۱۸	تایوان	۱۱	۰/۵
۰/۰۵	آرژانتین	۱۹	لهستان	۱۲	۰/۵
۰/۰۴	استرالیا	۲۰	کره جنوبی	۱۳	۰/۴
		۰/۱۵	ژاپن	۱۴	۰/۳۳

برندگان حمله به آرامکو		
درصد	کشور	ردیف
۱/۷	قزاقستان	۱
۱/۲	روسیه	۲
۱/۰۳	امارات متحده عربی	۳
۰/۳	کلمبیا	۴
۰/۲۲	کانادا	۵
۰/۱۸	برزیل	۶
۰/۱	اندونزی	۷

را کاهش می دهند. آخرین اطلاعات از انرژی آمریکا حکایت از کاهش سرعت رشد تولید نفت شیل در این کشور دارد. سطح تولید نفت خام آمریکا در جولای به طور میانگین ۱۱/۸ میلیون بشکه در روز بود که نشان از کاهش ۳۰۰ هزار بشکه ای نسبت به ماه ژوئن دارد. جولیان لی، تحلیلگر بلومبرگ معتقد است، جهش بزرگ تولید نفت شیل رو به پایان است اما همزمان با ورود صنعت شیل به دوران بزرگسالی، احتمالاً یک جهش دیگر در راه خواهد بود. به این دلیل که دوره سوم رونق تولید شیل، صحنه بازیگری بزرگان نفتی و خروج شرکت های کوچک یا ادغام آن ها با شرکت های بزرگ تر خواهد بود. براساس این گزارش، EIA انتظار می رود روند نزولی قیمت نفت در نیمه نخست سال آینده میلادی، باعث کند شدن رشد تولیدات شیل شود.

وزیر نفت ایران پس از کنار گذاشتن شرکت سی ان پی سی آی چین از پروژه توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی، توضیحاتی در رابطه با چگونگی خروج دو شرکت خارجی حاضر در این پروژه ارائه داد. زنگنه عنوان نمود که با محدود شدن حضور ۲۰ ساله توتال و سی ان پی سی آی چین در پروژه توسعه آخرین فاز باقی مانده از پارس جنوبی به حدود یک سال، حالا شرکت پتروپارس تنها شرکت باقی مانده از کنسرسیومی است که قرار بود علاوه بر توسعه فاز ۱۱، برای نخستین بار پروژه فشارافزایی در پارس جنوبی را اجرایی کنند. وی افزود هر چند سال یک بار ضربات کشنده ای به صنعت نفت ایران وارد می شود. تاکنون سعی کرده ایم از این ضربات زنده بیرون بیاییم و این مشکل را حل کنیم. به هر حال تحریم ها بزرگ ترین ضربات را به صنعت نفت وارد می کنند و جایگاه جهانی ما

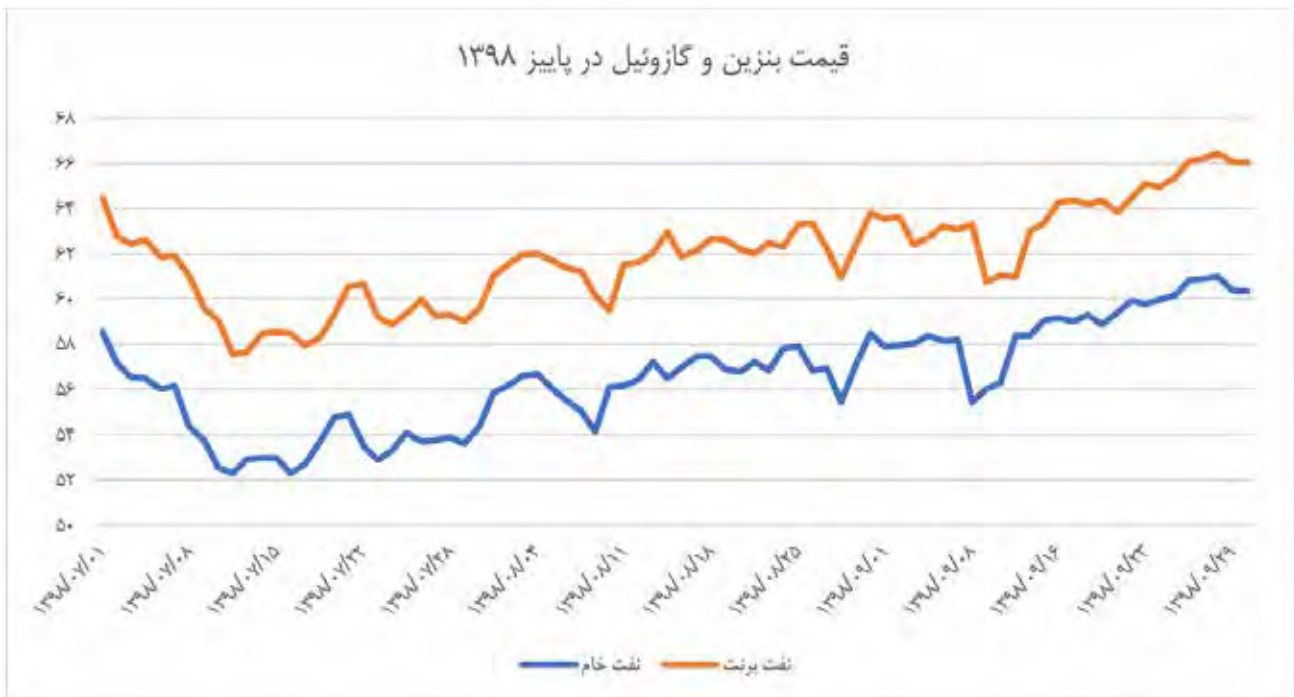

بورس انرژی

می‌گیرد. مرحله دوم تأمین مالی نفتی در بورس انرژی طی دو روز سوم و هفتم مهرماه و از طریق عرضه اولیه ۲۵۰۰ میلیارد تومان اوراق سلف موازی استاندارد نفت خام سبک داخلی توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی، به نمایندگی از دولت جمهوری اسلامی ایران از طریق نماد های «سنفت ۲۹۹۱، سنفت ۲۹۹۲، سنفت ۲۹۹۳، سنفت ۲۹۹۴، سنفت ۲۹۹۵، سنفت ۲۹۹۶ و سنفت ۲۹۹۷» به عموم سرمایه‌گذاران در بازار مشتقه بورس انرژی ایران عرضه شد. مجموع قرارداد های سلف موازی استاندارد نفت خام سبک داخلی بالغ بر ۳ میلیون و ۴۹۷ هزار و ۵۶۲ قرارداد است که به قیمت اسمی هر قرارداد ۷۱۴ هزار و ۷۸۳ تومان و به روش حراج ناپیوسته عرضه عمومی شد.

اما در مهرماه روند کاملاً کاهشی رقم خورد حجم و ارزش معاملات در بازار فیزیکی برای دومین ماه پیاپی، ارزش معاملات جذابی را بدون نفت به ثبت رسید. ارزش معاملات مهرماه در مقایسه با ماه قبل از آن ۴۶/۵۵ درصد کاهش داشت ولی در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، رشدی ۴۲/۸۲ درصدی را به خود اختصاص داد. همچنین حجم معاملات فرآورده‌ها در مهرماه ۴۹۱ هزار و ۷۲۹ تن بود که در مقایسه با ماه قبل از آن افت ۴۶/۶ درصدی داشت ولی در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۵۸/۱۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

بورس انرژی با ۴/۵ تریلیون تومان و رشد ۴۳۰ درصدی، در غیاب نفت، بزرگترین رکورد تاریخ بورس را رقم زد، ارزش معاملات بورس انرژی در شهریور ماه به ۴ هزار و ۴۹۴ هزار میلیارد تومان رسید. اهمیت این رشد از آنجا برجسته تر می‌شود که بیشترین ارزش معاملات ماهانه در تاریخ بورس انرژی، به آبان ماه سال گذشته باز می‌گردد، که با اهرم داد و ستد نفت خام، این رقم ۲ هزار و ۱۹۵ میلیارد تومان ثبت شده بود، یعنی رکورد شهریورماه امسال بیش از دو برابر رکورد قبلی این بازار است. حجم معاملات در شهریورماه سال جاری به بیش از ۹۰۰ هزار تن رسید که در مقایسه با ماه قبل از آن ۳۹۶ درصد رشد داشت. بیشترین رکورد حجم داد و ستد بورس انرژی نیز به اسفندماه سال ۹۶ با حجم ۳۹۴ هزار تن بازمی‌گردد. مهم‌ترین دلیل رشد حجم و ارزش معاملات بورس انرژی به عرضه های صادراتی فرآورده های نفتی با محوریت بنزین و گازوئیل رقم خورد، محموله های ۵۰ هزار تنی گازوئیل و بنزین تاکنون به معنی یک تغییر فاز بسیار بزرگ برای بورس انرژی ایران بوده و کابوس عدم معامله نفت خام را به صورت کلی به حاشیه رانده است. گران‌ترین کالایی که در شهریورماه در این بازار مورد داد و ستد قرار گرفته بنزین اکتان ۹۵ است، و پس از آن بنزین با اکتان پایین تر، سپس گازوئیل در این ردیف قرار

جنگ تجاری آمریکا و چین ادامه دارد

صندوق بین‌المللی پول در پی انتشار گزارش چشم‌انداز اقتصادی جهان در خصوص خاورمیانه و شمال آفریقا رشد میان مدت اقتصادهای صادرکننده نفت این منطقه تحت تأثیر نوسانات قیمت نفت، رشد نامطمئن اقتصاد جهان را با در نظر گرفتن افزایش نا اطمینانی‌های مالی و تشدید تنش‌های ژئوپلیتیک تحلیل و بررسی نمود. این صندوق معتقد است برای قطع وابستگی به درآمدهای نفتی و دستیابی به نرخ رشد اقتصادی پایدارتر، باید یکپارچگی مالی در اقتصادهای منطقه از سر گرفته شود، به خصوص از طریق تقویت چارچوب مالی میان مدت دولت‌ها. همزمان، اصلاحات ساختاری در کنار توسعه بیشتر مالی نیز می‌تواند منجر به تقویت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و سرمایه‌گذاری داخلی و همچنین تنوع بیشتر در اقتصادهای این منطقه شود، امری که به بهبود بهره‌وری و ارتقای بالقوه رشد اقتصادها کمک خواهد کرد. صندوق بین‌المللی پول اعلام کرد تحت تأثیر تحریم‌های آمریکا، دولت ایران امسال را با کسری بودجه ۴/۵ درصدی و سال آینده را با کسری ۵/۱ درصدی به پایان خواهد رساند. آی‌ام‌اف نیز با تحلیل این گزارش عنوان نمود که ایران در سال ۲۰۲۰ برای رسیدن به تراز مالی خود نیاز به فروش نفت به قیمت ۱۹۵ دلار دارد. بعد از ایران، کشور عربستان در سال آینده نیاز به گران‌ترین نفت (معادل با ۸۴ دلار) برای تراز کردن بودجه خود دارد.

واشنگتن طی آخرین اقدام خود به دلیل «انتقال آگاهانه نفت از ایران» و نقض تحریم‌های ایالات متحده علیه ایران، تعدادی شرکت حمل و نقل دریایی نفت و همچنین افرادی از چین را مشمول تحریم نمود. این دور از تحریم‌های آمریکا علیه شرکت‌های چینی یکی از مهم‌ترین و بزرگ‌ترین تحریم‌های واشنگتن بعد از تحریم خرید نفت ایران است. نتیجه این اقدام را می‌توان از دست دادن تعداد زیادی تانکر نفتی، متلاشی شدن بازار نفتکش‌ها و افزایش شدید قیمت حمل و نقل دریایی نفت ارزیابی نمود. فایننشال تایمز تعداد نفتکش‌های مشمول تحریم‌ها را ۴۰ تا ۵۰ فروند برآورد کرده است. این موسسه همچنان معتقد است که این تحریم‌ها فعلاً نمی‌تواند مانع خرید نفت چین از ایران شود. کنکورد، کشتیرانی کونلون، هلدینگ کونلون، کشتیرانی کاسکو و ملوانی و مدیریت کشتی کاسکو و شرکت پگاسوس ۸۸، شرکت‌های چینی هستند که مورد تحریم قرار گرفته‌اند. کاسکو بزرگ‌ترین شرکت کشتیرانی جهان است که به گزارش فایننشال تایمز بیش از هزار کشتی در اختیار دارد. در پی این اقدام آمریکا منابع کشتیرانی اعلام کرده‌اند که هزینه حمل نفت خاورمیانه به شمال آسیا ۱۹ درصد برای سررسید اکتبر افزایش یافته که معادل ۶۰۰ هزار دلار برای هر سوپر تانکر است. هزینه حمل هر محموله بزرگ نفت خاورمیانه به سواحل غربی هند ۲۸ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

قیمت نفت برای رسیدن به تراز مالی کشورهای خاور میانه

کشور	۱۵-۲۰۰۰	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰
ایران	۵۵/۹	۵۸/۴	۶۴/۸	۸۲/۰	۱۵۵/۶	۱۹۴/۶
عراق	-	۴۶/۳	۴۲/۳	۴۵/۴	۶۲/۵	۶۰/۳
عربستان سعودی	۷۸/۰	۹۶/۴	۸۳/۷	۸۸/۶	۸۶/۵	۸۳/۶
امارات متحده عربی	۴۷/۶	۵۱/۱	۵۹/۸	۶۶/۷	۷۰/۲	۷۰/۰
قطر	۴۵/۰	۵۴/۰	۵۰/۶	۵۰/۳	۴۸/۸	۴۵/۷
کویت	۴۳/۸	۴۳/۴	۴۵/۷	۵۴/۲	۵۴/۳	۵۴/۷

پتروشیمی

تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۸ معادل ۹۸/۷ میلیون بشکه در روز بوده است و انتظار می رود ظرفیت پالایشی نفت در سال های ۲۰۲۵ و ۲۰۴۰ به ترتیب به ۱۰۵/۶ و ۱۱۰/۶ میلیون بشکه در روز برسد. در سال ۲۰۱۸ سهم حوزه پتروشیمی در تقاضای جهانی نفت، معادل ۱۳/۴ میلیون بشکه در روز یعنی ۱۳/۶ درصد بوده است. با این حال آن چه در چشم انداز تقاضای نفت در سال های آینده مشهود است، رشد قابل ملاحظه سهم صنعت پتروشیمی از این بازار است، به گونه ای که طی سال های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۵ حدود ۲۵ درصد و طی سال های ۲۰۲۵ تا ۲۰۴۰ حدود ۵۰ درصد از افزایش تقاضای نفت خام، سهم صنعت پتروشیمی است، که این سهم قابل تامل است، و به عبارتی گویای افزایش سهم تولید اتان، گاز مایع و نفتا در قیاس با فرآورده های سوختی (بنزین و گازوئیل) در پالایشگاه ها است. در مجموع، انتظار می رود سهم صنعت پتروشیمی از تقاضای جهانی نفت از ۱۳/۶ درصد سال ۲۰۱۸ به ۱۵/۹ درصد در سال ۲۰۴۰ افزایش یابد.

اما در ایران بررسی ۶ ماهه اول سال ۹۸ این بازار با در نظر گرفتن دوره ۷ ساله حاکی از آن است بازارها در حال بازگشت به حالت تعادلی خود هستند با این تفاوت که اکنون با یک رشد در سطح عمومی قیمت ها نیز روبه رو شده اند که این رشد در سطح صنعت و بازار جذب شده و تقریباً قیمت های جدید به خورد حساب های مالی مجموعه صنعت و صنایع مرتبط و مصرف کنندگان رفته است. ثبت رکورد در بازار پلیمرها در هفته اول مهر رقم خورد، ثبت بالاترین رشد شاخص قیمت پلیمرها بعد از ۱۰ هفته و ثبت بالاترین حجم معاملات هفتگی بعد از ۴/۵ ماه دو رکوردی هستند که امیدها را به این بازار برگرداند. اما قیمت های پایه در این بازه زمانی در بورس کالا با کاهش نرخ اعلام شد که یک نگرانی محدود را در بازار ایجاد کرد. بر مبنای اطلاعات رسمی این بازار با رشد ۱/۳۷ درصدی همراه شد که دلیل اصلی آن را باید در رشد قیمت های جهانی، افزایش نرخ دلار نیمایی و حتی رقابت برای خرید در بورس کالا جست وجو کرد.

رسیده بود، ایران صادرات محصولات پتروشیمی را از طریق مبادله کالایی برای جبران کاهش فروش نفت به دلیل تحریم های آمریکا تقویت کرده است. به گزارش شرکت ملی پتروشیمی، سالانه ۳۱ میلیون تن محصولات پتروشیمی تولید می شود که از این میزان ۲۲ میلیون تن آن صادر می شود. پیش بینی می شود تولید پتروشیمی ایران تا سال ۲۰۲۱ به رقم ۱۰۰ میلیون تن در سال برسد. فوربس نیز در گزارشی با اشاره به همکاری های اقتصادی چین با ایران، پکن را یکی از منابع اصلی تامین مالی طرح های توسعه صنعت پتروشیمی اعلام کرد. و افزود با تشدید تنش های پکن با واشنگتن فرصت برای تقویت همکاری های اقتصادی ایران با چین افزایش پیدا کرده است.

اس پی گلوبال با استناد به صحبت های وزیر نفت ایران عنوان کرد: در آینده نزدیک ایران با جایگزینی پتروشیمی به جای نفت خام درآمدهای ارزی خود را جبران کند. زنگنه مدعی شده بود پتروشیمی بزرگ ترین عامل درآمد ارزی ایران از صادرات شده است. محمدی معاون وزیر نفت و امور پتروشیمی و مدیرعامل شرکت ملی پتروشیمی گفت ایران قصد دارد سرمایه گذاری در صنعت پتروشیمی داخلی برای جبران خسارت های ناشی از تحریم های نفتی را تا رقمی در حدود ۴۰ میلیارد دلار ظرف ۶ سال آینده رقم زند. میزان تولید نفت ایران در ژوئن ۲۰۱۷ به ۳/۸ میلیون بشکه در روز رسید، در اوایل سپتامبر براساس بررسی پلاتس این رقم به ۲/۳ میلیون بشکه در روز

شرکت	نوع سرمایه گذاری	ظرفیت سالانه	محل	حجم سرمایه گذاری (میلیارد دلار)	تاریخ راه اندازی
آرامکو / توتال	کراکر خوراک ترکیبی، تولید اتیلن و مشتقات آن	۱/۵ میلیون تن اتیلن	جیبلی، عربستان	۵	۲۰۲۴
آرامکو / سایپک	پترو پالایشگاه تبدیل مستقیم نفت به مواد پتروشیمی و روغن های پایه COTC	۱۴/۴ میلیون تن اتیلن و مشتقات آن	یابوو، عربستان	۳۰	۲۰۲۵
شرکت ملی نفت ابوظهبی ADNOC	کراکر خوراک ترکیبی، تولیدی تولید الفینف آروماتیک ها، پلی الفین	۹/۹ میلیون تن	رویس، ابوظهبی	۴۵	۲۰۲۵
مشارکت شرکت نفت عمان و شرکت نفت کویت	پتروپالایشگاه اندم	اتیلن (۱/۶ میلیون تن)، آروماتیک ها	الدفم، عمان	۱۵	۲۰۲۳ پالایشگاه ۲۰۲۰ پتروشیمی
سایپک / لکسون موبیل	اتیلن، پلی اتیلن، اتیلن گلیکول	۱/۸ میلیون تن اتیلن	آمریکا	-	۲۰۲۳
آرامکو / NORINCO/ PANJIN SINCEN	پترو پالایشگاه شامل محصولات الفینی و آروماتیک ها	۱/۵ میلیون تن اتیلن، ۱/۳ میلیون تن پارالاین	چین	۱۰ میلیارد دلار	۲۰۲۲
آرامکو / ADNOC کسرسومی از شرکت های نفتی هند	پتروپالایشگاه	۱۸ میلیون تن	هند	۴۴ میلیارد دلار	۲۰۲۵
سایپک / FUHAI CHUANG	محصولات پتروشیمی شامل الفین ها	۱/۸ میلیون تن اتیلن ۰/۶ میلیون تن پروپیلن از روش PDH	چین	-	-

قیمت خرید برق پاک

ریال رسیده است. بر این اساس تعرفه‌ها در هشت ردیف تشریح شد: ردیف اول که به زیست توده‌ها تعلق دارد، قیمت‌ها در سه بخش «لندفیل»، «سایر فرآیندهای زیستی (بیوشیمیایی) از جمله هاضم بیهوازی» و «کلیه فرآیندهای حرارتی (ترموشیمیایی) از جمله سوزی، گازی سازی و پیرولیز» آورده شده است. مطابق با دستورالعمل ابلاغ شده، «لندفیل» با نرخ پایه خرید تضمینی برق (ریال بر کیلووات ساعت) ۴۰۵۰ ریال، «سایر فرآیندهای زیستی (بیوشیمیایی) از جمله هاضم بیهوازی» ۵۲۵۰ ریال و «کلیه فرآیندهای حرارتی (ترموشیمیایی) از جمله زباله سوزی، گازی سازی و پیرولیز» ۵۵۵۰ ریال در نظر گرفته شده است.

بخشنامه خرید تضمینی برق نیروگاه‌های پاک تشریح شد این بخشنامه با هدف حداکثرسازی ضریب تحقق مزایای تولید برق از منابع تجدیدپذیر، همچنین افزایش رقابت پذیری در زنجیره صنعت برق تجدیدپذیر، ضوابط جدید خرید تضمینی نیروگاه‌های غیردولتی تجدیدپذیر و پاک را ابلاغ گردید. برای رفع مشکلات زیست محیطی استان‌های ساحلی و کلان شهرها نرخ پایه خرید تضمینی برق در این شهرها از فناوری‌های زیست توده دو برابر تعیین شده است. ۳۸۴ مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر درون کشور در حال احداث است و ظرفیت نصب شده انرژی‌های نو هم به ۸۴۱ مگاوات رسیده است. حجم سرمایه‌گذاری غیردولتی در این بخش به بیش از ۱۲۴ هزار میلیارد

ردیف	انواع نیروگاه‌ها	نرخ پایه خرید تضمینی برق (ریال بر کیلووات ساعت)
۱	لندفیل	۴۰۵۰
	سایر فرآیندهای زیستی (بیوشیمیایی) از جمله هاضم بیهوازی	۵۲۵۰
	کلیه فرآیندهای حرارتی (ترموشیمیایی) از جمله زباله سوزی، گازی سازی و پیرولیز	۵۵۵۰
۲	مزرعه بادی (با ظرفیت ۱۰ مگاوات و کمتر)	۵۴۶۰
۳	مزرعه خورشیدی (با ظرفیت ۱۰ مگاوات و کمتر)	۶۲۷۰
۴	زمین گرمایی (شامل حفاری و تجهیزات)	۶۲۷۰
۵	تولید برق از بازیافت تلفات حرارتی در فرآیندهای صنعتی	۳۷۷۰
۶	بر روی رودخانه‌ها	۴۹۴۰
	بر روی خطوط لوله انتقال آب و فاضلاب و تأسیسات جانبی سد‌ها (بای سد و خطوط انتقال)	۴۲۲۵
۷	سامانه پیل‌های سوختی	۶۴۲۲
۸	توربین‌های انبساطی	۲۰۸۰

ردیف	مولد های متخصص مشترکان برق تا سقف ظرفیت انشعاب	نرخ پایه خرید تضمینی برق (ریال بر کیلووات ساعت)
۱	بادی با ظرفیت یک مگاوات و کمتر	۷۴۱۰
۲	خورشیدی	۹۱۰۰
	با ظرفیت ۱۰۰ کیلووات و کمتر	۱۰۴۰۰
	با ظرفیت ۲۰ کیلووات و کمتر	

با ابعاد ۵۳ میلیارد بشکه در خوزستان ایران را در رتبه سومین مالک بزرگ نفت جهان قرار داد. ایران پیش از این در رتبه چهارم قرار داشت درآمد حاصل از افزایش ضریب بازیافت یک درصدی این میدان نفتی را ۳۲ میلیارد دلار در سال تخمین زده می شود. این خبر به سرعت به تیرت رسانه های بین المللی تبدیل شد تا آنجا که بر خبر عرضه اولیه آرامکو که همچنان دغدغه رسانه های بین المللی بود، سایه انداخت. اما وزیر نفت عنوان کرد بیش از ۳۱ میلیارد بشکه از این حجم پیش از این در قالب میدان های سپهر، جفیر، منصور، آب تیمور، سوسنگرد و دارخوین کشف شده بود و حدود ۲۲ میلیارد بشکه آن به لایه نفتی مربوط می شود که اخیرا کشف شده است. به گفته زنگنه، «عملیات اکتشاف این میدان با پیشرفته ترین روش های اکتشافی به عنوان یک اکتشاف فناوریانه و کار جدید اکتشافی با سه حلقه چاه از سال ۹۵ آغاز شد و با توجه به اینکه حدود ۳۱ میلیارد بشکه اکتشاف های پیشین بوده، حدود ۲۲ میلیارد بشکه به ذخایر نفت درجای کشور افزوده شده است. تولید روزانه نفت ایران پیش از انقلاب اسلامی ایران، به رکورد حدود ۶ میلیون بشکه در روز دست یافته بود و چند سال پس از انقلاب نیز در این محدوده حفظ شد اما به مرور به دلایل یاد شده وارد روند نزولی شد.

ردیف دوم این ابلاغیه به مزارع بادی (با ظرفیت ۱۰ مگاوات و کمتر) تعلق دارد. بر این اساس، نرخ پایه خرید تضمینی برق تازه مصوب شده برای برق مزرعه بادی با ظرفیت ۱۰ مگاوات و کمتر، برای هر کیلووات ساعت ۵۴۶۰ ریال تعیین شده است. در ردیف سوم هم نرخ پایه خرید مزرعه خورشیدی (با ظرفیت ۱۰ مگاوات و کمتر) برای هر کیلووات ساعت ۶۳۷۰ ریال در نظر گرفته شده است. زمین گرمایی (شامل حفاری و تجهیزات) که در ردیف چهارم این ابلاغیه جامه ای شده اند هم از این پس برق تولیدی شان با نرخ ۶۳۷۰ ریال در هر کیلووات ساعت خریداری می شود. ردیف پنجم نیز به نرخ خرید تضمینی تولید برق از بازیافت تلفات حرارتی در فرآیندهای صنعتی اختصاص دارد. بر این اساس، برای هر کیلووات ساعت برق تولید شده در این نوع نیروگاه ها ۳۷۷۰ ریال پرداخت می شود. نیروگاه های آبی کوچک (به ظرفیت ۱۰ مگاوات و کمتر) هم در ردیف ششم این ابلاغیه طبقه بندی شده اند، بر این اساس نرخ پایه خرید نیروگاه های آبی کوچک که روی رودخانه ها (رودخانه ای یا جریان) قرار گرفته اند ۴۹۴۰ ریال و نرخ نیرو گاه های آبی کوچک که روی خطوط لوله انتقال آب و فاضلاب و تاسیسات جانبی سدها (پای سد و خطوط انتقال نصب شده اند با قیمت ۴۲۲۵ ریال در ازای هر کیلووات ساعت خریداری می شود. سامانه پیل های سوختی که در ردیف هفتم این مصوبه ایستاده اند هم با نرخ پایه ۶۴۳۲ ریال در کیلووات ساعت از تولیدکنندگان خریداری می شود. ردیف هشتم هم که به توربین های انبساطی تعلق دارد با قیمت ۲۰۸۰ ریال در هر کیلووات ساعت فروش می روند.

نشست مشترک سیاست گذاران نیرو با فعالان بخش خصوصی با طرح چالش ها و راهبردها آغاز و با قول مساعد مدیران برای حل مشکلات صنعتگران حوزه برق خاتمه یافت. در این نشست فعالان صنعت برق در گام نخست مشکلات این بخش را «قراردادهای یکجانبه»، «کمبود نقدینگی»، «رکود در بازار»، «توقف پروژه ها»، «مشکل تامین مواد اولیه و فلزات» و «کاهش صادرات» برشمردند، تحلیلگران و فعالان این بخش معتقدند که ابرچالش های برق نوع نگاه به ساختار صنعت برق است، و راهکار برون رفت آن را تغییر نوع نگاه به برق از یک خدمت دولتی به یک کالای اقتصادی است. مهم ترین راهبردها و راهکارهای ایجاد رونق تولید و بازگشت صنعت برق روی ریل توسعه، در پنج راهبرد «اصلاح اقتصاد انرژی»، «ایجاد سهولت در کسب و کار»، «تحریک تقاضا»، «توسعه صادرات و تبدیل کردن ایران به هاب انرژی منطقه» و «انجام پروژه ها در قالب مشارکت دولت و بخش خصوصی» میسر می گردد.

ایران در رتبه سوم منابع نفتی جهان

این میدان نفتی از «بستان» آغاز می‌شود و تا نزدیکی «امیدیه» ادامه پیدا می‌کند. وسعت این میدان نفتی با احتساب کلیه میدان‌هایی که عنوان شد ۲۴۰۰ کیلومتر مربع و ضخامت آن نیز ۸۰ متر تخمین زده شده است. این میدان‌ها بعد از بزرگترین میدان نفتی ایران «میدان نفتی اهواز» با ذخیره بیش از ۶۵ میلیارد بشکه در جایگاه دوم قرار دارد. و میدان نفتی گچساران تا پیش از کشف اخیر، با ذخیره درجای ۵۲/۹ میلیارد بشکه به عنوان سومین میدان نفتی بزرگ کشور شناخته می‌شوند. اما موضوع مهم در این میدان بزرگ نفتی ضریب بازیافت و فروش آن است که در شرایط تحریم کاری دشوار خواهد بود. مدیر اکتشاف شرکت ملی نفت ایران در این مراسم، با بیان اینکه شرکت ملی نفت ایران در تمام سال‌های پس از انقلاب به جز ۶ سال که کشور در بحبوحه جنگ بوده، هر سال کشف جدیدی داشته است، گفت: در اطللس اکتشافات میدان‌های نفت و گاز ایران، همه اکتشاف‌ها در این چهار دهه بازتاب داده شده است. وی افزود: در این مدت در مجموع ۷۳ میدان مشتمل بر ۳۶ میدان نفتی و ۳۷ میدان گازی کشف شده است که از این میان، ۲۶ میدان مرزی و مشترک بوده اند. به گفته هندی، تمام نفت برداشت شده در کشور در چهار دهه اخیر با اکتشاف‌های انجام شده جایگزین شده و در حوزه گاز شرایط به مراتب بهتر است. به طوری که حجم ذخایر گازی کشف شده حدود ۸ برابر گاز برداشت شده است.

حسن روحانی رییس‌جمهور از کشف یک میدان نفتی عظیم با ابعاد ۵۳ میلیارد بشکه در خوزستان ایران را در رتبه سومین مالک بزرگ نفت جهان قرار داد. ایران پیش از این در رتبه چهارم قرار داشت درآمد حاصل از افزایش ضریب بازیافت یک درصدی این میدان نفتی را ۳۲ میلیارد دلار در سال تخمین زده می‌شود. این خبر به سرعت به تیتر رسانه‌های بین‌المللی تبدیل شد تا آنجا که بر خبر عرضه اولیه آرامکو که همچنان دغدغه رسانه‌های بین‌المللی بود، سایه انداخت. اما وزیر نفت عنوان کرد بیش از ۳۱ میلیارد بشکه از این حجم پیش از این در قالب میدان‌های سپهر، جفیر، منصور، آب تیمور، سوسنگرد و دارخوین کشف شده بود و حدود ۲۲ میلیارد بشکه آن به لایه نفتی مربوط می‌شود که اخیراً کشف شده است. به گفته زنگنه، «عملیات اکتشاف این میدان با پیشرفته‌ترین روش‌های اکتشافی به عنوان یک اکتشاف فناورانه و کار جدید اکتشافی با سه حلقه چاه از سال ۹۵ آغاز شد و با توجه به اینکه حدود ۳۱ میلیارد بشکه اکتشاف‌های پیشین بوده، حدود ۲۲ میلیارد بشکه به ذخایر نفت درجای کشور افزوده شده است. تولید روزانه نفت ایران پیش از انقلاب اسلامی ایران، به رکورد حدود ۶ میلیون بشکه در روز دست یافته بود و چند سال پس از انقلاب نیز در این محدوده حفظ شد اما به مرور به دلایل یاد شده وارد روند نزولی شد.

حجم ذخایر نفت خام جهان در سال ۲۰۱۸					
ردیف	نام کشور	میزان ذخایر نفت خام (میلیارد بشکه)	سهم از ذخایر نفتی جهان	میزان تولید (میلیون بشکه)	سهم از عرضه جهانی نفت
۱	ونزوئلا	۳۰۳/۳	۱۷/۵	۱/۴	۱/۷
۲	عربستان	۲۹۷/۷	۱۷/۲	۱۰/۵	۱۲/۷
۳	کانادا	۱۶۸/۸	۹/۷	۳/۴	۵/۲
۴	ایران	۱۵۵/۶	۹	۴/۱	۵
۵	عراق	۱۴۷/۲	۸/۵	۴/۵۵	۵/۵
۶	روسیه	۱۰۶/۲	۶/۱	۱۱/۲	۱۳/۵
۷	کویت	۱۰۱	۵/۹	۲/۷	۳/۳
۸	امارات	۹۷/۸	۵/۷	۳/۳	۴
۹	آمریکا	۶۱/۲	۳/۵	۱۰/۹	۱۳/۲
۱۰	لیبی	۴۸/۴	۲/۸	۱	۱/۲
	کل جهان	۱۷۲۹/۷	۱۰۰	۸۳/۱۶۱	۱۰۰

رتبه ایران پس از بازنگری در آمارهای قبلی به جایگاه سوم ارتقاء می‌یابد.

پیش بینی بازار نفت

کسری عرضه به دلیل افت تولید اوپک در سه ماه سوم به دنبال حمله به تاسیسات نفتی عربستان و افت تولید این کشور رخ داده است. مهم ترین تهدید های بازار نفت را می توان رشد تقاضای ضعیف نفت خام، انتخابات آمریکا و سیاست های انرژی، سیاست های مبارزه با تغییرات آب و هوایی، اعتبار بخش نفت و گاز زیر سوال، تامین اعتبار برای سوخت پاک تر عنوان نمود. در نهایت تحلیلگران این حوزه معتقدند با توجه به فشارهای مثبت و منفی این بازار ۳ ماهه اول سال ۲۰۱۹ شرایط این بازار دستخوش تحولی عظیم نخواهد شد و نرخ نفت خام با تغییرات کم افزایشی و کاهشی به کار خود ادامه خواهد داد.

منابع

پایگاه اطلاع رسانی وزارت نفت

صندوق بین المللی پول

گزارش های اپک

فایننشال تایمز

اس پی گلوبال

نشریه فوربس

رویدادهای نشست رسمی ۱۷۷ اوپک که در تاریخ ۵ و ۶ دسامبر، برگزاری نشست فدرال رزرو که طی آن روند نرخ بهره در آمریکا مشخص می شود، گزارش ماهانه اوپک، نشست مربوط به مذاکرات تجاری چین و آمریکا و آمار مربوط به شاخص خرید مدیران در آمریکا نیز در شانزدهم دسامبر منتشر می شود از مهم ترین عواملی هستند که دسامبر متفاوتی برای نفت را رقم خواهند زد. انتشار سه ماهانه گزارش سازمان ها معتبر اوپک، آژانس بین المللی انرژی و اداره اطلاعات انرژی آمریکا که اولین تحلیل های معتبر بعد از توافق اوپک پلاس محسوب می شدند، چشم انداز ماه های پیش روی بازار نفت را مانند گذشته تیره و پر از نفت پیش بینی کردند. اگر اوپک به سطح تولید خود در ماه نوامبر ادامه می داد، بازار در نیمه اول سال ۲۰۲۰ با مزاد شدید عرضه مواجه می شد. اما براساس گزارش اوپک و اداره اطلاعات انرژی آمریکا در فصل اول ۲۰۲۰ میزان تولید و تقاضا برای نفت اوپک احتمالاً سر به سر خواهد شد.

اوپک بر این باور است که میزان تقاضا برای نفت این سازمان در سال ۲۰۱۹ حدود ۳۰/۷۱ میلیون بشکه در روز بوده است. در حالی که متوسط تولید این سازمان در ۱۱ ماه ابتدای سال حدود ۲۹/۷ میلیون بشکه در روز بوده است. از این رو این آمار اوپک حاکی از آن است که در سال ۲۰۱۹ حدود یک میلیون بشکه در روز کسری عرضه از سوی این سازمان وجود داشته است. بخش مهمی از این

مسکن و شهر

شهر و شهرسازی

گروه اجتماعی

تقاطع غیر همسطح بزرگراه چمران

یکی از طرح‌های شهرداری تهران برای بهبود وضعیت ترافیک منطقه یک در تقاطع بزرگراه چمران با خیابان ولنجک رقم خورد جایی که پیش از این بار ترافیکی شدید آن مورد توجه منتقدان شهرداری و باب اعتراض مردم بود، حناچی شهردار تهران در جریان بازدید از پروژه زیرگذر گیشا، در مواجهه با سوالات خبرنگاران درخصوص ترافیک سنگین ناشی از بهره‌برداری این پروژه گفت: از زمان شروع این پروژه با حجم بالای خودروها و تأثیر ترافیکی شدید در خیابان مقدس اردبیلی (زعفرانیه) مواجه شده‌ایم، که همکاران ما در تلاشند که این مشکل را حل کنند. این طرح قرار بود به تخلیه بار ترافیک خیابان ولنجک در ساعات پیک کمک کند. اما آن‌طور که مسئولان شهرداری منطقه یک اعلام کرده‌اند، ۹۰ درصد از عملیات اجرایی این پروژه و پیوست همراه آن یعنی طرح تعریض باند جنوبی بلوار رشیدالدین فضل‌الله از بهمن سال گذشته به بعد صورت گرفت. اما حاصل این همه تلاش در ۳۰ شهریور افتتاح شد تا به واسطه آن، از میزان ترافیک در روزهای شروع سال تحصیلی جدید کاسته شود. اما برخلاف انتظار مسولان شهری، این پل نه تنها ترافیک زدا نبود، بلکه به یک معبر تولید ترافیک نیز تبدیل شد.

شده است، به طوری که مقامات شهری ملبورن، با این طرح، «ابر بلوک‌های شهری» با ویژگی دسترسی سریع اهالی محله به مراکز کار و خرید و تفریح ایجاد کرده‌اند. شهرهای پیشگام روش‌های نوآورانه برای مدیریت ترافیک، آزادسازی فضاهای شهری به نفع پیاده روی، دوچرخه سواری و حمل و نقل عمومی را در دستور کار قرار دادند. برنامه ریزان این شهر در حال تبدیل معابر خودرویی به محله‌های پیاده روی و استفاده ترکیبی وسایل نقلیه عمومی هستند. شگفتی این تحول که تحت مدل «سوپر بلوک» (بلوک‌های شهری) اجرا می‌شود نه تنها به خاطر برنامه ریزی شهری، بلکه روش زندگی متفاوت در قرن بیست و یک است، جایی که خیابان‌ها با هدف بهبود سلامت و ارتباطات از خودروها به نفع عابرین پیاده پس گرفته می‌شوند. در سال ۲۰۱۶، اولین مدل «سوپر بلوک»، متشکل از چند بلوک ساختمانی که از ویژگی‌های ساختاری بارسلونا است، در محله پابلنو به اجرا درآمد.

حال سوالی که در این جا مطرح می‌شود این است که چرا شهرداری با متدهای روز دنیا عمل نمی‌کند و با توسعه ناوگان عمومی به دنبال کاهش حجم ترافیک نیستند، و برعکس به دنبال رویکرد تکریم استفاده کنندگان خودروهای شخصی هستند، و بدین ترتیب منابع شهر به جای توسعه حمل و نقل عمومی به ویژه مترو به اجرای پروژه‌های بزرگراهی که مصرف کننده اصلی آن استفاده کنندگان از خودروی شخصی هستند، اختصاص داده می‌شود. در یک تجربه بین المللی در شهر ملبورن با حذف طول شبکه بزرگراه‌ها در میان محله‌ها معابر عمومی را برای تردد دوچرخه و عبور آزاد فراهم نمودند در این طرح که با نام محله‌های ۲۰ دقیقه موفق شدند نفوذ خودروها را در محلات محدود و مدیریت نمایند. در طرح «محله‌های ۲۰ دقیقه‌ای»، خیابان‌های اصلی حذفاصل بلوک‌های شهری به «معابر سبز» تبدیل می‌شود، هر محله از چندین بلوک شهری و هر بلوک از چندین پلاک ساختمانی تشکیل

بودجه عمرانی

در نیمسال نخست حدود نزدیک به ۳۰ هزار میلیارد تومان صرف اعتبارات عمرانی شد، بررسی‌ها نشان می‌دهد بودجه عمرانی بالای ۱۰۰ درصد در ۶ ماه نخست هزینه شده است. رقم مصوب بودجه عمرانی در سال ۱۳۹۸ پس از اصلاح به میزان ۴۳ هزار میلیارد تومان بود که میزان عملکرد پرداخت‌های عمرانی مطابق گزارش رسمی خزانه در ۶ ماه نخست سال ۲۸ هزار و ۹۵۰ میلیارد تومان بوده که رشد ۱۳۰ درصدی را در پرداخت نشان می‌دهد. مهم‌ترین منبع مورد استفاده برای پرداخت‌های عمرانی در غیاب درآمدهای نفتی، انتشار اوراق مالی بوده است. نوبخت رییس سازمان برنامه و بودجه، عملکرد دولت در زمینه اشتغال زایی را متعالی ارزیابی نمود و عنوان کرد همچنین عنوان نمود که در سال گذشته برای ایجاد ۹۸۸ هزار شغل برنامه ریزی کردیم و در هر استان یک برنامه اشتغال ایجاد شد. و نتیجه آن ۸۴۳ هزار نفر به شاغلان افزوده شد و ۴۵۵ هزار نفر از جمعیت بیکاران کاهش یافت. هزینه این بخش ۱۸۰۰ میلیارد تومان از بودجه عمومی، ۷۷۰۰ میلیارد تومان در قالب تسهیلات بانکی در قالب تبصره ۱۸ بودجه و ۱/۵ میلیارد دلار از صندوق توسعه ملی برای اشتغال روستایی که ۱/۲۵ میلیارد دلار (معادل ۱۳ هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان) برای اشتغال روستایی و عشایری بوده است.

تمرکز جمعیتی عامل اصلی ترافیک تهران

گیری نهایی به مقامات عالی کشور و شناسایی نحوه مواجهه با پرونده حل مشکلات شهر تهران ارائه دهد. نکته حایز اهمیت در این بررسی، عنوان شدن چهار رویکرد: ادامه وضعیت فعلی در اداره شهر تهران، ساماندهی یا تراکم زدایی، تمرکززدایی از پایتخت و انتقال مرکزیت سیاسی- اداری از شهر تهران است. در نخستین گام مقرر شد که یک نسخه ترکیبی از دو رویکرد میانی یعنی تراکم زدایی و تمرکززدایی به جای «انتقال پایتخت» در دستور کار قرار گیرد. یکی از عوامل مصوب شده عدم طراحی و ایجاد جاذبه های شهری در تهران به دو منظور جذب مهاجر و فرصت شغلی و عامل دیگر پیگیری برای صدور مجوز شکل گیری موسسات یا کارخانه های صنعتی است که فضای اشتغال جدید در نقاط شهری را ایجاد می کند و نرخ بیکاری را کاهش می دهد.

یکی از مهم ترین مشکلات ترافیکی شهر تهران عدم برنامه ریزی برای تراکم زدایی و یا تمرکز زدایی از این شهر است، با توجه به شرایط بسیار هموار برای زندگی در تهران و قابل دسترس بودن مراکز دانشگاهی، درمانی، آموزشی و درآمدی بسیاری از هموطنان را ترغیب به زیستن در این شهر می نماید، البته این جریان در بسیاری از پایتخت های بزرگ جهان نیز رقم خورده است. از این رو در سال ۱۳۹۴ شورایی با عنوان شورای ساماندهی مرکز سیاسی و اداری کشور و ساماندهی و تمرکز زدایی از تهران شروع به کار نمود. ثمره فعالیت این شورا در دو سال گذشته مطالعات جامعی بود که درباره ریشه و ابعاد مشکلات کلیدی شهر تهران رقم خورد و کمیت و کیفیت دو راه حل فرضی برای حل چالش ها شامل «انتقال» یا «ساماندهی» و در عین حال تجربه جهانی انتقال پایتخت انجام و نتیجه این مطالعات را برای تصمیم

دولت به منظور اداره هر چه بهتر امور مربوط به نواحی یا مناطق شهری، آن را براساس اصول، قواعد و معیارهای علمی و عملی به واحدهای اداری- سیاسی کوچک تر تقسیم کرده، تا از این طریق بتوانند ترتیبات لازم را برای استقرار بنیان های کشورداری و بسط و نهادینه سازی حاکمیت فراهم کنند. طرح تجزیه تهران در تمامی سال های گذشته همواره بر روی میز تصمیم گیری بوده است، جدایش استان قم، قزوین و البرز از استان تهران در این سال ها رقم خورد طرح تشکیل استان سی و دوم تحت عنوان استان تهران جنوبی در هیئت رئیسه مجلس اعلام وصول شد. سه شهرستان در استان تهران و سه شهرستان در استان مرکزی، یک استان جدید به مرکزیت شهر جدید پرنده در کشور ایجاد کنند. رباط کریم، بهارستان و اسلامشهر و سه شهرستان استان مرکزی شامل ساوه، زرنديه و تفرش، استان جدید تشکیل خواهد شد. مطابق با آمار سرشماری سال ۹۵، جمعیت ۶ شهرستانی که قرار است در پهنه استان جدید قرار گیرند حدود یک میلیون و ۷۰۰ هزار نفر برآورد می شود. اگر چه مطابق با طرح تهیه شده، عنوان استان جدید «تهران جنوبی» انتخاب شده اما برخلاف عنوان آن، در صورت تشکیل این استان به لحاظ جغرافیایی به شکل دقیق بین غرب و جنوب غرب تهران قرار گرفته است. درحالی که هیچ اظهارنظر و اطلاعات رسمی درباره هدف طراحان این طرح اعلام نشد. مخاطرات این طرح را می توان تشدید مهاجرت به استان تهران، ایجاد تفاوت و تفرقه میان دلواپسی های مدیران محلی و استانی در مجموعه شهری تهران و سیال بودن کنونی جمعیت میان دو استان تهران و البرز به سه استان تبدیل و تشدید می شود.

**تجزیه تهران
طرح اصلاحی
یا انحرافی**

در حال حاضر رتبه تهران در مقایسه با ابرشهرها پایین ترین سطح است، نتایج بررسی وضعیت ۱۳ ابر شهر با کیفیت زندگی، حرکت در شهر است که برای سنجش آن، ائتلاف وقت شهروندان در ترافیک سفرهای روزانه برآورد می شود. تهران دومین ابرشهر پرازدحام و چهارمین آسمان پرالوده را در بین سایر ابرشهرها بالای سر خود دارند. پارامترهای سکونتی تهران در شرایطی سطوح فوق العاده پایین و بحرانی را تجربه می کند که جمعیت ساکن در این کلان شهر حتی از میانگین جمعیت اعضای لیگ ابرشهرها کمتر است.

سیاست گذاری ها و تهییدات اداره امور از طریق «تقسیمات کشوری» که مشتمل بر ۳۱ استان (و ۴۳۴ شهرستان) است، به قلمروهای سرزمینی اصابت می کند. بنابراین تقسیمات کشوری مهم ترین مبنای توزیع و تخصیص اعتبارات و امکانات در کشور و بستری برای سازماندهی و قوام یافتن نظم اجتماعی در یک جامعه محسوب می شود. امام متأسفانه نظام تقسیمات کشور ما بدون اصول، مبانی و معیارهای مشخص، در طی زمان به صورتی ارگانیک و مبتنی بر مصلحت اندیشی ها و چانه زنی های سیاسی شکل گرفته و همین امر ریشه بسیاری از نارسایی ها و عدم رضایت مندی از عملکرد حاکمیت بوده است.

وضعیت شاخص های مهم کلان شهرهای اصلی جهان					
شهر (کشور)	جمعیت (میلیون نفر)	قیمت یک لیتر بنزین (دلار- اوایل ۲۰۱۹)	وضعیت ترافیک (میانگین روزانه دقایق تلف شده هر نفر در ترافیک - ۲۰۱۸)	آلودگی هوا (میانگین غلظت ذرات کمتر از ۲/۵ میکرون در ۲۰۱۸)	کیفیت زندگی (رتبه بندی مرسر ۲۰۱۹)
تهران / ایران	۹	۰/۰۸	۳۹	۲۶/۱	۱۹۹
نیویورک / آمریکا	۸/۴	۰/۸۷	۲۱/۹	۷	۴۴
لس آنجلس / آمریکا	۴	۱/۰۸	۲۱	۱۴/۴	۶۶
لندن / انگلیس	۹/۲	۱/۷۵	۳۷/۳	۱۲	۴۱
پاریس / فرانسه	۱۰/۹	۱/۸۳	۳۹	۱۵/۶	۳۹
برلین / آلمان	۳/۵	۱/۷۱	۲۵/۳	۱۱/۷	۱۳
وین / اتریش	۱/۹	۱/۵۲	۱۷/۹	۱۵/۲	۱
رم / ایتالیا	۴/۲	۱/۹۱	۴۱/۷	۱۵	۵۶
مسکو / روسیه	۱۲/۳	۰/۷۸	۳۴/۵	۱۰/۱	۱۶۷
پکن / چین	۲۰	۱/۱	-	۵۸/۸	۱۲۰
دهلی / هند	۲۹/۴	۱/۰۶	-	۱۱۳/۵	۱۶۲
دبی / امارات	۲/۸	۰/۶۴	۱۳/۱	۵۵/۳	۷۴
استانبول / ترکیه	۱۵	۱/۳۱	۲۵/۸	۳۱/۷	۱۳۰

حباب مسکن در مقیاس جهانی

بخش تحقیقات سرمایه گذاری بانک «یو بی اس» سوییس با بررسی شاخص P به R «قیمت به اجاره» در بازار مسکن ۲۴ کلان شهر جهان به این نکته دست یافت که عدد این شاخص از عدد ۳۰ فراتر رفته که این وضعیت به معنای تشکیل حباب در بازار املاک است، شکاف گسترده بین قیمت مسکن و اجاره بها باعث شده طی ماه های اخیر روند افزایش قیمت در شهرهای مختلف جهان متوقف بیشترین حباب مسکن مربوط به شهر مونیخ است. در این شهر بزرگ، نسبت قیمت به اجاره، عدد ۳۷ است که پرخطرترین حباب ملکی را نشان می دهد. بازار مسکن تورنتو، هنگ کنگ، آمستردام و حتی پاریس با یک رده پایین تر، در ردیف «محدوده خطر حباب» قرار داشتند. با این حال، فاصله قیمت مسکن و اجاره بها در شیکاگو و دبی، کمترین میزان گزارش شده که به معنای حباب منفی در این دو شهر است. مدت طبیعی خانه دار شدن نیز زیر ۱۰ سال است، اما در بدترین شهر جهان این شاخص تا ۲۱ سال برآورد شده است. طولانی ترین صف خرید خانه را در جهان هنگ کنگ دارد، جایی که خرید یک خانه ۶۰ متری توسط یک نیروی کار حرفه ای ۲۱ سال طول می کشد.

جهان خرید یک آپارتمان ۶۰ متری فراتر از بودجه میانگین درآمد سالانه مردمی است که در مشاغل با مهارت بالا کار می‌کنند. در شهرهایی نظیر هنگ کنگ، پاریس، لندن، سنگاپور، توکیو و نیویورک نیز نسبت «قیمت خانه به درآمد» بیش از ۱۰ برابر شده است، در شهرهایی نظیر شیکاگو، بوستون، لس آنجلس و میلان، مسکن در توان خرید شهروندان اصلاح قیمت‌ها را نامحتمل تر کرده است. اما در شهرهای فرانکفورت، زوریخ، ژنو و سان فرانسیسکو نیز به سادگی صورت می‌گیرد. در هنگ کنگ یک نیروی کاری حرفه برای خرید خانه ۶۰ متری باید ۲۱ سال کار کند این شهر طولانی‌ترین صف خرید مسکن را دارد، متوسط مدت زمان انتظار برای خانه دار شدن در این شهر حدود ۱۷ سال است. به این ترتیب هنگ کنگ بدترین شهر برای خانه‌اولی‌ها است و تهران در رتبه دوم است. پاریس با ۱۵ سال، لندن با ۱۴، سنگاپور با ۱۲ و توکیو با ۱۱ سال طولانی‌ترین سال‌های خرید خانه را در جهان دارند. در انتهای این جدول شهرهای آمریکایی مانند شیکاگو برای خانه دار شدن تنها دستمزد ۳ سال و در لس آنجلس و بوستون تنها دستمزد ۴ سال برای خانه دار شدن کافی است. زوریخ، مونیخ و هنگ کنگ نیز بالاترین نسبت قیمت به اجاره را در جهان دارند.

بررسی‌های نشان از بازدهی مثبت بخش مسکن در بیشتر نقاط جهان دارد به شکلی که در بالاترین قیمت مسکن نیز خریداران متضرر نشده‌اند، تحلیلگران این بخش سه دلیل عمده را برای این موضوع عنوان نموده‌اند رشد اقتصادی ناشی از پیشرفت‌های تکنولوژی، دوم افزایش تعداد خانوار ثروتمند تقاضایی ادامه‌دار برای مکان‌های ایده‌آل، و در نهایت ارزش املاک از کاهش نرخ‌های بهره واقعی از اواسط دهه ۱۹۹۰ میلادی تاکنون منتفع شده است. یا به عبارت دیگر قیمت‌های مسکن در بهترین حالت راکد مانده است، به عنوان مثال شهر شیکاگو یا میلان، تحت تاثیر ضعف توسعه اقتصادی در سطوحی مشابه با ۲۰ سال قبل قرار دارند. در دبی نیز تداوم افزایش عرضه موجب شده است قیمت‌های فعلی تنها اندکی بالاتر از مقادیر ۲۰۰۰ قرار داشته باشد، در حالی که جمعیت این شهر بیشترین رشد را در میان ۲۴ شهر مورد بررسی داشته است. بنابراین روند کلی تشدید شهری شدن و همچنین تقویت تقاضا برای شهرهای ایده‌آل نمی‌تواند تضمینی برای رشد و سود ناشی از قیمت‌ها باشد. اما از سوی دیگر نمره شاخص در چهار شهر سنگاپور، بوستون، میلان و دبی کمتر از ۰/۵ است، به این معنی که قیمت‌های بازار مسکن در آن‌ها عادلانه و واقعی هستند. ولی در حالت کلی در عمده کلان‌شهرهای

شاخص جهانی حباب مسکن ۲۰۱۹				
نمره شاخص بین ۱/۵ - تا ۰/۵ - معادل «کمتر از حد ارزش گذاری شده» بین ۰/۵ - تا ۰/۵ معادل ارزش گذاری متعادل بین ۰/۵ تا ۱/۵ معادل «بیش از حد ارزش گذاری شده»، بیش از ۱/۵ معادل خطر حباب				
رتبه ۲۰۱۹	شهر / کشور	نمره ۲۰۱۷	نمره ۲۰۱۸	نمره ۲۰۱۹
۱	مونیخ / آلمان	۱/۹۲	۱/۹۹	۲/۰۱
۲	تورنتو / کانادا	۲/۱۲	۱/۹۵	۱/۸۶
۳	هنگ کنگ	۱/۷۴	۲/۰۳	۱/۸۴
۴	آمستردام / هلند	۱/۵۹	۱/۶۵	۱/۸۴
۵	فرانکفورت / آلمان	۰/۹۲	۱/۴۳	۱/۷۱
۶	ونکوور / کانادا	۱/۸۰	۱/۹۲	۱/۶۱
۷	پاریس / فرانسه	۱/۳۱	۱/۴۴	۱/۵۴
...
۱۱	توکیو / ژاپن	۰/۹۰	۱/۰۹	۱/۱۱
۱۲	استکهلم / سوئد	۲/۰۱	۱/۴۵	۱/۱۰
۱۳	لس آنجلس / آمریکا	۰/۹۴	۰/۹۲	۰/۹۹
...
۲۳	دبی / امارات	۰/۲۳	-۰/۰۴	-۰/۲۶
۲۴	شیکاگو / آمریکا	-۰/۶۶	-۰/۶۲	-۰/۷۷

آسمان دودی

طرح زوج و فرد از درب منزل راهکاری نوین در عرصه مدیریت شهری یا مدیریت ترافیک و یا شاید مدیریت استفاده از خودرو های شخصی است، همان طور که در بالا ذکر شد، دولت تمامی سرمایه خود را هزینه می کند که برای اشخاصی که از خودرو های شخصی استفاده می کنند شرایطی را فراهم نماید که کمتر در خیابان های شهر معطل بماند. هوای قابل تنفس در شهرهای بزرگ ایران طی روزهایی وضعیت «قرمز» و برای مناطقی از شهر حتی حالت «بنفش» (فراقرمز) به خود گرفت و شرایط کم سابقه ای را برای شهروندان رقم زد. در تهران در روزهایی شاخص آلودگی در تهران بالای ۱۵۰ قرار گرفت. طی مصاحبه با شهروندان نشانه های نظیر سوزش چشم، درد سینه و افزایش ضربان قلب به همراه تنفس سخت در این روزها برای غالب شهروندان تهرانی رخ داده بود. کارشناسان این بخش معتقدند کم کاری مجموعه دولت و شهرداری و عدم سیاست میان مدت و بلندمدت مشخص از پیش تعیین شده برای کاهش آلودگی هوا در تهران و دیگر کلان شهرها ندارد و مدام طی همه نیمه های دوم سال در برابر هوای آلوده غافلگیر می شود.

آسمان تهران را تولید می کنند و هر موتور به لحاظ آلاینده معادل ۵ خودرو، ذرات معلق در هوا متساعد می کند. اما نمی توان از دلیل اصلی این اتفاق چشم پوشی کرد، پایداری هوا - نبود بارش و باد از مهم ترین دلایل اصلی آلودگی هوا در پاییز بودند به شکلی که در ۲۸ روز اول پاییز امسال، آسمان شهر تهران هیچ روز پاک نداشت. در این مدت، ۲۰ روز هوای شهر در وضعیت زرد، ۱۷ روز در وضعیت نارنجی و یک روز در وضعیت قرمز قرار گرفت. اگر کمیته اضطرار آلودگی هوا درست در همان روز انتشار اطلاعیه سازمان هواشناسی درباره آلودگی هوای تهران، با تعطیلی مدارس از فردای همان روز به مدت حداقل دو روز موافقت کند جلوی تشکیل «انبار ذرات آلاینده در هوا» را می گیرد و همین مهار روند رو به رشد آلودگی مانع از «انباشت آلودگی» می شود و در نتیجه، با کاهش تردهای درون شهری ناشی از تعطیلی مدارس، جلوی افزایش شاخص به وضعیت «قرمز» گرفته خواهد شد.

تصمیماتی نظیر تغییر در ضوابط ساعت طرح ترافیک در تهران و کاهش یک ساعت از انتهای مدت زمان طرح ترافیک یعنی فرس قرمز مقرراتی و عاملی جدید برای تشدید آلودگی هوا تهران. کیفیت بنزین نیز به عنوان اقدام محرک آلودگی در این معجون می تواند نقش داشته باشد. اما هنوز هیچ گزارش رسمی از تنزل کیفیت بنزین عرضه شده در جایگاه های سوخت در شهر تهران طی هفته های گذشته اعلام نشده است. در عین حال اخبار رسمی درباره رد این فرضیه نیز فعلا وجود ندارد.

یکی از عواملی که در آبان ماه بر آلودگی هوای تهران افزود افزایش تردد موتورسیکلت ها بود، در پی افزایش قیمت بنزین و سختی سفر با حمل و نقل عمومی ترجیح داده اند از موتور سیکلت برای مراجعه به محل کار و برگشت استفاده کنند. بیش از سه میلیون موتور سیکلت در حال تردد در تهران حداقل ۱۵ درصد از ذرات معلق موجود در

ایمن سازی راهکار یا الزام

که به نظر برای کنترل یا جلوگیری از حادثه های احتمالی کافی نیست، به عنوان مثال یکی از ضعف های الزامات تعریف شده از سمت سیاستگذار صدور شناسنامه فنی-ملکی برای ساختمان های پیش از ۲ هزار متر مربع زیر است. بررسی ها نشان می دهد مراجع صدور پروانه ساختمان (شهرداری ها)، همکاری و تعامل کافی را با سازمان نظام مهندسی به منظور اجباری کردن دریافت شناسنامه فنی ملکی برای ملک هایی با مساحت کمتر از ۲ هزار متر زیر بنا ندارند. در صورتی که در مبحث ۲۲ مقررات ملی ساختمان، تمامی جزئیات مربوط به یک ساختمان اعم از معماری، سازه، تاسیسات برق و تاسیسات مکانیکی، حداکثر پنج سال پس از ساخت باید مورد بازرسی مهندسان دارای صلاحیت قرار گیرد، اما این مورد نیز لازم الاجرا نیست. به عنوان مثال ساختمان علاءالدین یکی از مراکز است که بعد از حادثه پلاسکو نسبت به تجهیز، نوسازی و ایمن سازی ساختمان اقدام نمود.

در منطقه ۱۲ تهران املاک تجاری فرسوده بسیاری قرار دارد که با توجه به گذشت دو سال از حادثه پلاسکو هنوز راهکاری برای پیش گیری از حادثه های تلخ از این قبیل نشده است، جلال ملکی، سخنگوی سازمان آتش نشانی عنوان نمود پس از حادثه پلاسکو طرح جامع نظام بازرسی بسیار جدی تر از قبل پیگیری و از یک هزار ساختمان از جمله مراکز تجاری مرکز شهر تهران بازدید به عمل آمد و به مراکز فاقد ایمنی هشدارهای لازم ابلاغ شد و در مواردی که مالکین هشدارها را جدی نگرفتند با دستور مراجع قضایی آن مرکز پلمب شد. البته در پروژه های نوساز نیز بعضاً این چنین مشکلاتی دیده شده است، نهادها و دستگاه های مرتبط با بحث ایمنی ساختمان از جمله شهرداری، آتش نشانی و نظام مهندسی، همکاری ها و پروژه های مشترکی از جمله نصب سیستم های اطفای حریق، ایجاد ایستگاه های کوچک آتش نشانی در نزدیکی مراکز تجاری خطرناک و صدور شناسنامه فنی-ملکی برای ساختمان های تجاری، به منظور ارتقای سطح ایمنی ساختمان ها انجام داده اند.

مسکن ملی، اجتماعی یا دولتی

کانون التهاب بازار مسکن در تمامی شهرها در یک سال گذشته و حتی در همه سال های قبل که موج اول آن به تهران و سپس سایر کلان شهرها و در مرحله بعد شهرهای بزرگ بوده است، سیاست گذار را مجبور به طراحی مسکن ملی نمود. و ثبت نام برای اجرای فاز اول طرح خانه سازی دولتی از شهرهای کوچک در آبان ماه آغاز شد. دولت برای ساخت و واگذاری خانه های دولتی وارد مرحله جذب متقاضیان شد، بدین ترتیب پیش ثبت نام متقاضیان ۴۰۰ هزار واحد مسکونی دولتی ساز آغاز شد، هر چند در ماه گذشته فاز پایلوت این طرح با ثبت نام متقاضیان استان کرمان آغاز شده بود. سیاست گذار هدف از اجرای این طرح را تامین مسکن ارزان برای فاقدین مسکن اعلام کرد. مقرر شده است که این طرح برای سه گروه درآمدی اعم از کم درآمدها، گروه های درآمدی متوسط و متوسط رو به بالا اجرا شود. هم اکنون زمین برای ساخت واحدهای مسکونی دولتی در ۱۰ استان کشور تامین شده است. متقاضیان باید شروط تعبیه شده را داشته باشند.

زمین‌های ۹۹ ساله به منظور تامین مسکن ارزان قیمت برای آن دسته از متقاضیانی خواهد بود که امکان پرداخت هزینه زمین ندارند انجام خواهد شد. در شکل دوم دولت بخشی از زمین‌های در اختیار خود برای اجرای این طرح را به قیمت روز کارشناسی می‌کند اما بدون دریافت بهای زمین‌ها آن‌ها را برای ساخت بخشی از این واحدها در اختیار مجموعه‌ی سازنده قرار می‌دهد تا این نهادها در نقش کارگزار روی این زمین‌ها ساخت و ساز کنند، و بهای زمین بعد از یک دوره تنفس دو ساله از متقاضیان در قالب اقساط ۵ ساله دریافت خواهد شد، مسیر سومی که سیاست‌گذار تدوین کرده مدل مشارکتی است، براساس این مدل، سازنده از محل تامین هزینه ساخت و ساز و انجام عملیات ساختمانی و دولت از محل تامین زمین و برخی از مشوق‌های ساختمانی، با یکدیگر شریک شده و ساخت و ساز روی اراضی دولتی از سوی سازنده‌ها و انبوه‌سازان انجام می‌شود، این واحدها که بخش کمتری از طرح اقدام ملی را به خود اختصاص می‌دهند پس از اتمام عملیات ساختمانی با قیمت روز بازار به متقاضیان عرضه می‌شوند. سیاستگذار با چنین تعریفی در قالب سه فرمت تمامی دهک‌های درآمدی را برای خانه‌دار شدن در نظر گرفته است.

- ۱- اولویت با متقاضیانی که در شهرهای کوچک با جمعیت کمتر از ۱۰۰ هزار نفر باشند
 - ۲- متقاضیان از امکانات یا تسهیلات دولتی و عمومی استفاده نکرده باشند
 - ۳- اثبات سکونت در شهر محل تقاضا حداقل به مدت ۵ سال
 - ۴- احراز توانایی مالی برای دریافت و بازپرداخت تسهیلات
 - ۵- توانایی تأمین هزینه‌های ساخت واحد‌ها توسط متقاضیان
 - ۶- الزام به سپرده‌گذاری ۳۰ میلیون تومانی در بانک
 - ۷- عدم سابقه مالکیت از سال ۱۳۸۴
 - ۸- تعیین وام ۷۵ میلیون تومانی با سود ۱۸ درصد و دوره بازپرداخت ۱۰ ساله
 - ۹- واریز ۱۲۵ هزار تومان به حساب بنیاد مسکن
 - ۱۰- توانایی پرداخت اقساط ماهیانه در حدود ماهی یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان
- با توجه به شرایط فعلی ساخت و ساز منهای زمین در کشور برآورد ساخت حدود ۲ الی ۲/۵ میلیون برای هر متر مربع خواهد بود، در این طرح سه روش اجرا وجود دارد که در شکل اول آن ساخت و ساز روی

نگاهی به تجربیات جهانی فرانسه و چین

بر ساخت یا مالیات بر درآمد حاصل از فعالیت‌های ساختمانی است که با نرخ ۱۲ تا ۲۱ درصد تخفیف در نظر گرفته شده است. در صورتی که خانه‌های ساخته شده در قالب مدل تامین مسکن اجتماعی برای یک دوره ۶ ساله اجاره داده شود نرخ تخفیف از مالیات بر ساخت به شکل حداقلی معادل ۱۲ درصد، در صورتی که برای یک دوره ۱۲ ساله اجاره داده شود نرخ تخفیف به صورت حداکثری معادل ۲۱ درصد و در صورتی که به صورت ۹ ساله اجاره داده شود معادل ۱۸ درصد در نظر گرفته می‌شود. علاوه بر این، مشوق مالیاتی دوم، معافیت از مالیات بر دارایی املاک این شرکت‌ها است. مطابق با قانون جدید، شرکت‌های اجاره‌داری مشروط به اجاره ۱۵ ساله واحدهای مسکونی، علاوه بر آنکه از معافیت ۲۰ ساله مالیات بر دارایی املاک برخوردار می‌شوند از سال یازدهم هم امکان فروش واحدهای مسکونی را پیدا می‌کنند. مستاجران برای واجد شرایط شناخته شدن جهت سکونت در این خانه‌های مسکن حمایتی براساس دو فاکتور درآمد خانوار و تعداد افراد خانوار اولویت بندی می‌شوند. به این معنی که هر میزان درآمد خانوار کمتر و تعداد اعضای خانوار بیشتر باشد، در اولویت بالاتر برای سکونت در این واحدهای مسکونی قرار می‌گیرند.

سیاست تامین مسکن اجتماعی در فرانسه با قدمتی طولانی دستخوش تحول گردید. در فرانسه براساس قواعد جدید ساخت و عرضه مسکن مناسب کم‌درآمدها توسط شرکت‌های بزرگ تامین کننده مسکن حمایتی به دو منظور تهیه مسکن برای اقشار کم درآمد و اقشار در سطح درآمدی متوسط با متد نیمی از اجاره بها برای دهک‌های پایین، و برای افراد با درآمد بیشتر، با در نظر گرفتن اجاره و مالیات میسر می‌گردد. در طرح‌های جدید کشور فرانسه مدل کلاسیک تامین مالی ساخت مسکن نیز تغییر کرده ضمن آن که، معافیت‌های مالیاتی ساخت جذاب تر و وظایف شهرداری‌ها سنگین تر شده است. در برنامه جدید تامین مسکن در فرانسه همچون گذشته، دولت، بانک‌ها، شهرداری، انجمن‌های محلی از جمله بازوهای اجرایی و در عین حال بازوی اصلی این مدل تامین مسکن، شرکت‌های سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در بازار مسکن هستند. در فرانسه، شرکتی به عنوان «پاریس هبیتات»، به عنوان بزرگ‌ترین شرکت عرضه مسکن حمایتی شناخته می‌شود که ترکیبی از بخش خصوصی و شهرداری است. محرک اصلی برای حضور و فعالیت شرکت‌های خصوصی در این بخش، دو مشوق مالیاتی پیش‌بینی شده برای آن‌ها است. مشوق اول، مالیات

آید. نسل جوان با نگرانی روزافزونی مواجه است که خرید خانه با قیمت های نجومی فعلی، بدهی های هنگفت و بلندمدتی را برایشان به بار خواهد آورد. که این موضوع دو عامل را پدید می آورد یکی افزایش سن ازدواج و دوم زمان طولانی بچه دار شدن پس از ازدواج به دلیل رسیدن به یک خانه اجاره ای، در این کشور بیش از ۲۰۰ میلیون نفر اجاره نشین هستند که به معنای اجاره نشینی حدود ۱۵ درصد از جمعیت این کشور است. در سال ۲۰۱۷ طرحی واقع گرایانه با عنوان «تمرکز بر هر دو بخش اجاره و فروش بازار مسکن» برای توسعه بخش اجاره نوپا در این کشور معرفی شد. این طرح با هدف ساخت مسکن اجاره ای و تشویق مالکان به اجاره دادن خانه های خالی طراحی شد. از طریق مشوق هایی نظیر معافیت های مالیاتی، بازار اجاره پویا، سرمایه گذاری های عظیم در بخش اجاره از اقدامات این طرح است.

در کشور چین نیز سیاست برای دو دسته تقاضا طراحی شد، در این کشور نیز رشد شدید قیمت مسکن دسترسی به آپارتمان های در استطاعت خرید را برای بسیاری از خانه اولی های میان درآمدی تقریباً غیرممکن کرده، و تقاضای مسکن به سمت بازار اجاره در حرکت است، یک دهه پیش قیمت تنها با ماهانه ۱۰۰ دلار می شد آپارتمانی شایسته اجاره کرد. که این رقم در مقایسه با قیمت سایر کالاها و خدمات اجاره ها به طور شگفت انگیزی پایین تر بود. این تسهیل شرایط برای خانه دار شدن موجب تغییر در سبک زندگی شد و خرید خانه مستقل برای ازدواج نسل جوان یکی از گزینه های اجتناب ناپذیر شد، از این رو از اوایل دهه ۲۰۱۰ اما بازار مسکن چین دچار جنون قیمت شد اما در این سال ها اجاره مسکن نشانی از زندگی مدرن و شیک و از لحاظ مالی اقدامی استراتژیک باشد برای یک چینی به حساب می

وام خرید مسکن اما نه مسکن خرید

را دارد. در این کشور و همچنین در چین، ضوابط پرداخت تسهیلات خرید مسکن متناسب با دوره های رکود و رونق و همچنین برحسب روند افت و خیز قیمت مسکن، با هدف «ایجاد تور حمایتی برای خانه اولی ها»، تغییر می کند. تسهیلات خرید مسکن در این کشورها براساس مدل «سقف شناور متناسب با کیفیت ساختمان (عمر بنا) و همچنین متناسب با اعتبار مالی افراد» پرداخت می شود. بررسی ها درباره جزئیات طرح با استناد به پیشنهادهایی که سال گذشته از سوی شبکه بانکی به بانک مرکزی ارائه شده بود، نشان می دهد مدل افزایش سقف وام مسکن در سه سناریو قابل بیان است که هر سه مدل، صرفاً به «وام اوراق» اختصاص دارد در یک سناریو، سقف وام اوراق مسکن از ۶۰ میلیون فعلی می تواند به ۸۰ میلیون تومان افزایش یابد و با سقف وام خانه اولی ها برابر شود. در قالب سناریوی دوم احتمال افزایش سقف وام اوراق خرید مسکن به ۱۰۰ میلیون تومان است. سناریوی سوم نیز متوجه وام جعاله به عنوان وام مکمل خرید مسکن است.

با توجه به افزایش بی سابقه قیمت مسکن در یک سال گذشته، مجوز پرداخت وام به آپارتمان های بالای ۲۰ سال ساخت داده شد، در این اقدام جدید بانکی استفاده از «وام اوراق» برای خرید «قدیمی ساز»ها به ۲۵ سال افزایش پیدا می کند. اما این تصمیم نیز مسکن خرید خانه اولی ها نیست چون وام این دسته از خریداران کماکان به آپارتمان های با عمر بنای بیش از ۱۵ سال داده نمی شود. در سال ۹۶ متوسط قیمت هر مترمربع واحد مسکونی در تهران ۴ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان بود اگر قفل گشایی از بازار خرید آپارتمان های ممنوعه رقم می خورد می توانست تقاضای مصرفی را تامین مالی و شارژ کند، در آن زمان خانه اولی ها از جست وجوی آپارتمان های نوساز و کم سن به سمت آپارتمان های میان سال (۱۰ تا ۱۵ ساله) شیفت کرده بودند، اما در حال حاضر قیمت مسکن با ۱۷۰ درصد رشد به ۱۲ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان در هر مترمربع رسیده که دیگر قفل گشایی اثرگذاری ندارد. با نگاهی بین المللی به این نگرش آمریکا یکی از قدیمی ترین و کاربردی ترین بازارهای رهنی در جهان

شرایط جدید وام اوراق مسکن				
سقف تسهیلات (تومان)	اقساط ماهانه (تومان)	میزان پوشش قیمت خرید مسکن در تهران (مترمربع)	میزان پوشش هزینه تمام شده آپارتمان ۵۰ متری مرعی در تهران (درصد)	
۶۰ میلیون (تسهیلات انفرادی)	یک میلیون	۴/۵	۹	وضع موجود
۲۰ + ۱۶۰ میلیون جماله	یک میلیون و ۵۰۰ هزار	۶	۱۰	سناریوی دوم
۸۰ میلیون	یک میلیون و ۳۰۰ هزار	۶	۱۰	
۲۰ + ۸۰ میلیون جماله	یک میلیون و ۸۰۰ هزار	۸	۱۶	سناریوی دوم
۱۰۰ میلیون	یک میلیون و ۶۵۰ هزار	۸	۱۶	
۲۰ + ۱۰۰ میلیون جماله	۲ میلیون و ۱۵۰ هزار	۹/۵	۱۹	سناریوی سوم
۴۰ + ۸۰ میلیون جماله	۲ میلیون و ۳۰۰ هزار	۹/۵	۱۹	
۳۰ + ۱۰۰ میلیون جماله	۲ میلیون و ۶۵۰ هزار	۱۱	۲۲	

مخاطره سقوط آمار زاد و ولد

یکی از عوامل حیاتی در تمامی رشد های یک جامعه از منظر اقتصادی، علمی، سیاسی و ... اعتدال در نرخ باروری یک جامعه است، بررسی ها نشان می دهد که یکی از دلایل کاهش نرخ باروری به زیر سطح جایگزینی در ایران جهش قیمت مسکن و فشار مالی این بخش به اقتصاد خانواده است کارشناسان حوزه اجتماع بر این باورند که بین اقتصاد خانواده و نرخ زاد و ولد رابطه مهمی وجود دارد، که این موضوع در سه کشور، مورد محاسبه و سنجش قرار گرفته است. در ایران بیشترین میزان افت زاد و ولد در طول سه دهه گذشته رقم خورد، کارشناسان علوم جمعیت اثر افزایش قیمت مسکن بر نرخ باروری و همین طور کاهش نرخ رشد جمعیت را بالا می بینند، با استناد آخرین آمارهای جمعیتی کشور میزان زاد و ولد در سال ۹۵ یک میلیون و ۵۲۷ هزار نفر بود که این رقم در سال ۹۶ به یک میلیون و ۴۸۰ هزار نفر و در سال ۹۷ به یک میلیون و ۳۶۶ هزار نفر کاهش یافته است که این موضوع نشان دهنده افت قابل توجه میزان زاد و ولدها از سال ۹۴ تاکنون است، همچنین در سه ماه اول سال ۹۸ نیز میزان تولد در مقایسه با سه ماه اول سال ۹۷ معادل ۱۳ درصد کاهش یافته است و به ۲۹۹ هزار تولد رسید که پیش بینی می شود در سال ۹۸ حدود ۱۵۰ هزار نفر از سال ۹۷ کمتر خواهد بود که این میزان افت در سه دهه اخیر بی سابقه بوده است.

یکی دیگر از شاخصه های جمعیت حد جانشینی یا سطح جایگزینی که نرخ استاندارد این شاخص ۲/۵ فرزند برای هر خانواده است آمار تولد ها در ایران هم اکنون نرخ باروری ۲/۱ را نشان می دهد که از سطح استاندارد کمتر است. با استناد به بررسی تجارب جهانی درخصوص رابطه افزایش قیمت مسکن و نرخ باروری حاکی است یک درصد افزایش در قیمت مسکن در فاصله زمانی ۱۹۷۱ تا ۲۰۰۵ در هنگ کنگ باعث کاهش معنی دار ۰/۴۵ درصدی در نرخ باروری کل شده است، همچنین نتایج پژوهشی که با عنوان «قیمت مسکن، وابستگی سالمندان و رفتار باروری» در سال ۲۰۱۲ برای بررسی ارتباط بین نرخ تولد، قیمت مسکن و وابستگی سالمندان در هنگ کنگ در فاصله زمانی ۱۹۷۶ تا ۲۰۱۰ انجام شده است نشان می دهد یک درصد افزایش در قیمت مسکن و وابستگی سالمندان به ترتیب باعث کاهش ۰/۵۲ و ۱/۶۵ درصدی در نرخ تولد می شود. در سال ۲۰۱۳ و در پژوهش دیگری در کشور تایوان نشان داد یک درصد افزایش در متغیرهای هزینه مسکن باعث کاهش ۰/۹۱ درصدی در نرخ باروری شده است. در سال ۲۰۱۴ نیز در پژوهشی در کلان شهر ایالت کالیفرنیا و در فاصله زمانی ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۶ افزایش قیمت مسکن باعث کاهش نرخ باروری در میان اجاره نشین ها و همچنین باعث افزایش نرخ باروری در میان صاحب خانه ها می شود، به عبارت دیگر براساس نتایج این مطالعه، هزار دلار افزایش در قیمت مسکن باعث افزایش ۵ درصد در نرخ باروری در میان صاحب خانه ها و کاهش ۲/۴ درصد در نرخ باروری در میان اجاره نشین ها می شود. در خلاف این پژوهش های کارشناسی هستند که معتقدند مسکن به عنوان عاملی اقتصادی می تواند در تصمیم برخی خانوارها برای زمان فرزند آوری موثر باشد اما رابطه بین افزایش قیمت مسکن و کاهش نرخ باروری رابطه چندان نزدیکی نیست.

نرخ باروری از ۱۹۵۰ تا ۲۰۱۵ به گزارش سازمان ملل متحد

تحولات بازار مسکن در پاییز ۱۳۹۸

بهای مسکن

انتقال به سمت عرضه واحدهای مسکونی است. در پی نوسانات تابستانه ابتدا تعداد معاملات خرید مسکن شروع به کاهش کرده و سپس در دو ماه پیاپی (مرداد و شهریور ۹۸) میانگین قیمت مسکن نیز تحت تاثیر این موضوع در شهر تهران هر ماه به میزان ۳ درصد کاهش یافت. علت اول خروج تقاضای مصرفی از بازار مسکن به افزایش فاصله بین قیمت مسکن و قدرت خرید خانوارها می باشد. و عامل دوم مربوط به خروج سرمایه گذاران ملکی از بازار بود. آمار نیم سال اول بازار مسکن ۹۸ نشان می دهد معاملات خرید در شهرها ۶۵ درصد نسبت به نیمه اول ۹۷ کاهش یافته است. اطلاعات قیمت ها نیز از ایست میانگین قیمت مسکن در ۳۰ مرکز استان به تبعیت از تهران حکایت دارد.

در پایان تابستان بازار مسکن برای دومین ماه پیاپی در مسیر کاهشی قرار گرفت و متوسط بهای قیمت مسکن از کانال ۱۳ میلیون تومان به کانال ۱۲ میلیون برگشت تعداد واحدهایی که در شهریور ماه سال ۹۸ در تهران معامله شد در همه ماه هایی که آمار معاملات مسکن به ثبت رسیده از سال ۹۳ تاکنون به لحاظ کمترین فروش ماهانه، بی سابقه بود. این بازار پس از پشت سر گذاشتن دو ماه پی در پی مرداد و شهریور در مهرماه وارد فاز انتقال هیجان از سمت تقاضا به سمت عرضه شده است. یا به عبارت دیگر هیجانی که در سال گذشته از سمت تقاضای مسکن به بازار معاملات ملک وارد و منجر به افزایش چند مرحله ای و جهش قیمت واحدهای مسکونی شد، هم اکنون به نحو دیگری در حال

تخصیص می داد که این رقم نیز معادل ۱۲ درصد تحقق پیدا کرد. و پارامتر ششم پرداخت یارانه ازسوی سازمان برنامه و بودجه بود که براساس ماده ۶۱ قانون برنامه ششم توسعه دولت مکلف است از طریق اعمال سیاست های حمایتی، حقوقی، تشویقی و اعطای تسهیلات یارانه ای نسبت به احیا و بهسازی حداقل ۱۰ درصد از بافت های فرسوده شهری با رعایت سرانه های روبنایی و زیربنایی توسط بخش غیردولتی و شهرداری ها اقدام و مابه التفاوت سود تسهیلات یارانه ای مورد نیاز را همه ساله در قوانین بودجه سنواتی پیش بینی کند. پارامتر هفتم به وضعیت شاخص متوسط سطح زیربنای ناخالص مسکونی هر واحد در سال ۹۷ مربوط می شود که در این راستا حمایت از ساخت مسکن مصرفی و افزایش عرضه مسکن متناسب با الگوی غالب تقاضا، مطابق با تکلیف برنامه ششم توسعه متوسط سطح زیربنای ناخالص مسکونی هر واحد در سال ۹۷ باید به ۱۲۰ مترمربع کاهش می یافت، اما این میزان در سال گذشته برابر با ۱۵۸ مترمربع بوده است. در صورت کاهش این شاخص به دلیل عرضه واحدهای مسکونی مناسب تر برای تقاضای مصرفی امکان خرید مسکن با متراژ کمتر برای اصلی ترین متقاضیان بازار ملک فراهم شده و در نتیجه تقاضای بخش زیادی از متقاضیان مسکن پوشش داده می شد.

در سال ۹۷ شاخص دسترسی به مسکن (نسبت قیمت خانه به درآمد خانوار) که مطابق هدف گذاری دولت قرار بود از «۱۰ سال» در سال ۹۶ به «۹ سال» کاهش پیدا کند، تحت تاثیر جهش قیمت ها به «۱۱ سال» رسید. در بخش مسکن در سال ۹۷ به عنوان دومین سال از اجرای برنامه ششم توسعه به تازگی منتشر شده حاکی است عملکرد دولت در مسکن حمایتی به عنوان یکی از تکالیف اصلی برنامه ششم توسعه «صفر» اعلام شده است. اولین پارامتر توان یا شاخص دسترسی به مسکن ملکی است که از ۱۰ سال در سال ۹۶ به ۱۱ سال رسید. دومین متغیر دامنه نوسان قیمت مسکن یا متوسط سالانه نوسانات قیمت مسکن بود که براساس برنامه ششم توسعه حداکثر به میزان ۱۵ درصد تعریف شده با این حال در سال ۹۷ این میزان معادل ۳۲/۳ درصد رسید. پارامتر سوم سهم نظام بانکی در تامین مالی مسکن بود که طبق برنامه ششم توسعه در سال ۹۷ باید ۳۸ درصد از هزینه خرید مسکن خانوارها از طریق تسهیلات بانکی تامین می شد که این رقم نیز ۱۸/۷ درصدی فراتر رفت. پارامتر چهارم توسعه در بخش مسکن بود که به لحاظ تعداد کل و حجم عرضه واحدهای مسکونی ۵۰ درصد انحراف دارد. پارامتر پنجم نوسازی بافت فرسوده بود که می بایست سهم ۱۸ درصدی را از تعداد کل ساخت و سازها به خود

آخرین وضعیت پارامترهای اصلی در مسکن					
ردیف	پارامتر (هدف)	واحد اندازه گیری	وضعیت سال ۹۶	هدف سال ۹۷	عملکرد سال ۹۷
۱	توان (شاخص) دسترسی به مسکن ملکی	سال	۹/۹	۹	۱۱
۲	متوسط سالانه نوسانات قیمت مسکن	نرخ تورم (درصد)	۲۰	۱۵	۳۲/۳
۳	سهم نظام بانکی در تامین مالی مسکن	درصد	۲۲/۷	۳۸	۱۸/۷
۴	تعداد کل واحد مسکونی (عرضه مسکن)	هزار واحد	۴۰۵	۹۱۰	۴۷۲/۵
۵	درصد واحد های مشمول نوسازی	درصد	۱۸	۱۸	۱۲

متوسط قیمت خرید و فروش یک متر مربع زیربنای واحد مسکونی معامله شده از طریق بنگاه های معاملات ملکی شهر تهران در مهر ماه ۱۲ میلیون ۷۲۰ هزار ریال بود که نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل به ترتیب ۰/۴ و ۴۷/۷ درصد افزایش نشان داد، متوسط قیمت در آبان نیز کاهشی بود و با ۲ درصد کاهش نسبت به ماه قبل با رقم ۱۲ میلیون ۴۶۰ هزار تومان معامله شد که نسبت به ماه مشابه سال قبل نیز افزایش معادل ۳۵/۸ را تجربه نمود. در آخرین ماه پاییزی نیز رقمی معادل ۱۳ میلیون و ۵۳۰ هزار تومان برای هر مترمربع واحد های مسکونی تهران پرداخته شد که این رقم نیز که نسبت به ماه مشابه سال قبل ۴۱/۶ درصد افزایش را نشان می دهد.

معاملات خرید مسکن در تهران پس از ۴ ماه افت شدید پی در پی، در اولین ماه پاییز افزایش پیدا کرد. بر اساس داده به دست آمده وضعیت جدید بازار نشان می دهد بازار معاملات از انجماد کامل خارج شده تعداد معاملات مسکن در مهر ماه ۳/۴ هزار واحد مسکونی رسید که این رقم نسبت به ماه قبل ۲۲/۰ درصد افزایش و نسبت به ماه مشابه سال قبل ۶۳/۷ درصد کاهش را نشان داد، در آبان تعداد معاملات ۴/۱ هزار واحد مسکونی رسید که این رقم نیز نسبت به ماه قبل ۱۹/۵ درصد و نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۴۰/۷ درصدی را نشان می دهد، اما معاملات در آذر ماه رنگ و بوی دیگری داشت و با ۹/۵ هزار واحد رشد ۱۳۴/۷ درصدی را نسبت به ماه قبل ثبت نمود این رقم در ماه مشابه سال قبل ۴۰/۰ درصد افزایش را نشان داد.

تعداد و قیمت معاملات مسکن در پاییز ۹۸

حجم معاملات مسکن بر حسب سال ساخت

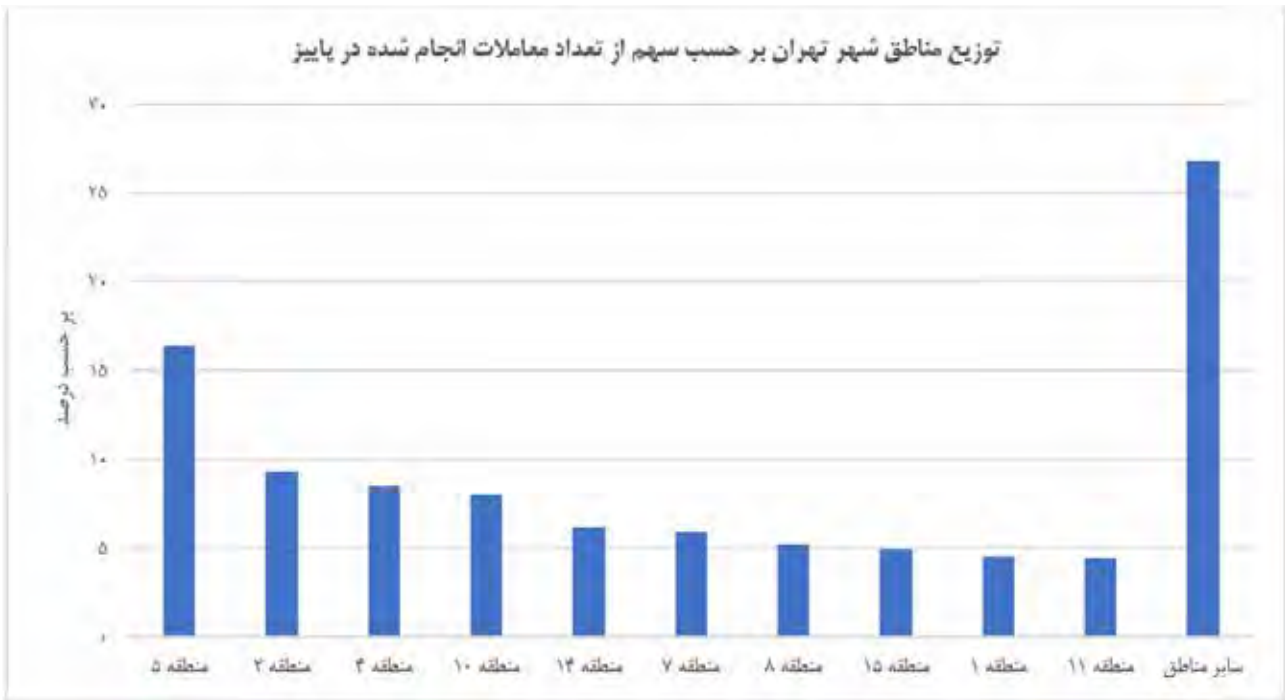
بررسی توزیع تعداد واحدهای مسکونی معامله شده در شهر تهران به تفکیک عمر بنا در پاییز سال جاری حاکی از آن است که از مجموع ۱۷۰۰۲ معامله انجام شده واحد های تا ۵ سال ساخت با ۴۲/۱۶ درصد بیشترین سهم را به خود اختصاص داده اند. که نسبت به ماه های پاییز سال ۹۷ کمتر از یک درصد کاهش را نشان می دهد.

توزیع تعداد آپارتمان های مسکونی معامله شده در شهر تهران بر حسب عمر بنا (واحد مسکونی)									
آذر			آبان			مهر			عمر بنا
۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	
۴۰۶۱	۲۹۵۸	۸۶۸۰	۱۷۰۷	۳۰۱۶	۶۹۶۳	۱۴۲۶	۴۱۶۲	۶۳۸۳	۰-۵
۱۸۴۲	۱۰۹۶	۲۶۵۰	۷۶۹	۱۱۲۴	۲۲۹۹	۶۶۸	۱۴۶۸	۲۲۲۵	۶-۱۰
۱۲۱۸	۹۵۰	۲۶۱۴	۵۵۰	۹۳۷	۲۲۴۷	۴۳۰	۱۳۶۳	۲۱۴۱	۱۱-۱۵
۱۴۹۳	۱۰۴۹	۲۰۸۲	۶۶۶	۹۸۳	۱۸۷۹	۵۲۰	۱۳۹۷	۱۷۳۶	۱۶-۲۰
۹۲۳	۷۶۱	۱۷۵۰	۳۷۲	۷۹۵	۱۳۷۶	۳۵۷	۹۶۷	۱۳۳۰	بیش از ۲۰
۹۵۳۷	۶۸۱۴	۱۷۷۷۶	۴۰۶۴	۶۸۵۵	۱۴۷۶۴	۳۴۰۱	۹۳۵۷	۱۴۸۱۵	مجموع

توزیع معاملات مسکن بر حسب مناطق

توزیع تعداد معاملات مسکن انجام شده بر حسب مناطق مختلف شهر تهران در مهر ماه سال جاری حاکی از آن است که از میان مناطق ۲۲ گانه تهران منطقه ۵ با سهم ۱۵/۱ درصد بیشترین معاملات را به خود اختصاص داده و مناطق ۲ و ۴ به ترتیب با درصد های ۹/۱ و ۷/۹ درصد در رتبه های بعدی قرار دارند. توزیع معاملات در آبان ماه نیز به ترتیب برای مناطق ۲، ۵ و ۴ با درصد های ۱۷/۲، ۹/۴ و ۸/۵ رقم خورد در آذر ماه منطقه ۵ مجدد در صدر بیشترین معاملات قرار گرفت ولی مناطق ۴ و ۲ در رتبه های بعدی بودند بدین ترتیب که منطقه ۵ با ۱۶/۷ درصد و منطقه ۴ با ۹/۴ و منطقه ۲ با ۹/۱ بیشترین حجم معاملات را به خود اختصاص دادند. مناطق ۵، ۴، ۲، ۱۰، ۱۴، ۷، ۸، ۱۵، ۱۱، ۱ در مجموع در اولین ماه ۷۰/۸ درصد، در ماه دوم ۷۴/۷ درصد و در ماه سوم پاییز ۷۴/۱ درصد از حجم معاملات را به خود اختصاص دادند. در مهر ماه سال ۱۳۹۸،

متوسط قیمت یک متر مربع زیربنای واحد مسکونی معامله شده از طریق بنگاه های معاملات ملکی شهر تهران ۱۲ میلیون ۷۲۰ هزار تومان بود که نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل به ترتیب ۰/۴ و ۴۷/۷ درصد افزایش نشان می دهد. این قیمت در آبان ماه با کاهشی محسوس به ۱۲ میلیون ۴۶۰ هزار تومان رسید که نسبت به ماه قبل ۲/۰ درصد کاهش و نسبت به ماه مشابه سال قبل ۳۵/۸ درصد افزایش را نشان داد، این کاهش در ماه آذر متفاوت شد و در این ماه هر یک متر مربع زیربنای مسکونی به قیمت ۱۳ میلیون ۵۳۰ هزار تومان رقم خورد که این رقم نسبت به ماه قبل افزایشی معادل ۸/۵ درصد افزایش و نسبت به ماه مشابه سال قبل ۴۱/۶ درصد افزایش را نشان داد.

مقطع زمانی							قیمت هر متر مربع در پاییز ۹۸
آذر ۹۸	آذر ۹۷	آبان ۹۸	آبان ۹۷	مهر ۹۸	مهر ۹۷	شهریور ۹۸	تعداد معاملات (واحد مسکونی)
۹۵۳۷	۶۸۱۴	۴۰۶۴	۶۸۵۵	۳۴۰۱	۹۳۵۷	۳۸۸۷	متوسط قیمت هر متر مربع (هزار ریال)
۱۳۵۲۵۷	۹۵۵۳۷	۱۲۴۶۳۷	۹۱۷۹۴	۱۳۷۱۵۷	۸۶۱۰۹	۱۲۶۶۷۷	

متوسط قیمت یک متر مربع در مناطق تهران

رقم با افزایش قابل توجهی به ۳۱ میلیون و ۴۰ هزار تومان و کمترین آن با ۶ میلیون و ۵۱۰ هزار تومان به منطقه ۱۸ تعلق داشت. تعداد معاملات آپارتمان‌های مسکونی شهر تهران در نه ماهه سال ۱۳۹۸ به حدود ۴۹/۴ هزار واحد مسکونی رسید که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۴۹/۵ درصد کاهش را نشان می‌دهد. در این مدت میانگین قیمت ۱۲ میلیون ۷۸۰ هزار تومان ثبت شده است، که نسبت به دوره مشابه سال قبل ۶۹/۵ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

در میان مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران، بیشترین متوسط قیمت یک متر مربع زیربنای مسکونی معامله شده معادل ۲۶ میلیون و ۹۷۰ هزار تومان به منطقه ۱ و کمترین آن با ۵ میلیون و ۵۲۰ هزار تومان به منطقه ۱۸ تعلق داشته است، که این رقم نسبت به ماه قبل ۴۳/۷ و ماه مشابه سال قبل ۵۲/۷ درصد افزایش را نشان داد. این عدد در آبان ماه با کاهش محسوس به ۲۳ میلیون ۴۸۰ هزار تومان در منطقه یک، و افزایش ملموس ۶ میلیون و ۵۰ هزار تومان در منطقه ۱۸ تعلق داشته است. در آذر ماه این

درصد تغییر		نه ماهه			عملکرد معاملات انجام شده در شهر تهران در نه ماهه سال ۹۶-۹۸
۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	
-۴۹/۵	-۲۵/۶	۴۹۴۰۸	۹۷۹۲۰	۱۳۱۵۳۷	تعداد معاملات (واحد مسکونی)
۶۹/۵	۶۳/۹	۱۲۷۷۶۸	۷۵۳۶۸	۴۵۹۷۱	متوسط قیمت هر متر مربع (هزار ریال)

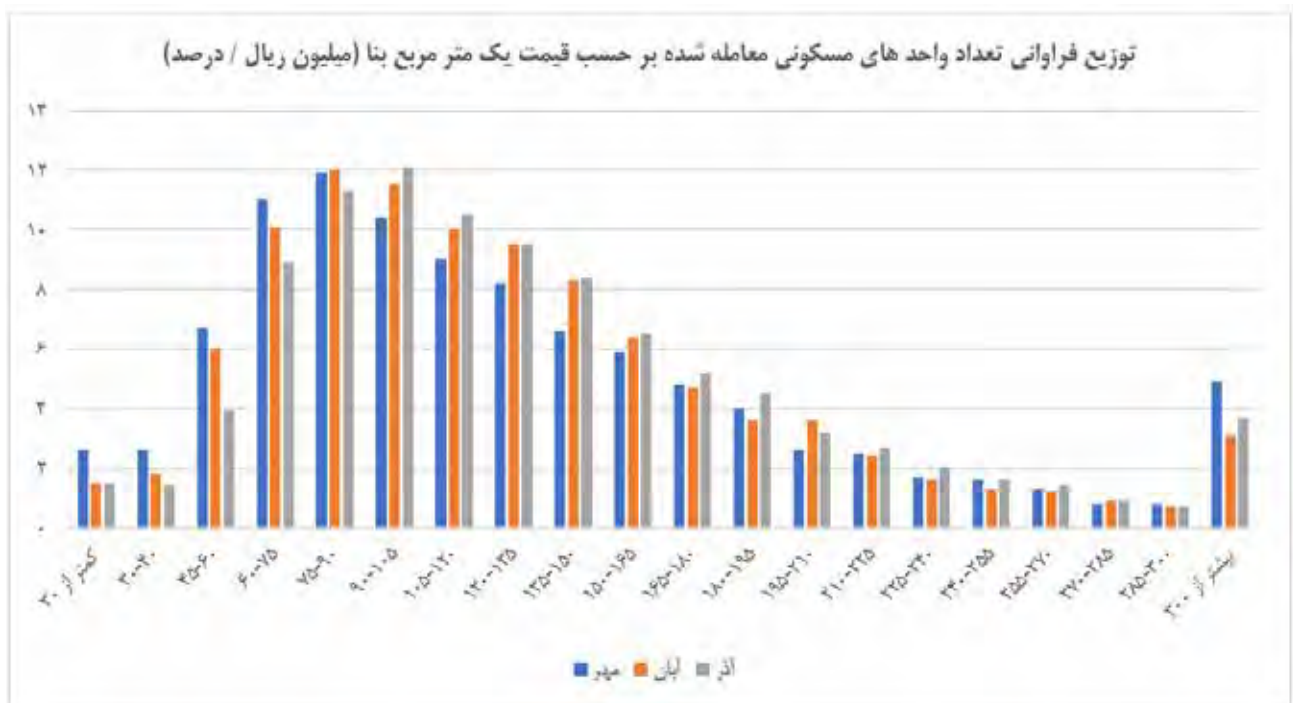

توزیع فراوانی تعداد معاملات بر حسب قیمت یک متر مربع

در آبان ماه نیز واحد های مسکونی در دامنه قیمتی ۷۵ تا ۹۰، ۹۰ تا ۱۰۵ و ۶۰ تا ۷۵ به ترتیب با ۱۲/۰، ۱۱/۵ و ۱۰/۱ درصد بیشترین سهم معاملات را به خود اختصاص دادند، در این ماه نیز توزیع معاملات به گونه ای بود که ۵۵/۴ درصد از واحدهای مسکونی با قیمتی کمتر از متوسط قیمت هر مترمربع به ارزش ۱۲ میلیون ۴۶۰ هزار تومان معامله شد.

در آذر ماه نیز واحد های مسکونی در دامنه قیمتی ۹۰ تا ۱۰۵، ۷۵ تا ۹۰ و ۱۰۵ تا ۱۲۰ به ترتیب با ۱۲/۱، ۱۱/۳ و ۱۰/۵ بیشترین سهم و ۵۹/۴ درصد از واحدهای مسکونی با قیمتی کمتر از ۱۳ میلیون ۵۳۰ هزار تومان معامله شد.

توزیع فراوانی تعداد واحدهای مسکونی معامله شده بر حسب قیمت یک متر مربع بنا در مهر ماه سال ۹۸ حاکی از آن است که واحدهای مسکونی در دامنه قیمتی ۷۵ تا ۹۰ میلیون ریال به ازای هر متر مربع بنا با سهم ۱۱/۹ درصد بیشترین سهم را در معاملات شهر تهران به خود اختصاص دادند. در این ماه واحد های مسکونی در دامنه قیمتی ۶۰ تا ۷۵ و ۹۰ تا ۱۰۵ به ترتیب با اختصاص سهم ۱۱/۰ و ۱۰/۴ درصد در رتبه های بعدی قرار گرفت، در این ماه روند معاملات به گونه ای رقم خورد که ۵۸/۳ درصد واحد های مسکونی با قیمتی کمتر از متوسط قیمت هر متر مربع واحد مسکونی شهر تهران ۱۲ میلیون و ۷۲۰ هزار تومان معامله شد.

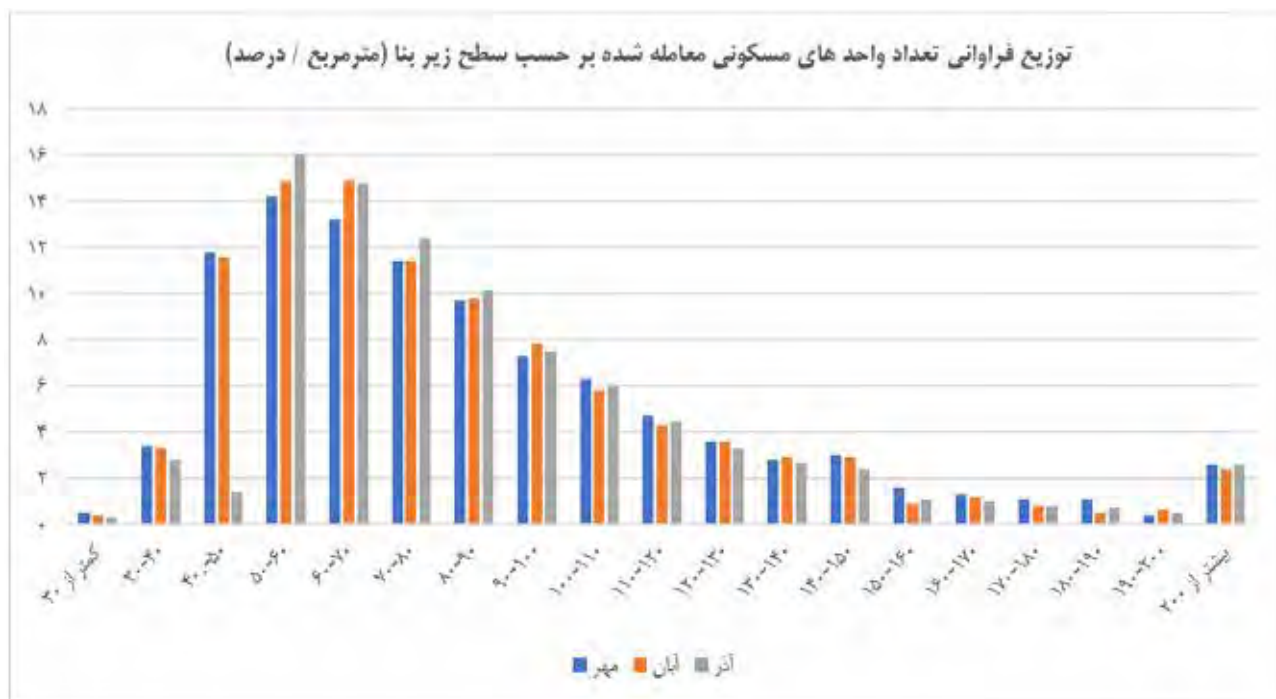
توزیع فراوانی تعداد واحدهای مسکونی معامله شده بر حسب سطح زیربنا

درصد و واحدهای ۴۰ تا ۵۰ و ۷۰ تا ۸۰ متری به ترتیب با سهم های ۱۱/۶ و ۱۱/۴ درصد را به خود اختصاص دادند شرایط این ماه نیز به شکلی رقم خورد که واحد های زیر ۸۰ متر مربع با ۵۶/۵ درصد بیشترین معاملات را به خود اختصاص دادند.

در آذر ماه واحد های ۵۰ تا ۶۰، ۶۰ تا ۷۰ و ۷۰ تا ۸۰ متری به ترتیب با سهم های ۱۶، ۱۴/۸ و ۱۲/۴ درصد بیشترین سهم را به خود اختصاص دادند، و در این ماه نیز مثل ماه های اول و دوم پاییز بیشترین استقبال با واحد های زیر ۸۰ متر بود که درصدی معادل ۵۶/۷ را ثبت نمودند.

هر واحد مسکونی در مهر ماه سال ۱۳۹۸ نشان می دهد، بیشترین سهم از معاملات انجام شده به واحدهای مسکونی با زیربنا ۵۰ تا ۶۰ مترمربع با سهم ۱۴/۲ درصد اختصاص داشته است. واحدهای دارای زیربنا ۶۰ تا ۷۰ و ۴۰ تا ۵۰ متر مربع به ترتیب با سهم های ۱۳/۲ و ۱۱/۸ درصدی در رتبه های بعدی قرار دارند. در مجموع در این ماه، واحدهای مسکونی با سطح زیربنا کمتر از ۸۰ متر مربع، ۵۴/۵ درصد از معاملات انجام شده را به خود اختصاص دادند. در آبان ماه واحدهای ۵۰ تا ۶۰ و ۶۰ تا ۷۰ متری با ۱۴/۹

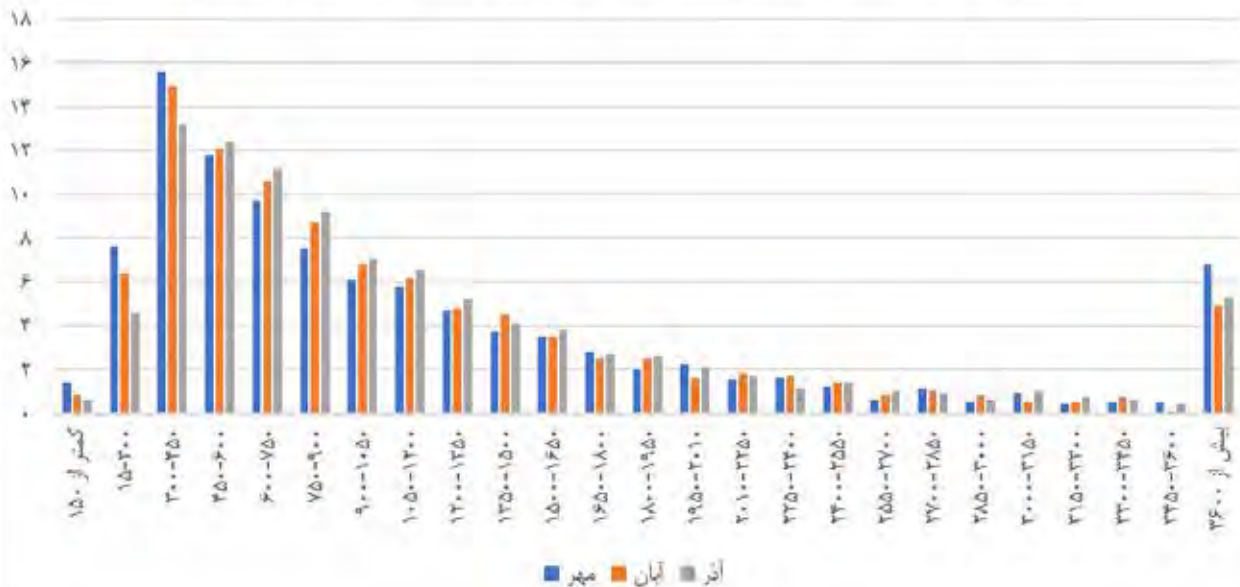

توزیع فراوانی تعداد واحد های مسکونی بر حسب ارزش واحد مسکونی

در مهر ماه سال ۹۸ واحد های مسکونی با ارزش ۳۰۰ تا ۴۵۰ میلیون تومان با سهم ۱۵/۶ درصد و واحد هایی با ارزش ۴۵۰ تا ۶۰۰ میلیون تومان و ۶۰۰ تا ۷۵۰ میلیون تومان با درصد ۱۱/۸ و ۹/۷ در رتبه های بعدی قرار گرفتند، به شکلی که در این ماه ۵۳/۶ درصد از معاملات به ارزش کمتر از ۹۰۰ میلیون تومان رقم خورد. در آبان ماه سال ۹۸ توزیع فراوانی تعداد واحد های مسکونی بر حسب ارزش واحد مسکونی با ارزش ۳۰۰ تا ۴۵۰، ۴۵۰ تا ۶۰۰ و ۶۰۰ تا ۷۵۰ میلیون تومان به ترتیب با سهم ۱۴/۹، ۱۲/۱ و ۱۰/۶ درصد را به خود اختصاص دادند، به شکلی که در این ماه ۵۳/۵ درصد از معاملات به ارزش کمتر از ۹۰۰ میلیون تومان رقم خورد. در آذر ماه نیز واحد مسکونی با ارزش ۳۰۰ تا ۴۵۰، ۴۵۰ تا ۶۰۰ و ۶۰۰ تا ۷۵۰ میلیون تومان ولی به ترتیب با اختصاص ۱۳/۲، ۱۲/۴ و ۱۱/۲ درصد بیشترین سهم را از معاملات به خود اختصاص دادند و ۵۱/۲ درصد از معاملات مسکونی به ارزش کمتر از ۹۰۰ میلیون تومان رقم خورد. بررسی های صورت پذیرفته در

توزیع فراوانی تعداد معاملات انجام شده بر اساس ارزش هر واحد مسکونی (میلیارد ریال / درصد)

اجاره بها

با عمیق شدن رکود، به پایین ترین مقدار ممکن یعنی ۱۴ یا ۱۵ برسد. این نسبت در پاییز سال ۹۷ به ۲۱/۸ رسید و رکورد ۲۲ ساله این نسبت را ثبت کرد. پیش از این در سال ۷۵ این نسبت با ثبت مقدار نزدیک ۲۵ واحد، رکورد دار بود. این داده ها نشان از آن دارد که رابطه منطقی میان قیمت مسکن و اجاره در بهار امسال به دلیل افزایش نامتعارف فاصله قیمت و اجاره بها در حال احیا می باشد و انتظار می رود که در ماه های آینده مقدار مذکور به زیر ۲۰ واحد کاهش یابد.

بررسی شاخص کرایه مسکن اجاری در شهر تهران و در کل مناطق شهری در مهر ماه سال جاری مویده رشد به ترتیب معادل ۳۴/۸ و ۳۳/۲ درصدی نسبت به ماه مشابه سال قبل می باشد. در آبان ماه نیز رشد به ترتیب ۳۱/۴ و ۳۱/۷ درصدی نسبت به ماه مشابه سال قبل بود و بالاخره در آذر این رقم معادل ۲۸/۲ و ۳۰/۱ بود.

تغییرات اجاره بها نشان می دهد که نسبت قیمت به اجاره بها در زمان جهش به میزان حداکثر ۲۲ برابر و در پایان دوره کاهش و ثبات قیمت، حداقل ۱۳ برابر می شود. این نسبت، بهار امسال به سطح بی سابقه ۲۶ / ۰۴ رسید. با این حال در پی کاهش قیمت مسکن در تابستان برآوردها از نسبت جدید عدد ۲۵ را نشان می دهد. در بهار امسال نسبت قیمت مسکن به اجاره بها P به R رکورد زد و بلافاصله این نسبت در تابستان نزولی شد. نسبت قیمت به اجاره بها از ابتدای دهه ۷۰ شمسی تا ابتدای امسال همواره در یک بازه مشخص بین ۱۴ تا حدود ۲۲ واحد متغیر بوده است. این تغییرات عموماً همزمان با تخلیه حساب و شروع کاهش اسمی یا واقعی قیمت مسکن رخ می دهد، طوری که با افزایش مخرج کسر در شرایطی که صورت کسر یعنی «قیمت مسکن» ثابت مانده یا کاهش یافته، سبب می شود مقدار کل نسبت کاهش یابد و به تدریج همزمان

افزایش قیمت بنزین

گروه اقتصادی

افزایش قیمت بنزین = افزایش تورم؟

جهش قیمت بنزین از منظر مردم و تحلیلگران موجب افزایش تورم و مشکلات معیشتی خواهد شد، اما آمارها نشان می‌دهد که در سال ۹۰ که بیشترین افزایش قیمت موزون بنزین رخ داده، نرخ تورم میانگین کمتر از ۱۰ درصد رشد کرده است. همواره در شرایطی مشابه به این طیف وسیعی از پیش‌بینی‌های کارشناسانه، منتقدانه و دلسوزانه مطرح می‌گردد. در این بازه زمانی پیش‌بینی‌های به سمت تورم افسار گسیخته رقم می‌خورد. عیار پیشگویی‌ها وقتی عیان می‌شود که در برخی از دوره‌های اصلاح قیمت، نه تنها تورم کل افزایش نیافته، بلکه روندی کاهشی را نیز ثبت کرده است. شاهد آن سال‌های ۹۳ و ۹۴ است که با وجود تغییرات بالا در قیمت بنزین نرخ تورم کل در پایان سال نسبت به دوره قبل رشد کمتری داشته است. بررسی قیمت بنزین و مقایسه آن با تورم نشان از آن دارد که ثابت ماندن نرخ بنزین تضمینی بر کنترل تورم نبوده است، حتی افزایش آن نیز تاثیر غیر قابل‌جبرانی را بر اقتصاد نداشته است.

مقایسه قیمت بنزین یا میانگین درآمد ماهانه در کشورهای مختلف			
کشور	قیمت هر لیتر بنزین (دلار)	درآمد ماهانه (دلار)	قدرت خرید به حقوق (لیتر)
عربستان	۰/۵۵	۱۶۲۷	۲۹۵۸
فرانسه	۱/۶۶	۲۱۰۰	۱۲۶۵
ایران	۰/۲۹	۳۲۵	۱۱۲۱
عراق	۰/۶۳	۵۶۹	۹۰۳
ایتالیا	۱/۷۴	۱۵۲۰	۸۷۴
چین	۱/۰۲	۸۹۰	۸۷۳
قزاقستان	۰/۴۵	۳۷۴	۸۳۱
روسیه	۰/۷۱	۵۰۵	۷۱۱
آذربایجان	۰/۴۷	۲۹۵	۶۲۸
هند	۱/۰۶	۴۳۵	۴۱۰
ترکیه	۱/۲	۴۶۲	۳۸۵

می توان گفت که مهم ترین مشکل در آن بخش سیاست گذاری رقم می خورد که نرخ بنزین برای یک دوره چند ساله ثابت می ماند. این درحالی است که تورم با شیب تندی تغییر می کند. به عبارتی دیگر نرخ بنزین به واسطه قیمت گذاری دستوری از شتاب قیمتی باقی کالاها عقب مانده و همانند وضعیت فعلی، یک لیتر بنزین از یک لیتر آب هم ارزان تر فروخته می شود. با توجه به مکانیزم قیمت گذاری ناصحیح در تقابل با کشورهای همسایه همواره تشدیدکننده انگیزه قاچاق بنزین بوده است. قیمت بنزین ایران معادل حدود ۸ سنت بود، در حالی که متوسط جهانی خرده فروشی بنزین در حال حاضر بیش از یک دلار و قیمت عمده آن در بازارهای بین المللی بین ۴۰ تا ۵۰ سنت برای هر لیتر است. ایران با این نرخ بعد از ونزوئلا ارزان ترین قیمت را بین کشورهای جهان به خود اختصاص داده بود. در نرخ های جدید، قیمت هر لیتر بنزین سهمیه ای معادل ۱۲ سنت و هر لیتر بنزین غیرسهمیه ای معادل ۲۵ سنت است که همچنان با متوسط نرخ های جهانی فاصله زیادی دارد و ایران از جایگاه دوم ارزان ترین بنزین جهان به جایگاه سوم بعد از ونزوئلا و سودان رسیده است.

مطالعه اقتصاد ایران نشان می دهد که پیامدهای حضور حداکثری دولت در بازار انرژی، ۶ عارضه در «افزایش مصرف سرانه و کاهش کارایی در مدیریت مصرف»، «فرار سرمایه»، «کاهش اختیارات دولت»، «نابجایی در سرمایه گذاری»، «بی عدالتی یارانه ای» و «افزایش قاچاق» در پی دارد. دولت ها طی این سال ها به دنبال مدیریت تورمی با نرخ گذاری دستوری بودند اما از این راه نیز محقق نشده است. در نتیجه یک بازی باخت-باخت رقم خورد. هر چه یارانه قیمتی پرداختی توسط دولت برای حامل های انرژی افزایش یابد، دست دولت برای تامین مالی خدمات عمومی کشور بسته خواهد شد. به عنوان مثال از زمانی که بودجه هدفمندی یارانه ها در کشور تصویب شد، بخش عظیمی از درآمد دولت (بیش از ۴۲ هزار میلیارد تومان) صرف اعطای یارانه نقدی می شود. محاسبات نشان می دهد یارانه پنهان انرژی که برابر است با تفاوت قیمت دستوری با قیمت های جهانی که توسط دولت پرداخت می شود بیشتر از مقدار کل بودجه عمومی دولت در یک سال است.

سه‌میه بندی به روایت تاریخ

اولین مرحله سه‌میه بندی در سال ۱۳۸۶ رقم خورد، قیمت بنزین سه‌میه ای از ۸۰ به ۱۰۰ تومان و نرخ آزاد آن به ۴۰۰ تومان رسید، در این سال نسبت به سال قبل تورم افزایشی بود، نرخ تورم با ۶/۵ درصد افزایش به ۱۸/۴ درصد رسید و در سال ۸۷ متاثر از قیمت بنزین تورم به ۲۱/۸ درصد رسید که بازهم نسبت به سال قبلش، یک روند افزایشی را نشان می‌داد. با این اوصاف، تشخیص اثر تورمی بنزین، نیاز به تامل و بررسی بیشتری دارد.

در آذر ماه سال ۸۹ بنزین با ۳۰۰ درصد افزایش از بهای ۱۰۰ تومان به ۴۰۰ تومان رسید، این افزایش بیشترین افزایش قیمت بنزین در ۴۰ سال گذشته بود، بنزین آزاد نیز از ۴۰۰ به ۷۰۰ تومان رسید، در این سال نیز پیش بینی های درست از آب در نیامد با توجه به گزارش مرکز پژوهش های مجلس احتمال رشد ۲۸ درصدی تورم پیش بینی شده بود که بر اساس گزارش بانک مرکزی تورم مصرف کننده به ۱۲/۴ درصد رسید، که این رقم نسبت به سال قبل ۱/۶ درصد افزایش نشان داد. تورم در سال ۹۰ نیز به رقم ۲۱/۵ درصد رسید.

داده های بانک مرکزی نشان می دهد که در سال ۹۴ شاخص قیمت مصرف کننده نسبت به سال ۹۳، رشد ۱۱/۹ درصدی (با سال پایه ۱۳۹۵) را ثبت کرد، نکته حایز اهمیت تورم کمتر سال ۹۴ نسبت به سال ۹۳ است، در این سال قیمت بنزین سه‌میه ای ۷۰۰ تومان بود و این بنزین از سبد حمایت خارج شد و تمامی نرخ های آزاد شد. در سال ۹۴ بیشترین رشد متعلق به گروه های «بهداشت و درمان»، «تحصیل» و «رستوران و هتل» بود، در حالی که بیشترین تاثیر مستقیم قیمت بنزین بر بخش حمل و نقل است این بخش در سال ۹۴ نسبت به سال قبلش، با عقبگرد روبه رو شد، بخش مسکن، آب، برق و سایر سوخت ها نیز شرایط مشابهی را تجربه نمودند و در نهایت تورم تولیدکننده نیز در این سال نرخ ۴/۹ درصدی را ثبت کرد. همچنین داده های مرکز آمار نشان می دهند که در سال ۹۴، فاصله درآمد از کل هزینه های خانوار معادل یک میلیون و ۶۵۰ هزار تومان بوده که ۲ برابر سال ۹۳ است. به عبارتی پس انداز خانوار در سال ۹۴ معادل ۵/۹ درصد و در سال ۹۳ معادل ۳ درصد رقم خورد.

سال	نرخ استاندارد ریال	نرخ آزاد به ریال
۱۳۵۷	۱۰	
۱۳۵۹	۳۰	
۱۳۶۹	۵۰	
۱۳۷۴	۱۰۰	
۱۳۷۶	۱۶۰	
۱۳۷۷	۲۰۰	
۱۳۷۸	۳۵۰	
۱۳۷۹	۳۸۵	
۱۳۸۰	۳۸۰	
۱۳۸۱	۵۰۰	
۱۳۸۲	۶۵۰	
۱۳۸۳	۸۰۰	
۱۳۸۶	۱۰۰۰	۴۰۰۰
۱۳۸۹	۴۰۰۰	۷۰۰۰
۱۳۹۳	۷۰۰۰	۱۰۰۰۰
۱۳۹۴	۱۰۰۰۰	
۱۳۹۵	۱۰۰۰۰	
۱۳۹۶	۱۰۰۰۰	
۱۳۹۷	۱۰۰۰۰	
۱۳۹۸	۱۵۰۰۰	۳۰۰۰

مرحله دوم سهمیه بندی بنزین در ایران

جدول تیپ خودروهای مشمول سهمیه			
سهمیه بنزین ماهانه/لیتر	نوع سوخت مصرفی	کاربری	ردیف
۶۰	بنزینی	سواری شخصی	۱
۳۰	دوگانه سوز		
۴۰۰	بنزینی	تاکسی	۲
۲۰۰	دوگانه سوز		
۲۵	-	موتورسیکلت	۳
۲۰۰	بنزینی	وانت کم مصرف	۴
۶۰	دوگانه سوز		
۳۰۰	بنزینی	وانت پرمصرف	۵
۱۲۰	دوگانه سوز		
۵۰۰		آمیولانس	۶

دومین بخشنامه سهمیه بندی بنزین از بامداد روز جمعه ۲۴ آبان با دو نرخ ۱۵۰۰ تومان سهمیه ای، ۳۰۰۰ تومان آزاد و ۳۵۰۰ تومان برای هر لیتر بنزین تعریف گردید، در این بخش نامه عنوان شد که سهمیه بنزین هر خودروی شخصی ۶۰ لیتر در ماه است و استفاده از سهمیه سوخت صرفا با استفاده از کارت هوشمند سوخت شخصی شدنی است. همچنین اعلام شده که سهمیه کامل آبان سال جاری در حالی که کمتر از یک هفته تا پایان این ماه زمان باقی است همزمان با انتشار اطلاعیه شرکت ملی پخش به کارت سوخت شخصی همه خودروها واریز شده و در صورت مصرف نکردن، به ماه بعد انتقال می یابد. سهمیه خودروهای شخصی به مدت ۶ ماه قابل ذخیره است. محدودیت سوخت گیری با کارت جایگاه ها نیز از بامداد روز جمعه رفع شد. تاکسی های بنزینی سهمیه ۴۰۰ لیتری، تاکسی های دوگانه سوز سهمیه ۲۰۰ لیتری در نظر گرفته است. هزینه بنزین کاربران راننده فعال در تاکسی های اینترنتی بر اساس کارکرد ماهانه، به قیمت دولتی محاسبه و ما به التفاوت آن به کارت بانکی آن ها واریز می شود.

سبد حمایتی یا بسته معیشتی

شورای عالی هماهنگی اقتصادی، متشکل از روسای قوا تصویب کرد که ۱۰۰ درصد منابع حاصل از سهمیه بندی و اصلاح قیمت بنزین، به صورت حمایت معیشتی بین خانوارهای مورد نظر توزیع شود. بیش از ۱۸ میلیون خانوار متشکل از ۶۰ میلیون نفر مشمول بسته های حمایت معیشتی محسوب می شوند. آن چه همگان بر آن اتفاق دارند این است که پرداخت یارانه بنزین در قالب روش های رایج شده راه حل عادلانه ای نیست و به زیان اقشار محروم و به خصوص خانواده هایی است که توان خرید خودرو را ندارند. علاوه بر ناعادلانه بودن این روش هزینه هایی بر دوش دولت می گذارد. بخش خصوصی نیز خواستار سهمیه بندی عادلانه به واسطه اختصاص دادن سهمیه بنزین به خانوار بود، بدین شکل که یارانه ۲۵۰ هزار تومانی نقدی برای حمل و نقل با استفاده از مکانیزم کارتی که یارانه نقدی به آن واریز می شود، به هر خانواده پرداخت شود. به عبارتی، به جای این که بنزین به هر خودرو تعلق گیرد، به خانوار داده شود.

تاثیر سهمیه بندی بنزین در مصرف روزانه

کرد که رقم یاد شده آشکارا از کاهش مصرف روزانه ۱۹ میلیون لیتری در ۱۰ روز ابتدایی آغاز طرح سهمیه بندی بنزین، بیشتر است. وی خاطر نشان کرد این میزان صرفه جویی با اجرای طرح مدیریت مصرف سوخت رقم خورد. نمی توان این کاهش مصرف را که مستقیماً بر کاهش آلودگی هوا، کاهش هزینه های بهداشت ناشی از آلودگی و کاهش قاچاق سوخت تاثیر می گذارد را نادیده گرفت.

با اجرای طرح دوگانه سوز کردن حدود یک میلیون و پانصد هزار خودروی عمومی با پشتوانه ۶۵۰۰ میلیارد تومانی تسهیلات بلاعوض، انتظار می رود موج دوم صرفه جویی در مصرف بنزین کشور رقم بخورد. خودروهای عمومی روزانه ۱۸ میلیون لیتر بنزین مصرف می کنند و پیش بینی می شود با دوگانه سوز شدن این خودروها حداقل ۱۰ میلیون لیتر از تقاضای بنزین کاهش یابد که درآمدی ۱/۸ میلیارد دلاری در سال به همراه خواهد داشت. موج نخست صرفه جویی با اصلاح قیمت بنزین از ۲۴ آبان امسال آغاز شد و طی سه هفته کاهش ۲۲ میلیون لیتری مصرف روزانه این سوخت را رقم زد.

مهم ترین تاثیر سهمیه بندی از نگاه سیاست گذار کاهش مصرف بنزین بود، به گزارش آمار رسمی منتشره کاهش ۱۹ میلیون لیتری مصرف بنزین در ۱۰ روز نخست طرح سهمیه بندی رقم خورد. میانگین مصرف روزانه بنزین در ۱۰ روز اول طرح سهمیه بندی به ۷۹ میلیون لیتر در روز رسید که این رقم کاهش ۲۰ درصدی و ۱۹ میلیون لیتری را نشان می دهد، این مقدار مصرف بنزین در سال ۹۵ مشاهده شده بود. البته این آمار نمی تواند آمار مناسبی باشد، به این دلیل که شک افزایش قیمت بنزین واکنش های ابتدایی را به ارمان می آورد، برای رسیدن به یک عدد مناسب حداقل باید مصرف یک فصل مانند تابستان سال ۱۳۹۹ را با ۱۳۹۸ مقایسه کرد که رفتار مقطعی بر آن تاثیر نگذاشته باشد. البته نمی توان به این نکته نیز اشاره نکرد که افزایش بهای بنزین مدیریت در مصرف سوخت را برای تمامی بخش به صورت ناخواسته ایجاد خواهد کرد. به گزارش امیر وکیل زاده مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران در بازه ۲۴ آبان تا ۱۵ آذر رقم صرفه جویی روزانه بنزین به ۲۲ میلیون لیتر در روز رسید. و تصریح

تاثیر سهمیه بندی بنزین در تورم دهک‌ها

به افزایش قیمت بنزین نشان داده است. طوری که از کل تورم ماهانه دهک دهم (۱/۷ درصد)، در حدود یک درصد متعلق به گروه حمل و نقل بوده است. در حالی که سهم افزایش قیمت بنزین در تورم ماهانه دهک اول حدود ۰/۱۴ درصد، یعنی در حدود یک هفتم دهک دهم. داده‌های مرکز آمار نشان می‌دهد آن چه تشدید تورم در دهک اول را رقم زد، افزایش قیمت در کالاهای خوراکی (مخصوصاً سبزی‌ها، حبوبات و اجاره بهای مسکن) بوده است.

منابع: مرکز آمار ایران - وزارت نفت - بورس انرژی

مرکز آمار ایران نیز طی گزارشی تورم ماهانه آبان را اعلام نمود، که ۲ روند کاملاً متفاوت در این ماه ثبت شده است، اول روند کاهشی برای دهک‌های بالا و یک روند افزایشی برای دهک‌های پایین، بررسی‌های مرکز آمار نشان از آن دارد که بیشترین تورم مربوط به دهک اول و معادل ۱/۹ درصد بود و کمترین تورم نیز به طبقات میانی هزینه‌ای و در حدود ۱/۴ درصد ثبت شده است. گزارش مرکز آمار حکایت از یک تفاوت در عوامل به وجود آورنده تورم و اثرپذیری از سیاست بنزینی در آبان ماه در بین دهک‌های مختلف دارد و سریع‌ترین واکنش را سبد مصرفی دهک‌های بالا

برنامه بودجه سال ۱۳۹۹

گروه اقتصادی

رویکرد کلی بخشنامه سال آینده، بر چهار محور «درآمدزایی پایدار»، «هزینه کرد کارآ»، «ثبات در اقتصاد، توسعه و عدالت» و «اصلاحات نهادی نظام بودجه ریزی» استوار است. به نظر می‌رسد برای سال آینده ردیف‌های بودجه ذیل عنوان دستگاه‌های سیاست‌گذار و اجرایی تنظیم شود. بودجه اصلاح‌طرز فکر حاکم بر اداره کشور است، اصلاح نظام بودجه ریزی بدون اصلاح نظام برنامه ریزی هم امکان‌پذیر نیست، بودجه شاکله مالی نظام و تبلور مدیریت در قالب پیش‌بینی رفتارهای سیاسی و مالی سال آتی کشور است، نگرشی سیاسی بر اقتصاد و محتوایی مالی بر حکمرانی است، بودجه در ظاهر بر پول و ضوابط اداری تعریف می‌شود ولی در باطن تبیین‌کننده روشی سیاسی برای تخصیص منابع است. بودجه ریزی بدون بازنگری در روش‌های حکمرانی و تغییر مبانی اقتصاد سیاسی رقم نخواهد خورد و در صورت عدم بکارگیری تمامی توان و تخصص بر بودجه ریزی نمی‌توان بر صحت عملکرد دولت امیدوار بود. این فرآیند نیاز به تجربه و تخصص به صورت توانمند دارد، تجربه به منظور برنامه ریزی با مطالعه دستاورد مثبت و منفی سال‌های گذشته بودجه بندی و تخصص در زمینه اقتصاد داخلی با نگرش سیاسی. بودجه ریزی با لحاظ کردن سیاست‌های کلی اصل ۴۴، سند چشم‌انداز و سیاست‌ها و قوانین متعدد تعریف شده.

افزایش ۱۵ درصدی حقوق در سال ۹۹

افزایش حقوق و دستمزد و عیدی سالانه کارمندان همواره بر اساس تورم شناسایی و ابلاغ می‌گشت اما دولت این بار متفاوت عمل نمود، یا به عبارتی دیگر یک نوع هدفگذاری تورمی برای سیاست گذار نیز تعریف شده است. بر اساس این سند حقوق سال ۱۳۹۹ با ۱۵ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۸ تعریف و ابلاغ شد، همچنین برای سال ۱۴۰۰ دستمزد با افزایش ۱۰ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۹ تعریف می‌گردد. بر این اساس عیدی کارمندان دولت با افزایش ۱۱/۳ درصدی در سال ۹۹ رقم یک میلیون ۲۰۰ هزار تومان رقم خواهد خورد. در بخشنامه بودجه پیش بینی شده است میزان عیدی برای سال ۱۴۰۰ نیز افزایش ۱۰ درصدی (متناسب با رشد دستمزد) داشته باشد.

جزئیات حقوق و دستمزد ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰			
بخشنامه بودجه سال ۱۴۰۰	بخشنامه بودجه سال ۱۳۹۹	بخشنامه بودجه سال ۱۳۹۸	رقم افزایش دستمزد کارکنان دولت
۱۰ درصد	۱۵ درصد	۲۰ درصد	
یک میلیون و ۳۳۰ هزار تومان	یک میلیون ۲۰۰ هزار تومان	یک میلیون و ۷۸ هزار تومان	رقم عیدی
...	حد اکثر به میزان عملکرد اعتبار سرانه ۱۳۹۸	حد اکثر به میزان عملکرد اعتبار سرانه ۱۳۹۷	حق مأموریت
...	حد اکثر به میزان عملکرد اعتبار سرانه ۱۳۹۸	حد اکثر به میزان عملکرد اعتبار سرانه ۱۳۹۷	اضافه کار

ارز در بودجه ۹۹

محمد باقر نوبخت رییس سازمان برنامه و بودجه به دو نرخ ارز در محاسبات بودجه اشاره کرد، و عنوان نمود: کالاهای اساسی در سال ۹۹ با نرخ ارز ۴۲۰۰ تومانی تامین خواهد شد، و حتی نرخ ارز نیمایی نیز در محاسبات به میزان ۸ هزار تا ۸ هزار و ۵۰۰ تومان در نظر گرفته شده است. حدود نرخ ارز در سه ماهه پاییز در بازار در کانال های ۱۲ و ۱۳ هزار تومان قرار داشت. این جریان باز مشکل رانت حدود ۹ هزار تومانی را برای کالاهای اساسی و رانت حدود قرار است در سال آینده درآمدهای نفتی دولت به حدود ۲۲/۲ میلیارد دلار برسد، این رقم باید حدود ۵/۳۴ درصد سهم صندوق توسعه ملی و شرکت های نفتی کسر شود. در این شرایط ۵/۱۴ میلیارد دلار سهم دولت خواهد شد. اگر از این رقم ۵/۱۰ میلیارد دلار با نرخ ۴۲۰۰ تومان در نظر گرفته شود، تنها ۴ میلیارد دلار باید نرخ نیمایی از سوی دولت تزیق شود. البته با در نظر گرفتن تأمین ارز نیمایی از صادرات غیر نفتی در نهایت اگر میانگین وزنی این دو نرخ در نظر گرفته شود، نرخ ارز در بودجه رقمی معادل ۵ هزار و ۳۰۰ تومان خواهد شد. رقم ارز بودجه در سال جاری ۵ هزار و ۵۴۰ تومان عنوان شده است، بنابراین اگر این نرخ مبنا قرار گیرد، در نتیجه به نظر می رسد ۶ درصد از نرخ ارز بودجه در سال آینده کاسته خواهد شد.

مقایسه نرخ ارز بودجه و نرخ بازار آزاد (تومان)		
سال	نرخ بودجه	نرخ میانگین بازار آزاد
۹۴	۲۸۵۰	۲۴۵۰
۹۵	۲۸۵۰	۲۶۴۵
۹۶	۳۲۰۰	۴۰۴۵
۹۷	۳۵۰۰	۱۰۷۸۰
۹۸	۵۵۴۰	-
۹۹	۵۳۰۰ (برآورده شده)	-

نکات مهم در بودجه ۹۹

نکاتی مهمی که در بودجه ۹۹ قابل اشاره است را می‌توان رشد ۱۸ درصدی عوارض خروج عنوان کرد عوارض خروج در سال آینده ۲۶۴ هزار تومان تعیین شده که در مقایسه با سال جاری ۴۰ هزار تومان رشد کرده است. این رقم برای بار دوم، به میزان ۳۹۶ هزار تومان و برای بار سوم به سطح ۵۲۸ هزار تومان افزایش می‌یابد، سقف وام ازدواج تغییر نکرد و برای هر یک از زوج‌ها در سال ۱۳۹۹ به میزان ۳۰ میلیون تومان در نظر گرفته شد، گام مهم در عملیات بازار باز بود که بر اساس آن دولت در لایحه بودجه شرایط وثیقه دار شدن بدهی‌ها و اجرای عملیات بازار باز را تشریح کرده است. در تبصره ۵ و در بند «م» عنوان شده که به منظور اجرای سیاست پولی و مدیریت نرخ‌های سود (در راستای کنترل بلندمدت نقدینگی) و کنترل تورم و در راستای اجرای عملیات بازار باز و اعطای اعتبار در قبال وثیقه، به بانک مرکزی اجازه داده می‌شود به تدریج بدهی بانک‌ها و موسسه اعتباری (شامل خط اعتباری و اضافه برداشت) را وثیقه دار کند، به نحوی که در پایان سال حداقل ۵۰ درصد بدهی بانک‌ها و موسسات اعتباری به بانک مرکزی توثیق به اوراق بدهی منتشر به خزانه باشد.

حقوق کارمندان نیز در سامانه کارمند ایران ثبت می‌شود، بدین شکل که تخصیص اعتبار حقوق کارکنان دولت دارای شناسه دستگاه‌های اجرایی، صرفاً براساس اطلاعات «سامانه کارمند ایران» صورت می‌گیرد، از این رو کلیه دستگاه‌های اجرایی که از بودجه عمومی استفاده می‌کنند، اطلاعات کارکنان رسمی، پیمانی و قرارداد کار معین و کارگری را تا پایان اردیبهشت ماه ۱۳۹۹ در «سامانه کارمند ایران» ثبت یا به روزرسانی کنند، طبقه بندی مالیات بر درآمد نیز به این نکته اشاره دارد که سقف معافیت مالیاتی سالانه ۳۶ میلیون تومان است. به این معنا که افرادی که حقوق و مزایای آن‌ها زیر ۳ میلیون تومان در ماه باشد از مالیات بر درآمد معاف می‌شوند. معافیت مالیات بر درآمد در سال جاری تا سقف ۲۷ میلیون و ۶۰۰ تومان در سال بوده است که حدود ۳۰ درصد افزایش داشته است. براساس لایحه بودجه ۹۹ در سال آینده به صورت پلکانی با افزایش درآمد، مالیات بر درآمد نیز افزایش پیدا می‌کند، برگشت ارز حاصل از صادرات خدمات فنی و مهندسی مهلتی برابر ۲ ماه دارد، اخذ مالیات ۱۰ درصدی از پزشکان مشاغل پزشکی موظف به نصب پایانه فروشگاهی شدند، کلیه مراکز درمانی باید ۱۰ درصد از حق الزحمه خود را به عنوان علی‌الحساب مالیات به سازمان مالیاتی واریز کنند، درآمدزایی از جرایم رانندگی و تعویض پلاک ۴۵۰۰ میلیارد تومانی را در نظر گرفته شده که این رقم در بودجه سال جاری ۴۲۰۰ میلیارد تومان بود، درآمد دولت از محل بهره مالکانه معادن ۲۸۰۰ میلیارد تومان در نظر گرفته شده که این رقم در بودجه ۹۸ به میزان ۱۵۰۰ میلیارد تومان بود.

نرخ مالیات بر درآمدها		
نرخ مالیات بر درآمد	درآمد ماهانه	درآمد سالانه
معاف از مالیات	تا ۳ میلیون تومان	تا ۳۶ میلیون تومان
۱۰ درصد	تا ۴/۵ میلیون تومان	تا ۵۴ میلیون تومان
۱۵ درصد	تا ۷/۵ میلیون تومان	تا ۹۰ میلیون تومان
۲۰ درصد	تا ۱۲ میلیون تومان	تا ۱۴۴ میلیون تومان
۲۵ درصد	تا ۱۸ میلیون تومان	تا ۲۱۶ میلیون تومان
۳۵ درصد	بیش از ۱۸ میلیون تومان	بیش از ۲۱۶ میلیون تومان

بورس از نگاه بودجه

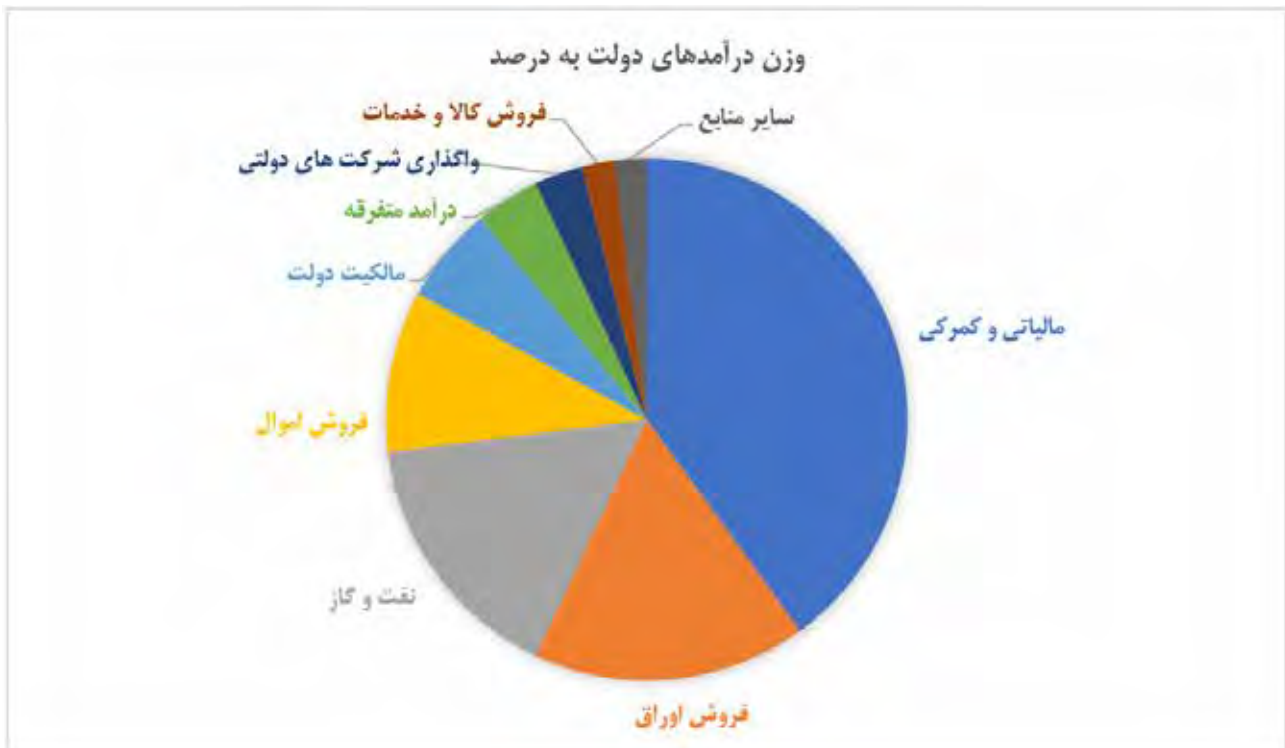
قانون محاسبات کشور دولت اختیار دارد که دارایی‌های خود را واگذار کند. نکته این موضوع اینجاست که دولت به جای اصلاح ساختاری در حوزه ارز و حذف یارانه‌های پنهان ارز. به عبارتی دیگر می‌توان گفت بودجه کنونی دولت به نوعی پوششی بر ضعف صادرات نفتی است که این امید وجود دارد که از طریق واگذاری‌های دارایی‌های منقول و غیرمنقول دولت جبران شود. البته به نظر می‌رسد چشم به افزایش درآمد حاصل از صادرات نفت وجود دارد. همچنین دولت پیش‌بینی تامین مالی از طریق اوراق در کنار فروش دارایی‌ها را دارد. درآمد حدود ۱۲۵ هزار میلیارد تومانی برای سال ۹۹ از این محل پیش‌بینی شده است که اندکی کمتر از اصلاحیه بودجه ۹۸ است.

نگاه مدیران اقتصادی کشور در قالب بخشنامه بودجه همواره برای آینده بازارها به خصوص سهام حایز اهمیت است. اثر بودجه از نگاه کلان بر اقتصاد کشور و همچنین از جنبه اثرگذاری مستقیم بر صنایع مستقیم را می‌توان مورد بررسی قرار داد. در ماه‌های گذشته درحالی برخی از شایعات از احتمال ارائه بودجه بدون نفت حکایت داشت. بررسی بودجه نشان می‌دهد که دولت هیچ یک از این اصلاحات را در پیش نگرفته و بعضاً منابع گنگ درآمدی را جایگزین آن‌ها کرده است. در بخشنامه بودجه حدود ۵۰ هزار میلیارد تومان از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای به واگذاری اموال منقول و غیرمنقول اختصاص داده شده که آن را می‌توان به اشکال گوناگونی تفسیر نمود. در بند «د» تبصره ۱۲ لایحه بودجه آمده براساس ماده ۱۱۵

کاهش وابستگی به نفت

از کل درآمدهای نفتی خواهد بود. در حقیقت ۴۸/۲ هزار میلیارد تومانی که در بودجه دولت به عنوان منبع نفتی ذکر شده، سهم ۴۹/۵ درصدی دولت را شامل می‌شود. پیش‌تر مقامات دولت خبر داده بودند که ۱۰/۵ میلیارد دلار از درآمدهای نفتی با نرخ ۴۲۰۰ تومان تسعیر می‌شود و مابقی درآمدهای نفتی نیز با نرخ نیمایی، با این اوصاف، ۴۴ هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان از درآمدهای نفتی متعلق به دلار ۴۲۰۰ تومانی است و ۴/۱ هزار میلیارد تومان با نرخ نیمایی تسعیر شده است. نرخ نیمایی در محاسبات معادل ۸۵۰۰ تومان در بودجه در نظر گرفته شده است. در نتیجه تقریباً ۰/۵ میلیارد دلار نیز درآمد نفتی با نرخ نیمایی است. بر این اساس در این فصل، کل سهم دولت از درآمدهای نفتی معادل ۱۱ میلیارد دلار در نظر گرفته شده است. از این رو، کل درآمدهای نفتی و گازی در سال آینده نزدیک به ۲۲/۲ دلار برآورد می‌شود. اگر قیمت مفروض نفت برای این محاسبه، ۵۰ دلار بوده باشد، دولت باید قادر باشد تا حداقل روزانه یک میلیون بشکه نفت در روز بفروشد.

حسن روحانی رییس‌جمهور ایران در نطق پیش از دستور از کاهش وابستگی بودجه به نفت سخن گفت. اما حقیقت این است که دولت سهم مازاد مورد استفاده خود را به عنوان دارایی مالی صندوق توسعه ملی فرض کرده و پیش‌بینی دولت از درآمدهای نفتی در سال آینده حدود ۷۸ هزار میلیارد تومان است، اما این عدد بر فرض تخصیص ۱۰/۵ میلیارد دلار ارز ۴۲۰۰ تومانی بنا شده که دارای یک کم برآوردی شدید در تبدیل ریالی درآمد نفتی است. دولت در نظر گرفته تا از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۹۹، معادل ۹۸/۸ هزار میلیارد تومان به دست آورد. اما نکته اینجاست که سهم درآمدهای نفتی در این بین معادل ۴۸ درصد بوده است. درآمدهای نفتی در لایحه بودجه ۹۹ برابر با ۴۸/۲ هزار میلیارد تومان قید شده است و سهم غالب متعلق به بند «منابع حاصل از فروش و واگذاری اموال منقول و غیرمنقول» است. طبق پیش‌بینی دولت، از این محل ۴۹/۵ هزار میلیارد تومان منابع به خزانه داری تزریق می‌شود که بزرگ‌تر

تولید و اشتغال در بودجه ۹۹

منابع بودجه عمومی کشور در سال آینده ۵ هزار میلیارد تومان برای اشتغال زایی و تولید اختصاص پیدا کند. علاوه براین، برای تامین مالی برنامه های تولید و اشتغال در سال ۱۴۰۰، حدود ۶ هزار میلیارد تومان منابع از بودجه عمومی کشور در نظر گرفته شده است. براین اساس رشد منابع در نظر گرفته شده در سال ۱۴۰۰ به نسبت ۱۳۹۹ از منابع بانکی ۴۷ درصد، از برداشت از صندوق توسعه ملی ۵۷ درصد و از منابع عمومی بودجه کشور ۲۰ درصد بوده است. براساس این جدول، در سال ۱۳۹۹، از محل بودجه عمومی برای سیاست های فعال بازار کار ۱۰۰ میلیارد تومان و در سال ۱۴۰۰، حدود ۲۰۰ میلیارد تومان در نظر گرفته شده است.

محمدباقر نوبخت، رشد اقتصادی ۲ درصد، اشتغال زایی یک میلیون نفری و کاهش سطح تورم به زیر سطح ۳۵ درصدی را از اهداف بودجه ۹۹ اعلام نمود، طبق سند چشم انداز ۱۴۰۴ قرار بود ایران به قدرت اول اقتصادی در منطقه تبدیل شود و تحقق این هدف منوط به رشد اقتصادی ۸ درصد سالانه بود، اما طی سال های اخیر شکاف عملکرد اقتصاد ایران با هدف بالادستی عمیق تر شد. در سال آینده، وارد ۵ سال آخر سند چشم انداز می شویم، اما به هر دلیلی فاصله هدف گذاری بودجه با سند مذکور ۶ درصد است و پس از گذشت ۱۵ سال، هنوز به اهداف چشم انداز نرسیده ایم. براساس برنامه ریزی انجام شده پیش بینی شده است که از

ردیف	عنوان	برنامه های تردهست اجرا			سال ۱۳۹۹			سال ۱۴۰۰		
		تسهیلات از محل منابع داخلی بانکی	تسهیلات ریالی صندوق توسعه ملی	تسهیلات از محل بودجه عمومی	تسهیلات از محل منابع داخلی بانکی	تسهیلات ریالی صندوق توسعه ملی	تسهیلات از محل بودجه عمومی	تسهیلات از محل منابع داخلی بانکی	تسهیلات ریالی صندوق توسعه ملی	تسهیلات از محل بودجه عمومی
۱	سیاست های فعال بازار کار	۸۷۵	-	۷۵۳۳	۱۰۰۰	-	۱۰۰۰	-	-	۲۰۰۰
۲	یافت فرسوده شهری	۳۳۷۰۰	-	۳۷۷۰۰	۱۰۰۰۰	-	۱۰۰۰۰	۱۵۰۰۰	-	۱۵۰۰۰
۳	بخش کشاورزی	۷۵۱۷۱	۲۰۱۷۱	۸۶۶۹	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	۱۲۵۰۰
۴	میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۳۳۴۶۲	۳۳۴۶۲	۶۵۷	۲۰۰۰	۲۰۰۰	-	۲۵۰۰	۲۵۰۰	-
۵	شرکت های دانش بنیان	۹۰۰۰	۹۰۰۰	۲۲۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	-	۲۵۰۰	۲۵۰۰	-
۶	صنعت و معدن	۱۰۰۶۴۹/۵	۱۰۰۶۴۹/۵	۱۰۶۷۷	۴۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	۱۲۵۰۰
۷	فرهنگ و هنر	۱۶۴۵۶	-	۸۵۷	-	-	-	-	-	-
۸	حمل و نقل ریالی برون شهری	۱۰۸۰۲	-	۲۳۲۰	۱۰۰۰	۲۳۸۲	-	۲۳۱۶	-	۱۵۰۰
۹	برنامه های جدید				۳۳۸۵	۳۳۸۵	۱۸۰۰۰	۱۲۸۷۲	۱۲۸۷۲	۱۶۵۰۰
	مجموع	۲۷۷۹۹۱	۱۸۲۳۸۳	۷۳۲۱۳	۱۱۷۵۶۹	۸۷۳۸۵	۵۰۰۰۰	۱۲۷۸۷۴	۱۲۷۸۷۴	۶۰۰۰۰

بررسی نوانات بازار سرمایه

گروه اقتصادی

تبدیل شدند. تقاضای جدید به تالار سهام شرایطی را رقم زد که عوامل بنیادی و متغیرهای مبتنی بر سود، دیگر مورد توجه قرار نگرفت به عبارتی دیگر مبانی ارزندگی سهام به طور ناموجهی به موضوع افزایش سرمایه گره خورد. به عنوان مثال می توان به رونق چشمگیر سهام خودرویی طی هفته های اخیر اشاره کرد که با وجود زیان، بازدهی متوسط ۱۱۳ درصدی را از ابتدای سال نشان داد. در گروه سیمان که طی این مدت به رشد ۱۵۹ درصدی دست یافت، با سودآوری سهام گروه های دارویی، غذایی و قندی در کنار ماشین آلات و لاستیک سازان هم باعث شد تا درس هایی جدیدی در اختیار سیاست گذار از تخصیص دلار ۴۲۰۰ تومانی به کالاهای مصرفی ضروری داده شود.

در ۶ ماهه اول سال جاری بیشترین بازدهی متعلق به بازار سرمایه بود، یکه تازی بورس با بازدهی ۶۹ درصدی در برابر بازدهی منفی سکه و ارز رقم خورد. این عملکرد بورس از سال ۸۲ تاکنون بی نظیر بود. در این بازه شاخص سهام به کانال ۳۰۰ هزار واحد وارد شد و در نهایت شهریور را در کانال ۳۰۲ هزار واحد به پایان رساند. و به این ترتیب، جهشی ۱۲۳ پله ای را از ابتدای سال به ثبت رساند که معادل رشد ۶۹ درصدی این نمآگر طی ۶ ماه اخیر است. جهشی در شاخص های هم وزن نیز ۱۶۶ درصدی رقم خورد، تحلیلگران چنین رشد نامتوازنی را حاصل خوش بینی معامله گران عنوان کردند اما تک سهم ها و گروه هایی با حجم مبنای کمتر نظیر ماشین آلات، غذایی ها و دارویی ها به محلی برای جذب پول های خرد بررسی

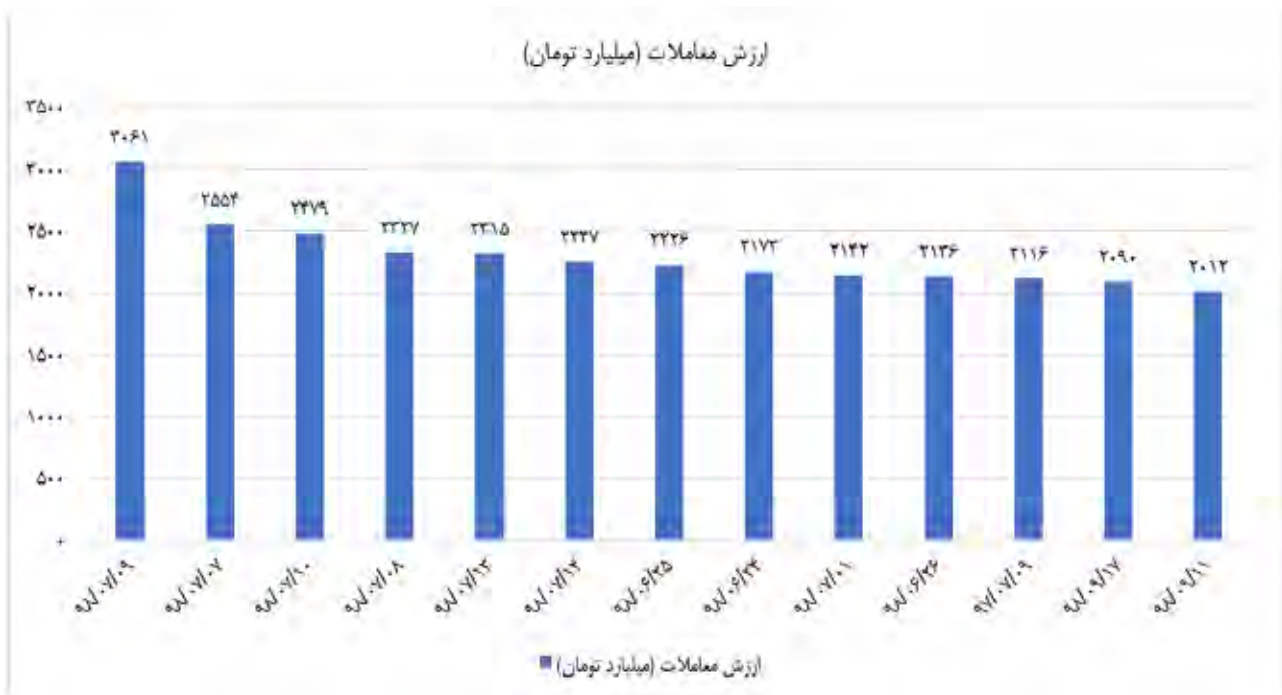

اما در این میان صنایع کشاورزی، چرم، زراعت، انتشارات و چاپ بازدهی بیش از ۳۰۰ درصد را ثبت نمودند. البته صنایع دیگر نیز از این رشد بی نصیب نبودند به عنوان مثال می توان به بازدهی ۱۹۵ درصدی گروه ماشین آلات، جهش ۱۸۰ درصدی شاخص گروه غذایی و ارتقای ۱۷۸ درصدی متوسط قیمت در سهام گروه دارویی بورس تهران اشاره نمود. اما گروه کانه های فلزی، فلزات اساسی، پتروشیمی ها و هلدینگ های وابسته، پالایشی ها و بانک ها جزو گروه هایی بودند که تنها رشدی معادل ۳۰ درصد را ثبت کردند. شتاب بورس با ورود به مهر ماه افت کرد هر چند که در ادامه سیر صعودی

شدیدترین افت های خود را در سال جاری تجربه کرد. هجوم دسته جمعی سهامداران برای فرار از زیان، باعث تنزل ارزش سهام ۹۷ درصد از کل بنگاه های بورسی و بازگشت نمابر اصلی سهام به کمترین مقدار از ابتدای پاییز شد. به این ترتیب، بدترین عملکرد روزانه بازار سهام طی ۵ ماه اخیر به ثبت رسید. به زعم کارشناسان، بازدهی چشمگیر سهام از ابتدای سال که با ورود بازیگران جدید میسر شده بود، اکنون به شکل شناسایی سود و تخلیه هیجان در بازار خودنمایی می کند. بازار سهام از تا میانه مهر با سرعت بی نظیری رشد و در اواخر مهر وارد فاز اصلاحی شد در نگاه کلی، جهش سودآوری ناشی از رشد نرخ ارز و تورم در کنار ورود پرشتاب پول های تازه در این بازار انکارنشده است.

قرار داشت اما از سرعت آن کاسته شده بود، شاخص کل در روز دوم مهر معادل ۷۳۵ واحد را ثبت کرد و به رکورد ۳۱۲ هزار واحدی دست یافت. در سومین روز مهر نیز روند صعودی ادامه پیدا کرد و با فتح ۲۰ کانال جدید در سطح ۳۱۴ هزار و ۴۰۹ واحدی ایستاد و این مسیر تا ۳۳۰ هزار واحد نیز گام برداشت. نمابر بورس پس از ۶ صعود متوالی با نیم درصد کاهش در هفتمین روز از مهر ماه کاهشی شد. نکته حایز اهمیت در بورس جذب یک میلیون نفر در بورس از ابتدای سال ۹۷ تا به امروز است. که نشان از ورود نقدینگی جدید و پول های تازه به بورس دارد. در نیمه مهر ماه روند کاهشی تا جایی ادامه داشت که شاخص بورس به زیر ۳۲۰ هزار واحد برگشت. شاخص کل بورس روز سه شنبه با ریزش ۳/۴ درصدی یکی از

سال	میانگین ارزش معاملات روزانه (میلیارد ریال)	رشد ارزش معاملات (درصد)	کل کدهای معاملاتی	کدهای جدید
۹۶	۱/۳۶۴	-۲۲	۹/۹۴۸/۱۷۷	۵۹۹/۹۳۱
۹۷	۴/۷۸۶	۲۵۱	۱۰/۸۴۴/۰۰۰	۸۹۵/۸۲۳
۹۸	۱۳/۷۰۹	۱۶۶	۱۱/۱۹۳/۰۰۰	۳۴۹/۰۰۰

امارهای سال ۱۳۹۸ تا پایان آذر برای ارزش معاملات و تا پایان مهر برای تعداد کدهای معاملاتی است.

در میانه آبان و نوزدهمین روز از این ماه شاخص کل بورس تهران در ادامه روند متناوب روزهای گذشته خود، عقبگرد یک درصدی داشت و مجدداً به کانال ۳۰۲ هزار واحد بازگشت. اما در فروکش موج های تورمی و نبود محرک هایی همچون جهش ارزی و جریان های پرفشار نقدینگی، رشد همیشگی بورس بدون یک دلیل محکم و واقعی تنها به توهمی می ماند که در صورت نبود محرک های جدید برای تغییر فضا از قدرت تحقق پایینی برخوردار است. آن نیز در دوره ای که بسیاری از فعالان بازار معتقد بودند به مهارتی رسیده اند که می توانند همیشه سود کنند. بورس تهران که پیش از این به سبب عوامل غیربنیادی همچون افزایش سرمایه برخی شرکت ها از محل تجدید ارزیابی دارایی ها مورد هجوم تقاضا و رشد قیمت سهام هدف این موضوع قرار می گرفت، حالا در شرایط کم واکنشی قرار گرفته و این عوامل دیگر سوخت کافی برای صعود سهام را فراهم نمی آورند. یکی از مصیبت های بورس تحلیل کارشناسان تازه به بورس رسیده است گروه های

ضدتحلیلی که نه تنها برای فعالان کنونی، بلکه برای عموم مردم و آینده بازار سهام منفعتی که نداشته بلکه خطرناک هم هستند. این تحلیل گران با اطلاعات ناکافی خود اما در لباس کارشناس به تشکیک و کندی عملکرد سهامداران می پردازند و کسب سود در بورس را صرفاً متکی بر رانت یا شانس عنوان می کنند. توجیه ناکامی و ساده اندیشی، ریشه های ظهور و جذابیت این نوع ادعاهاست که اگر تحلیلگران واقعی به مقابله با آن نپردازند تبعات جدی نظیر گریز عموم مردم از سرمایه گذاری در بورس و بی توجهی سهامداران به تحلیل را در پی دارد.

همه جانبه تقاضا در غیاب عرضه های شدید و هیجانی، متوسط قیمت سهام در ۳۷ صنعت از صنایع ۳۹ گانه بورسی را به سطوح مثبت هدایت کرد. در پی این امر، شاخص کل ضمن رشد ۰/۶۵ درصدی، یک بار دیگر فاصله خود را از کف ۳۰۲ هزار واحدی بیشتر کرد و به کانال ۳۰۴ هزار واحد ارتقا یافت.

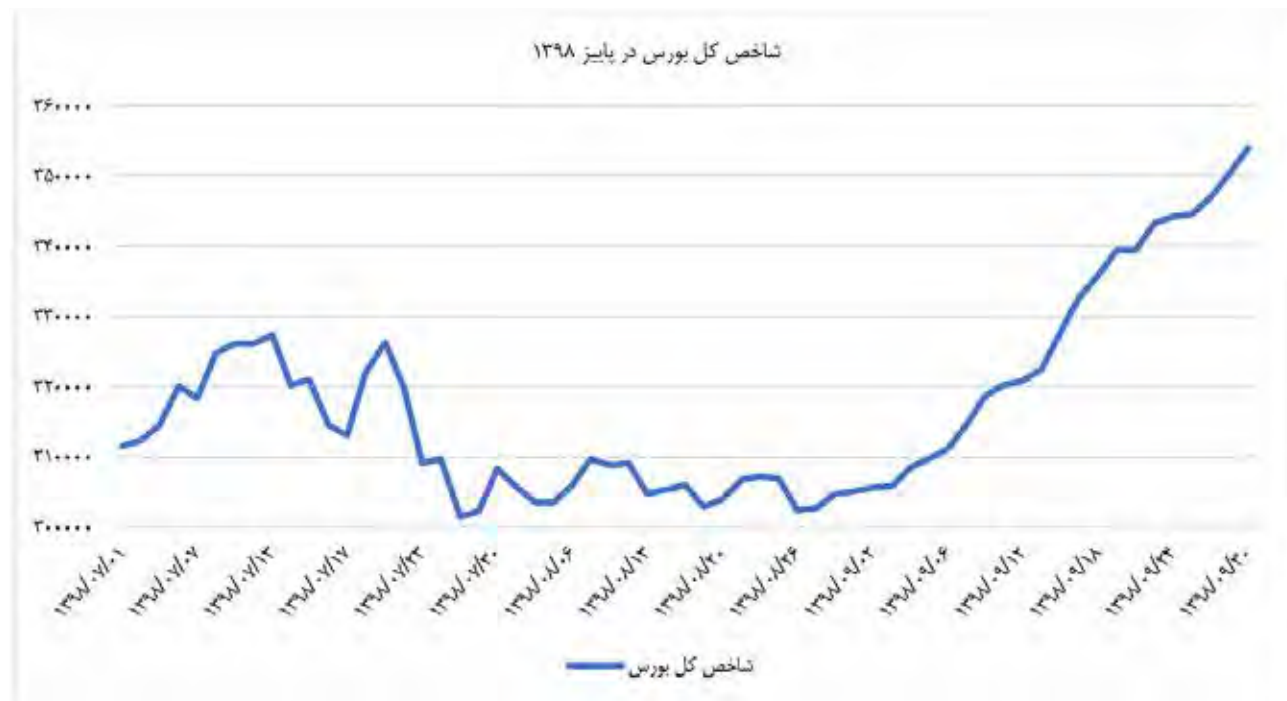
در آذر ماه نیز با نوسان کمتری نسبت به مهر ماه مسیر افزایشی ادامه پیدا کرد تا دهه اول آذر با یک شیب ملایم شاخص را به ۳۱۸ هزار واحد رساند. با وجود انجام معاملات در خلاء اطلاعاتی، رسیدن قیمت ها به سطوح جذاب برای خرید موجب ترغیب سرمایه گذاران به تقاضای بیشتر سهام کرد. و این جریان کنار افزایش قیمت دلار بعد از ۵ ماه به کانال ۱۳ هزار تومانی و به موجب افزایش قیمت دلار افزایش بهای کالاهای جهانی مهم ترین محرک سبزشی سهام بورسی در هفته های پایانی بورس بودند. بدین ترتیب شاخص بورس در آخرین روز از آذر ماه بر روی ۳۵۳ هزارو ۹۹۶ واحد ایستاد تا تاریخی ترین شاخص بورس از ابتدا تا به امروز رقم بخورد.

منابع

سازمان بورس و اوراق بهادار ایران - پایگاه خبری بازار سرمایه ایران
شرکت فناوری بورس ایران

همان طور که اشاره شد رکورد شکنی های پیاپی در عرضه اولی ها مشهود است، در بیستم تیر سال ۹۷ رکورد مشارکت در عرضه های اولیه با عرضه پتروشیمی پارس و با ۱۸۲ هزار متقاضی روبه رو شد. در مهرماه سال گذشته «داوه» شاهد استقبال ۲۰۵ هزار نفری بود. «زپارس» رکورد مشارکت را با افزایش ۷ هزار نفری به ۲۱۲ هزار نفر رساند. «شبصیر» در نیمه آبان ماه ۹۷ رکورد را با افزایش ۲۵ درصدی مواجه کرد و ده روز بعد «گگهر» رکورد مشارکت را به ۳۱۰ هزار نفر افزایش داد. تامین سرمایه لوتوس نیز در اوایل بهمن ماه با استقبال ۳۶۰ هزار کد بورسی همراه شد. در تیر ماه سال جاری بارها رکورد مشارکت جابه جا شد. در اواخر تیر اما با عرضه «نوری» میزان مشارکت به سطوح جدیدی وارد شد و ۵۸۲ هزار نفر در این عرضه اولیه شرکت کردند. بعد از این تاریخ طی ۴ عرضه اولیه متوالی رکورد هر بار تغییر کرد. در سومین روز از مهرماه نیز بار دیگر رکورد مشارکت در عرضه های اولیه بازار سهام شکسته شد. به طوری که در عرضه اولیه «بجهرم» بیش از ۸۱۸ هزار نفر یا به عبارتی دیگر حدود یک درصد از جمعیت ایران مشارکت کردند.

در آخرین روزهای آبان صعود گسترده قیمت سهام در کنار عقب نشینی شاخص ارزی کشور نشان داد که فعالان این دو بازار وزن کمتری به وقایع غیراقتصادی داده اند. در بیست و هفتمین روز از آبان رشد

نوانات پایزه بازار پول

گروه اجتماعی

حذف ۴ صفر از ۱۴۰۲ اجرایی می گردد

عنوان کرد هزینه تولید سکه ۵۰۰ تومانی حدود ۸۰۰ تومان است درحالی که این سکه تقریباً هیچ کارکردی ندارد و از چرخه جریان اقتصادی خارج شده اما با حذف ۴ صفر وارد چرخه مبادلات پولی خواهد شد. به گفته همتی، هر سال نزدیک به یک میلیارد اسکناس امحا می شود و نزدیک به ۹ میلیارد اسکناس در جریان است که اگر چهار صفر از پول ملی حذف شود تعداد اسکناس ها به ۲/۲ میلیارد می رسد این یعنی با حذف چهار صفر شاهد کاهش حجم اسکناس و هزینه ها و وارد شدن مسکوکات به چرخه کار هستیم. حال با این تفاسیر احتمالاً این لایحه در زمستان به فیلتر شورای نگهبان خواهد رسید و پس از آن وارد فاز اجرایی خواهد شد. احتمالاً این طرح در سال ۱۴۰۰ آغاز شود و در سال ۱۴۰۲ به طور کامل، تومان جایگزین ریال خواهد شد.

پس از کش و قوس های فراوان در نهایت مجلس لایحه اصلاح قانون پولی و بانکی کشور را تصویب نمود، و در صورت موافقت کلی مجلس و شورای نگهبان با این لایحه، تامین ترتیبات اجرایی لازم در سال جاری آغاز شود. نمایندگان در نشست علنی عصر یکشنبه، ۷ مهرماه در جریان بررسی درخواست یک فوریت برای لایحه اصلاح نظام پولی و بانکی (حذف ۴ صفر از واحد پول کشور) با ۱۲۴ رای موافق، ۷۶ رای مخالف و ۳ رای ممتنع از مجموع ۲۳۰ نماینده حاضر در جلسه موافقت کردند. در این جلسه، عبدالناصر همتی، رییس کل بانک مرکزی به عنوان پیشنهاد دهنده و مدافع حضور داشت. همتی مهم ترین دلیل حذف چهار صفر را حفظ خاصیت ظاهری پول دانست، و تصریح کرد که مردم ریال را در مبادلات خود به رسمیت نمی شناسند و نسبت ریال در برابر پول های رسمی دنیا به شدت نازل شده است همتی

اثر حذف دلار ۴۲۰۰ تومانی

بر اساس گزارش نیمه نخست امسال مرکز آمار ایران نشان می‌دهد که در نیمه نخست امسال از ۶ خوراکی که در لیست حذفی‌ها قرار گرفتند، نیمی از آن‌ها کمتر از ۵ درصد افزایش قیمت داشتند و افزایش قیمت دو کالا در سطح تغییرات شاخص کل بود. تنها کالایی که بیش از میانگین رشد قیمت داشته جای خارجی بوده است. از ابتدای سال چهار گروه گوشت قرمز، کره، حبوبات و چای از لیست دریافت ارز ۴۲۰۰ تومانی حذف شده‌اند، اما بررسی‌ها نشان می‌دهد که رشد ۶ ماهه قیمت‌های این گروه‌ها کمتر از رشد متوسط قیمت‌ها (تورم) در ۶ ماه نخست سال جاری بوده است. اما برعکس کالاهای ارز بگیر مانند روغن مایع و شکر افزایش قیمت در حد ۷/۷ درصد و ۱/۴ درصد را رقم زده‌اند، اما تغییرات قیمتی آن‌ها در یک سال منتهی به شهریور ماه سال جاری ۳۴ درصد و ۵۰/۷ درصد است. گروه لبنیات شاهد افزایش قیمت قابل توجهی بوده است. قیمت شیر پاستوریزه و ماست پاستوریزه رشدی معادل ۲۲/۱ درصد را تجربه نمود و پنیر ایرانی نیز حدود ۱۸ درصد افزایش قیمت داشت. این افزایش در حالی رخ داده است که به خوراک دام ارز ۴۲۰۰ تومانی تعلق می‌گیرد.

حذف ۳ دهک بالا از دریافت یارانه نقدی

دولت مکلف به حذف یارانه سه دهک بالا شد و اولین گام این قانون، در شهریور سال جاری عملیاتی شد. در بحث شناسایی خانوارهای ثروتمند شاخص‌هایی چون تعداد و ارزش خودروها، املاک و سفرهای خارجی ملاک قرار داده شده است. میرزایی سخنگوی ستاد حذف یارانه در این خصوص اعلام کرد: ابتدا به دنبال ایجاد شناسنامه اجتماعی - اقتصادی افراد بودیم، در این شناسنامه وضعیت رفاهی افراد مبتنی بر دارایی، درآمد و هزینه مشخص می‌شد، بر این اساس شاخصه‌هایی مثل تملک مسکن، خودرو، وضعیت تجاری فرد، بیمه تامین اجتماعی، اطلاعات دریافت حقوق، صنفی که فرد در آن مشغول به کار است و محل زندگی در دستور کار قرار گرفته است. این اطلاعات از سازمان‌هایی مثل وزارت کار، سازمان اداری استخدامی، بانک اطلاعات خودروی ناجا، اطلاعات سفرهای خارجی نیروی انتظامی، وزارت بهداشت، سازمان ثبت املاک و اسناد، اطلاعات اصناف از وزارت صمت و در نهایت اطلاعات تراکنش‌ها و حساب‌های بانکی از بانک مرکزی دریافت شده است.

مرکز آمار ایران طی گزارش سهم دهک‌ها را از یارانه‌ها بررسی نمود طبق این آمار در سال ۱۳۹۷، به طور متوسط ۳۲/۵ درصد از هزینه‌های کل در دهک ثروتمند ثبت و ۲/۲۵ درصد در دهک مستمند می‌رسد. این شکاف نسبت به سال قبل بیشتر شده، سهم هزینه دهک ثروتمند به میزان ۳۱/۳ درصد و سهم هزینه دهک کم برخوردار جامعه ۲/۲۹ درصد بوده است. با بررسی سالیان گذشته در سال ۱۳۸۶ این رقم معادل ۱/۹۲ درصد بوده است.

پرداخت بیمه خسارات سیل ۹۸

پرداخت تمامی خسارات سیل ۹۸ به یک میلیون و ۹۰۰ هزار واحد مسکونی توسط بیمه تجارت نو صورت پذیرفت، کمیته امداد طی اقدامی این شرکت را که مجوز فعالیتش را در اردیبهشت ۹۵ ثبت نموده بود را به عنوان بیمه گر خود انتخاب کرده بود. نیما نورالهی مدیرعامل بیمه تجارت نو عنوان نمود پس از وقوع سیل تا حد امکان مکان های خسارت دیده بازدید و پرونده های خسارت تکمیل شد، در نهایت ۵۵ هزار فقره خسارت به ارزش ۷۸ میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان پرداخت گردید. بیمه تجارت نو با دارا بودن سهامداران بزرگی چون بانک تجارت، پست بانک، نفت و گاز پارسیان و آستان قدس رضوی تنها ۵ درصد از پرتفوی در دایره سهامداری است و ۹۵ درصد از حق بیمه در بازار رقابتی تولید شده است. وی با بیان اینکه بیمه تجارت نودرحال آماده سازی واحدها برای ارائه خدمات و سرویس های ویژه به سهامداران است و به همین منظور تقویت ساختار در اولویت مدیریت جدید بود. نورالهی حق بیمه تولیدی ۶ ماهه اول امسال را مبلغ ۳۰۰ میلیارد تومان اعلام کرد و گفت: بخش اعظم پرتفوی مربوط به رشته مهندسی است، شامل ریسک انتقال نفت و گاز می شود، در قرارداد ها کشتی هم هست که به طور مشخص آدریان دریا تحت پوشش بیمه تجارت نو قرارداد و برای بیمه آن پوشش خوب اتکایی گرفته شده، خوشبختانه مشکلی که برایش پیش آمد به خیرگذشت.

هدفمند سازی پارانه ها

عواید حاصل از افزایش قیمت سوخت به حدود ۱۸ میلیون خانوار که حدود ۶۰ میلیون نفر برآورد شده اند و بیشتر تحت فشارند به صورت اعتباری پرداخت خواهد شد این خبری بود که حسن روحانی ریاست جمهوری ایران در نشست خبری با خبرنگاران اعلام نمود. و خاطر نشان کرد که آماده هستم در هر جلسه ای که منافع ملت را تامین می کند حضور یابم و ایستادگی داشته باشم و افتخار می کنم برای ملت قربانی شوم و البته در این راه قربانی شدن برای هر کسی افتخار است. وی تصریح کرد که دولت در پی حذف پارانه های حامل های انرژی نیست که این مقوله نه امکان پذیر است و نه شرایط اقتصادی مردم این اجازه را به ما می دهد. در بخش دیگر از سخنان رییس جمهور معتقد بود که عرضه ارز ۴۲۰۰ تومان توانست تورم ساعتی قیمت ها را کنترل نماید و این تصمیم در جلسه ای با حضور ۴۰ اقتصاد دان و کارشناس اقتصادی گرفته شد. وی عنوان نمود که از دومین ماه سال ۹۸ شاخص های درست تر شدند و تورم نقطه به نقطه از ۵۲ درصد به ۳۴ درصد رسید و پیش بینی های دولت روند کاهشی تا پایان سال ۹۸ است.

داده های مرکز آمار نشان می دهد که سال گذشته حدود ۴۲/۶ درصد خانوارها، در ماه کمتر از ۲ میلیون و ۲۵۰ هزار تومان هزینه کرده اند. تعداد این خانوارها به حدود ۱۰ میلیون و ۶۴۰ هزار می رسد. با این اوصاف، جایگاه هزینه های مربوط خدمات حمل و نقل برای گروه های فرودست چندان هم کم رنگ نیست. مثلاً در فرودست ترین گروه جامعه که در ماه کمتر از ۶۲۵ هزار تومان هزینه می کنند، خدمات حمل و نقل حدوداً ۱۷ هزار تومان در ماه خرج داشته است. این عدد به ظاهر کوچک است، اما این خانوارهای کم درآمد، ماهانه برای تامین هزینه گوشت حدود ۴۰ هزار تومان هزینه کرده یا در ماه به طور میانگین ۱۷۶ هزار تومان از لوازم شخصی خود را برای پوشش هزینه ها فروخته است. در نتیجه برای این شدت تنگدستی، نمی توان تنها با اکتفا به پارانه ها، امید به حل معضل داشت. بنزین سوبسیدی نفع بیشتری برای خانوارهای ثروتمند جامعه داشت در سال گذشته مجموعاً ۹/۹ درصد از خانوارهای شهری دهک اول، اتومبیل شخصی داشته اند. این عدد برای دهک دوم معادل ۲۲/۷ درصد بوده است و در دهک نهم هزینه ای، بیش از ۷۸ درصد خانوارها از اتومبیل شخصی استفاده می کنند. طبعاً دهک دهم بهره بیشتری هم از پارانه بنزینی می برد.

شده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی هزینه ماهانه تا ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان در دهک اول، از ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان تا ۳ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان در دهک دوم، از ۳ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان تا ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان در دهک سوم، از ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان تا ۴ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان در دهک چهارم، از ۴ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان تا ۵ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان در دهک پنجم، از ۵ میلیون و ۴۰۰ هزار تا ۶ میلیون و ۸۰۰ هزار در دهک هفتم، از ۶ میلیون و ۸۰۰ هزار تا ۸ میلیون و ۸۰۰ هزار در دهک هشتم، از ۸ میلیون و ۹۰۰ هزار تا ۷۰۰ هزار در دهک نهم و از هزینه ماهانه بالاتر از ۹ میلیون و ۷۰۰ هزار در دهک دهم طبقه بندی شده اند.

طبق قانون بودجه ۹۸، در حدود ۴۵ درصد از کل منابع حاصل از اجرای قانون به سازمان هدفمندی‌سازی یارانه ها اختصاص می یابد. مجموعاً از سال ۱۳۹۰ تا پایان سال ۱۳۹۶، معادل ۴۶۲ هزار میلیارد تومان از فروش برق و فرآورده های نفتی و گاز طبیعی حاصل شد که ۵۰ درصد آن به سازمان هدفمندی یارانه ها رسید. آن چه سیر افزایشی را از منابع حاصل از هدفمندی‌سازی یارانه ها ثبت کرده، سهم سایر بوده که شامل هزینه های شرکت ها بوده است. این سهم از ۲۴ درصد در سال ۹۰ به ۴۱ درصد در قانون بودجه ۹۸ رسیده است.

معاون وزیر رفاه اعلام کرد ملاک دریافت یارانه نقدی دوم شاخص هایی چون ارزش و تعداد املاک و خودرو، فیش حقوقی افراد، تعداد سفرهای خارجی و نوع شغل، در اینکه افراد کاندیدای حذف از لیست یارانه بگیران شوند یا خیر، موثر بوده است. و در مجموع نزدیک به ۶۰ میلیون نفر در قالب ۱۷ میلیون و ۷۰۰ هزار خانوار، ۲۴۲۰ میلیارد تومان اعتبار حمایت معیشتی را دریافت کردند. برای تشخیص دهک های بالای جامعه اطلاعاتی چون ملک و خودرو، اطلاعات حساب های بانکی و بازار سهام مورد بررسی قرار گرفته است. از آذر ۱۳۸۹ (زمان آغاز پرداخت یارانه نقدی) تا پایان سال ۱۳۹۷، که مجموعاً ۳۴۸/۳ هزار میلیارد تومان یارانه نقدی پرداخت شده است. از این میزان، ۲۸۶ هزار میلیارد تومان از محل افزایش قیمت حامل ها (کالاهای و خدمات مشمول قانون هدفمندی‌سازی) تامین شده است، اما حدود ۶۲ هزار میلیارد تومان باقیمانده، از محل های دیگر همچون منابع بودجه عمومی دولت و بانک مرکزی واریز شده است. این گزارش نشان می دهد بانک مرکزی در سال ۸۹ در حدود ۸ هزار میلیارد تومان برای پرداخت یارانه به سازمان هدفمندی یارانه ها قرض داد. اما از این مبلغ، در سال های بعد ۲۳۰۰ میلیارد تومان بازگشت و ۵۷۰۰ میلیارد تومان تسویه نشده باقی ماند. سطوح هزینه ماهانه خانوارهای ۴ نفره براساس جدول منتشر

نوبل آکادمی سلطنتی علوم سوئد اهدا شد

استر دوفلو، آبهیجیت بانرجی به صورت مشترک و مایکل کریمر برنده جایزه نوبل شدند. آبهیجیت بانرجی، استر دوفلو، هر دو استاد اقتصاد در MIT و مایکل کریمر استاد اقتصاد دانشگاه هاروارد است که طی آزمایش های میدانی در اقتصاد توسعه و به طور مشخص برای تشخیص راه های موثر کاهش فقر از سال ۲۰۰۳ با تاسیس آزمایشگاه اقدام برای کاهش فقر، صدها آزمایش میدانی برای مطالعه فقر در سراسر جهان انجام دادند. اقتصاد یکی از علمی است که هر سال به برترین محققان آن جایزه نوبل تعلق می گیرد. در کنار اقتصاد، به ۵ شاخه دیگر از جمله «پزشکی»، «فیزیک»، «شیمی»، «ادبیات» و «صلح» جایزه نوبل تعلق می گیرد. پژوهش های این سه اقتصاددان برجسته درعمل انقلابی در اقتصاد توسعه ایجاد کرد، به طوری که بیشتر پژوهش هایی که اکنون در این شاخه از علم اقتصاد برای بررسی دلایل فقر و چگونگی کاهش آن صورت می گیرد با رویکرد آزمایشگاهی انجام می شود. پژوهش های این سه اقتصاددان برجسته درعمل انقلابی در اقتصاد توسعه ایجاد کرد، به طوری که بیشتر پژوهش هایی که اکنون در این شاخه از علم اقتصاد برای بررسی دلایل فقر و چگونگی کاهش آن صورت می گیرد با رویکرد آزمایشگاهی انجام می شود.

مبنای شواهد و گام به گام توانست تمرکز سیاست گذاران را به سمت شناسایی سیاست های کارآیی تغییر جهت دهد که می توان میزان تاثیرگذاری آن ها را سنجید. به این دلیل ما اکنون نتایج زیادی در مورد سازوکارهایی داریم که منجر به فقر می شوند و مداخلات مشخصی که آن ها را کاهش می دهند. دوفلو پیش از این مدال کلارک را که به بهترین اقتصاددان زیر ۴۰ سال آمریکا داده می شود دریافت کرده بود که عموم برندگان آن جایزه نوبل را نیز دریافت می کنند. استر دوفلو ۴۶ سال، آبهیجیت بانرجی ۵۸ سال و مایکل کریمر ۵۴ سال دارد. بیش از ۹۰ درصد از کل برندگان جایزه نوبل تا به امروز مرد و کمتر از ۱۰ درصد زن بوده اند. این جایزه برای اولین بار در سال ۱۹۰۱ به محققان ۶ شاخه از علم تعلق گرفته است بیشترین جایزه نوبل اهدا شده به زنان در حوزه صلح بوده است.

آن ها با آوردن رویکرد آزمایشگاهی به اقتصاد توسعه، علم اقتصاد را از عرصه نظریه پردازی دانشگاهی به عرصه میدان وارد کردند و با چرخش نگاه از روش های پیچیده آماری و اقتصادسنجی به طراحی آزمایش های میدانی، سختی تشخیص علیت را از تحلیل پسین داده ها به مرحله پیش از گردآوری آن ها منتقل کردند. به این ترتیب در نهایت عموماً می توان با ساده ترین شیوه های آماری میزان تاثیر مداخله های سیاستی را ارزیابی کرد. بنابراین رویکرد آزمایش میدانی نه تنها شیوه گردآوری داده ها را در علم اقتصاد که پیش از این عموماً منحصر به داده های کلان بود تغییر داد، بلکه با نزدیک شدن داده ها به واقعیت زندگی روزمره توانست یافته های تحلیل های آماری را تا حد بهتری به پیچیدگی های دنیای واقعی نزدیک کند. رویکرد آزمایشگاهی در اقتصاد توسعه با نگاه خرد، جزیی نگر، بر

معاونت پژوهش، برنامه ریزی و امور بین الملل سازمان امور مالیاتی، متن پیش نویس اصلاح قانون مالیاتی را ابلاغ کرد، در این اصلاحیه که در قالب ۱۱۹ بند اجرایی خواهد شد ۴ هدف کلی را دنبال می کند، اولین هدف نظام مالیات بر جمع درآمد اشخاص حقیقی است که در راستای ارتقای عدالت مالیاتی، بهبود وضعیت توزیع درآمد و افزایش شفافیت اقتصادی محقق شود. دومین هدف ساماندهی معافیت و مشوق های مالیاتی برای اثربخشی معافیت بر تولید و سرمایه گذاری است. هدف سوم، معرفی مالیات بر عایدی دارایی است تا ابزاری برای دولت تعبیه شود که رشد یکباره و غیرمنطقی قیمت دارایی ها را در بازه های زمانی مشخص کنترل و با توجه به بازدهی بالای برخی دارایی ها، از این ابزار برای ارتقای عدالت مالیاتی استفاده شود. هدف چهارم، نیز رفع ابهامات، ایراد و پیچیدگی مواد قانونی و ایجاد یکپارچگی در مقررات است. اصلاحیه جدید حدود ۵۰ حکم مربوط به مالیات بر اشخاص حقیقی، ۱۲ حکم مربوط به مالیات بر عایدی سرمایه و ۱۲ حکم نیز مربوط به ساماندهی معافیت های مالیاتی دارد.

اصلاح قانون مالیات

تغییر در سفره دهک ها

به گزارش مرکز آمار ایران سفره اولین دهک در سال گذشته کوچکتر از قبل شده است، میزان مصرف گوشت قرمز با ۲۰ درصد کاهش به حجم ۴۰۰ گرم در ماه رسید، و از محل فروش لوازم زینتی خانواده عددی معادل ۶ میلیون ۵۰۰ هزار ریال برای پوشش سایر هزینه ها رقم خورده است. تورم دهک اول به احتساب ۷ ماه اول سال معادل ۱۰/۷ درصد و برای دهک سوم نیز معادل ۱۱/۸ درصد ثبت شد، که تنها ۰/۷ درصد کندتر از شاخص کل است، به عبارت دیگر قشر کم برخوردار همپای کل جامعه از تورم آسیب دیده اند. در اثر شوک تحریمی، دهک های پایین جامعه متحمل تورم قیمتی قابل توجهی شده اند. درحالی که تورم ۷ ماهه دهک های اول تا سوم هزینه ای در دو سال ۹۵ و ۹۶، از ۳/۹ درصد فراتر نرفته بود ولی در سال گذشته این عدد به بیش از ۳۰ درصد جهش کرد. اما سهم تورم برای گروه های پردرآمد نسبت به گروه های کم درآمد به میزان ۰/۵ واحد درصد بیشتر از تورم دهک کم درآمد بوده است. این شکاف تورمی برای نرخ تورم نقطه به نقطه به میزان ۲ واحد درصد و برای نرخ تورم متوسط به میزان ۲/۲ واحد درصد گزارش شده است.

سیاست پولی

مهم‌ترین اهداف بانک‌های مرکزی مهار تورم، ثبات مالی و تقویت رشد اقتصادی که مهار تورم در اولویت قرار دارد. بانک مرکزی ایران نیز در حال تکمیل ناوگان مدیریت سیاست پولی برای تغییر در فضای سیاست گذاری پولی به ابزارهای مدرن است. در سیاست فعلی ثبات قیمت با کنترل نقدینگی و پایه پولی حادث می‌گردد ولی در سیاست جدید سیاست گذار به دنبال رسیدن به عملیات بازار باز از طریق مدیریت قیمت پول یا نرخ بهره است. عملیات بازار باز در مقایسه با سایر سیاست‌های پولی مزیت‌هایی مانند تقویت بازار محوری، تشکیل کردور نرخ بهره، تقویت ابتکار عمل بانک مرکزی و تسهیل مدیریت ذخایر بانک مرکزی دارد. که این میسر نخواهد شد مگر با رعایت ملاحظات و پیش‌نیازهای بهره‌برداري موثر از عملیات بازار باز که مهم‌ترین آن استقلال بانک مرکزی، انعطاف‌پذیری در ساختار اقتصاد کلان و وجود بازار مالی توسعه‌یافته است.

در صورتی که خریدار اوراق بخش خصوصی باشد نیز عملیات مالی معامله اوراق خزانه در ترازنامه بانک‌های عامل منعکس می‌شود. بانک مرکزی نیز به عنوان عامل سوم می‌تواند در خلال عملیات بازار باز و به عنوان یک عامل واسطه به خرید و فروش اوراق خزانه دولت بپردازد. خرید یا فروش اوراق خزانه از سوی بانک مرکزی، در اولین گام در پایه پولی آن منعکس می‌شود. علاوه بر این، عملیات بانک مرکزی منجر به تغییر نرخ بهره می‌شود. در صورتی که بانک مرکزی تصمیم به کاهش نرخ بهره و سیاست پولی انبساطی داشته باشد، به خرید اوراق خزانه روی می‌آورد.

بانک مرکزی پیش از این وعده داده بود تا آخر شهریور سال ۱۳۹۸ عملیات بازار باز را به نقطه اجرا برساند. به منظور تشریح مکانیزم عمل «عملیات بازار باز» می‌توان فضای سیاست پولی را به سه عامل بانک مرکزی، بانک‌های تجاری و دولت تقسیم کرد. عامل دولت در هر دوره مالی بخشی از مخارج خود را با انتشار اوراق خزانه پوشش می‌دهد. بنابراین دولت عرضه‌کننده «اوراق خزانه» است. بانک‌های تجاری و بخش خصوصی به عنوان عامل دوم، در سمت تقاضای اوراق خزانه دولت قرار دارند و در صورتی که خریدار یا فروشنده اوراق بانک‌های تجاری باشد، ترازنامه آن‌ها متأثر می‌شود.

آمارها حاکی از آن است که تورم در نیم سال نخست سال جاری به ۱۰/۶ درصد رسید که نسبت به مدت مشابه سال قبل که به میزان ۲۱ درصد بود نصف شده است همچنین آمارها نشان می‌دهد نرخ تورم ماهانه در شهریور سال جاری با ثبت رقم ۰/۵ درصد به کمترین مقدار طی یک سال و نیم اخیر رسیده است. شاخص بهای مصرف‌کننده در شهریور ماه بر اساس سال پایه ۱۳۹۰ به سطح ۱۸۱/۷ واحد رسید. بررسی شاخص بهای مصرف‌کننده نشان می‌دهد که در پایان سال جاری نرخ تورم نقطه به نقطه کاهش قابل توجهی را ثبت خواهد کرد. پیش‌بینی می‌شود در صورتی که اتفاق غیرمنتظره‌ای در فضای اقتصاد کلان رخ ندهد، تورم نقطه به نقطه تا پایان سال جاری در سطح ۱۶ تا ۲۴ درصد قرار خواهد گرفت. یا به عبارتی دیگر روند نرخ تورم تا پایان سال نزولی خواهد بود. آخرین پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی نرخ تورم نقطه به نقطه ایران در سال ۲۰۱۹ به میزان ۳۷/۲ درصد و ۳۱/۱ درصد پیش‌بینی شده است.

تورم

پیش بینی نرخ تورم نقطه به نقطه و متوسط بر اساس سه سناریو (درصد)					
سناریوها	نرخ تورم معیار	نرخ تورم نقطه به نقطه تا پایان آذر ۹۸	نرخ تورم متوسط تا پایان آذر ۹۸	نرخ تورم نقطه به نقطه تا پایان اسفند ۹۸	نرخ تورم متوسط تا پایان اسفند ۹۸
سناریوی اول	۰/۹	۲۳	۳۹/۲	۱۶/۷	۳۲/۷
سناریوی دوم	۱/۳	۲۵	۳۹/۵	۱۹/۵	۲۳/۷
سناریوی سوم	۱/۹	۲۶/۷	۳۹/۹	۲۳/۸	۳۵/۱

باشد. در آبان ماه، تورم گروه خوراکی ها به رقم مثبت ۱/۴ درصد رسیده و یکی از عوامل بالا بودن تورم آبان ماه محسوب می شود. در آبان ماه تورم ماهانه گروه سبزیجات به میزان ۷/۷ درصد ثبت شده و تورم ماهانه لبنیات و تخم مرغ نیز به میزان ۲/۶ درصد ثبت شده است. این درحالی است که در مهرماه نرخ تورم ماهانه گروه سبزیجات به میزان منفی ۶/۴ درصد و گروه لبنیات و تخم مرغ به میزان ۱/۵ درصد گزارش شده بود. داده های مرکز آمار ایران نشان می دهد مهم ترین عاملی که سبب مصرفی خانوارهای فقیر را تحت تاثیر قرار داده، گروه «خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات» است.

مرکز پژوهش های مجلس پس از بررسی کارنامه ده ماهه بانک مرکزی در سه حوزه کنترل نقدینگی موجود، مدیریت خلق نقدینگی جدید و کاهش حجم نقدینگی طی گزارشی عنوان نمود به جز حوزه ثبات بخشی به بازار ارز و طلا، بانک مرکزی اقدامات مثبت و موثر دیگری به منظور مهار تورم انجام نداده است و عدم برنامه ریزی و غفلت از وضع مالیات بر عایدی سرمایه و مجموع درآمد، اعمال محدودیت بر ترازنامه بانک های ناسام، کنترل جریان تسهیلات کلان، جلوگیری از ورود بانک ها به مجاری سفته بازی، اصلاحات بانکی و اصلاح موثر بودجه و مدیریت کسری آن در عملکرد سیاست گذار مشهود است.

نرخ تورم ماهانه به سطح ۱/۷ درصد در مهرماه رسید در صورتی که در دو ماه قبل یعنی مرداد و شهریور به ترتیب ۰/۶ و ۰/۵ ثبت شده بود. بازگشایی مدارس و دانشگاه ها، همچنین تورم بخش اجاره و سوخت ها دلایل اصلی بالا رفتن سطح تورم ماهانه در مهرماه بوده است. نرخ تورم مهرماه در سال قبل نیز رقمی معادل ۷/۱ ثبت شده بود، در مهر نرخ تورم ماهانه اجاره در بخش مسکن با سهم ۳۱ درصدی در وزن کل شاخص به سطح ۴/۲ درصد رسید. تورم ماهانه بخش انرژی نیز با افزایش ۶/۲ درصدی و نرخ تورم ماهانه آموزش ۱۲/۷ درصد ثبت شد. در آبان ماه نیز نرخ تورم ماهانه، نقطه به نقطه و متوسط در این مهرماه روند نزولی داشت اما نکته قابل توجه این است که برخی گروه ها نظیر «خوراکی ها» و «حمل و نقل» با افزایش نرخ تورم ماهانه روبه رو بودند. بررسی ها حاکی از آن است که نوسان فصلی و کاهش عرضه بر افزایش تورم خوراکی اثرگذار بوده است. همچنین افزایش قیمت خودروی شخصی و قیمت بنزین باعث بالا رفتن نرخ تورم بخش حمل و نقل شده است. در مهرماه نرخ تورم اجاره، سوخت و آموزش باعث شده بودند که تورم ماهانه در مهرماه به رقم بالاتری نسبت به متوسط ماه های قبل برسند. از سوی دیگر، در مهرماه نرخ تورم خوراکی ها منفی ۱/۲ گزارش شده و باعث شده بود که اثر آن در تورم کل کاهشی

نقد اقتصاد ایران توسط موسسه بین المللی پترسون

می‌کوشد تا انزوای جهانی ایران در تمامی ابعاد رقم بخورد، اما دلایل داخلی فراوانی نیز به کمک تحریم‌ها آمده است. یکی از امتیازات اقتصاد ایران قدرت بانک مرکزی در دسترسی نامحدود به منابع نقدی است که به رغم چالش‌های نظام بانکی سپرده‌گذاران را برای بازپس گرفتن سپرده‌هایشان ترغیب نمی‌کند. ولی از سوی دیگر بخشی از بحران بانکی ایران ریشه در دخالت و کنترل حاکمیت در بانک‌ها دارد. و از سوی دیگر این مشکلات به همراه تعداد زیاد موسسات مالی غیرمجاز تشدید می‌شود. بعد سوم این جریان را می‌توان تحریم‌های اعمال شده عنوان کرد که شامل منع خرید و فروش نفت ایران به میزان یک سوم و محدودیت دسترسی بانک مرکزی به ذخایر بین‌المللی و رسمی آن شد. و ثمره آن کاهش در مازاد حساب جاری، رشد اقتصادی منفی ۸ درصد، نرخ تورم بیش از ۳۰ درصد و افت شدید ارزش ریال در برابر دلار آمریکا به ۰/۱ در بازار آزاد بود.

عدنان مزارعی عضو ارشد این موسسه پس از بررسی‌های اقتصاد ایران می‌گوید نمی‌توان از تحریم‌های آمریکا علیه ایران چشم‌پوشی نمود ولی برجام و تحریم عوامل اصلی مشکلات اقتصادی این کشور نیست، عواملی نظیر تصمیمات نادرست دولت، ارتباطات ناسالم بانک‌ها با برخی شرکت‌ها و عدم اثر بخشی بانک مرکزی ایران در مقررات‌گذاری و نظارت بر بانک‌ها که از درون این کشور نمود دارد بیشتر از عوامل بیرونی شرایط اقتصادی ایران را پیچیده نموده است. ایران از سال ۱۹۷۹ همواره تحت فشار تحریم‌های خارجی بود اما سخت‌ترین آن‌ها مربوط به تحریم‌های ایالات متحده آمریکا، سازمان ملل متحد و اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۲ به دلیل برنامه هسته‌ای ایران بوده است. آن تحریم‌ها محدودیت‌هایی را بر صادرات نفت ایران و بانک‌های ایرانی تحمیل کرد که در نهایت منجر به قطع ارتباط با نظام بانکی جهانی، ایجاد بحران ارزی و رکود شدید اقتصادی شد. واشنگتن

منابع

صندوق بین‌المللی پول
بانک مرکزی ایران
مرکز آمار ایران

نرخ رشد اقتصادی کشورهای خاورمیانه به روابط صندوق بین‌المللی پول							
کشور	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰
ایران	۳/۲	-۱/۶	۱۳/۵	۳/۷	-۲/۹	-۶/۰	-۰/۲
اردن	۳/۱	۲/۴	۲/۰	۲/۱	۲/۰	۲/۲	۲/۴
الجزایر	۴/۸	۳/۷	۳/۲	۱/۴	۲/۱	۲/۳	۱/۸
امارات	۴/۴	۵/۱	۳/۰	-۰/۸	۱/۷	۲/۸	۳/۳
بحرین	۴/۴	۲/۹	۳/۵	۳/۸	۱/۸	۱/۸	۲/۱
کویت	-۰/۵	-۰/۶	۲/۹	-۳/۵	۱/۷	۲/۵	۲/۹
عربستان	۳/۷	۴/۱	۱/۷	-۰/۶	۲/۸	۸/۱	۲/۱
عراق	-۰/۷	۲/۵	۱۳/۶	-۱/۷	-۰/۶	۲/۸	۸/۱
عمان	۱/۲	۲/۷	۵/۰	-۰/۹	۲/۱	۱/۱	۶/۲
قطر	۴/۰	۳/۷	۲/۱	۱/۶	۲/۲	۲/۶	۳/۲
لبنان	۱/۹	۰/۴	۱/۶	-۰/۶	-۰/۲	۱/۳	۲/۰
مصر	۲/۹	۲/۳	۳/۳	۳/۲	۵/۳	۵/۵	۵/۹

تحلیل بازار جهانی طلا در فصل گذشته

گروه اقتصادی

اونس جهانی

قیمت طلا در مهر ماه در ادامه مسیر سومین هفته کاهشی پیش از آن قرار گرفت. با توجه به آمارهای اقتصادی آمریکا که انتظارات برای افزایش طلا را تحت‌الشعاع قرار داد و ارزش دلار را در نزدیکی بالاترین رقم چند هفته گذشته نگاه داشت، قیمت طلا مهار شد. به شکلی که هر اونس طلا در بازارهای جهانی در اولین روز مهر به قیمت ۱۵۲۳ دلار فروخته شد و به سرعت در دومین روز از مهر مطابق با بیست و چهارمین روز از ماه سپتامبر به رقم ۱۵۳۱ دلار رسید. پس از این روز در ۸ مهر قیمت انس کف دو ماهه را به ارزش ۱۴۷۳ دلار لمس کرد، ولی همان طور که عنوان شد شرایط سیاسی چین و آمریکا همواره این نماد را دستخوش تغییرات اساسی می‌نماید این نوسان در طول یک ماه و نیم ۷ بار مسیر کاهشی و ۶ بار روند افزایشی را نشان داد اما هر اونس در این بازه از کانال ۱۴۰۰ و ۱۵۰۰ فراتر رفت.

ماه پایانی امسال به ۱۵۱۰ دلار خواهد رسید و این رقم در سال ۲۰۲۰ میلادی به بیش از ۱۵۷۰ دلار افزایش خواهد یافت. قیمت طلا در سال ۲۰۱۹ میلادی تحت تاثیر عوامل مختلفی از جمله جنگ تجاری آمریکا و چین، کاهش نرخ بهره بانکی و نگرانی نسبت به رشد اقتصادی جهان با رشد ۱۶ درصدی روبه‌رو شده است. افزایش تقاضای صندوق‌های بزرگ سرمایه‌گذاری جهان برای طلا نیز عامل مهمی برای افزایش قیمت این فلز زرد بوده است.

تحلیلگران استاندارد چارترد بانک بر این باور بودند: عامل اصلی افزایش قیمت طلا در سال ۲۰۲۰ میلادی، رشد فزاینده تقاضا از سوی سرمایه‌گذاران خرد خواهد بود. سوکی کوپر، تحلیلگر ارشد فلزات گران بها در این بانک گفت: تقاضای مکان امن سرمایه‌گذاری برای طلا طی ماه‌های اخیر عامل مهمی در رشد قیمت این فلز گران بها بوده است. افزایش ریسک‌های سیاسی و اقتصادی موجب رشد تقاضای طلا شده است. وی افزود: پیش‌بینی ما این است که میانگین قیمت طلا در سه

گفت: دلایل کافی برای افزایش قیمت طلا وجود دارد ولی در شرایط کنونی طلا قادر به ادامه روند صعودی نیست. این یک مشکل بزرگ است. فدرال رزرو از ابتدای امسال تاکنون سه بار نرخ بهره را کاهش داده و بانک‌های مرکزی جهان نیز خرید طلا را افزایش داده‌اند. تنش‌های سیاسی و اعتراضات در برخی کشورهای جهان تشدید شده است. بنابر این دلایل بنیادی کافی برای افزایش تقاضا و قیمت طلا وجود دارد.

گزارش انستیتوهای تحقیقاتی در بانک‌های مریل‌لینچ و بانک آمریکا نشان می‌دهد که رکورد ۵۰ میلیارد دلاری خرید طلا شکسته شده است، حجم سرمایه‌های جاری خریداری طلا در بازارهای مالی هم اکنون در نرخ ۱۵۱۰ دلاری به رقمی بالغ بر ۵۰ میلیارد دلار رسیده است. این رقم نسبت به زمانی که در رکود اقتصاد جهانی طلا به نرخ ۱۹۰۰ دلار رسیده بود نیز بیشتر است. با توجه به ورود اکثر بانک‌های مرکزی دنیا به سیاست‌های داویش (کپوتری یا انبساطی)، طلا در سطح جهانی خریداران سنگینی دارد و این رقم ممکن است به مرور زمان افزایش یابد.

انگلیس و اتحادیه اروپا به توافق نهایی در خصوص چگونگی خروج انگلیس از اتحادیه اروپا نزدیک شد و ثمره آن تقویت ارزش پوند بود تا جایی که هر پوند با ثبت رقم ۱/۲۷۸ دلار به بالاترین سطح خود در برابر اسکناس سبز از ماه می سال جاری میلادی تاکنون رسید. در این بازه معاملات بازارهای ارزی بدین شکل رقم خورد که هر یورو به ۱/۱۰ دلار رسید تا جایگاه خود را در کانال ۱/۱۰ دلاری تقویت کند. تحلیلگران بین‌المللی پیش‌بینی می‌کند که قیمت جهانی هر اونس طلا تا سه ماه نخست ۲۰۲۰ میلادی به ۱۶۵۰ تا ۱۷۰۰ دلار خواهد رسید. قیمت طلا تا سه ماه نخست سال آینده می‌تواند به ۱۶۵۰ تا ۱۷۰۰ دلار در هر اونس افزایش یابد. نوسانات انس در پی تحلیل‌های مثبت که در بالا ذکر شد و تغییرات در قیمت طلا در پی انتشار آمارهای اشتغال آمریکا مقاومت خوبی از خود بروز داد و همچنان بالاتر از ۱۵۰۰ دلار به ازای هر اونس معامله شد. به اعتقاد برخی از تحلیلگران فدرال رزرو آمریکا سیاست‌های انبساط پولی خود را ادامه خواهد داد و این مساله در نهایت به نفع قیمت طلا خواهد بود.

تحلیلگران بازار معتقدند که قیمت طلا باید در شرایط کنونی سطح مقاومتی ۱۴۷۵ دلاری را با قدرت بشکند تا بتواند برای رسیدن به هدف ۱۵۰۰ دلاری تلاش کند. فیلیپ استریبل تحلیلگر ارشد موسسه سرمایه‌گذاری RJO Futures

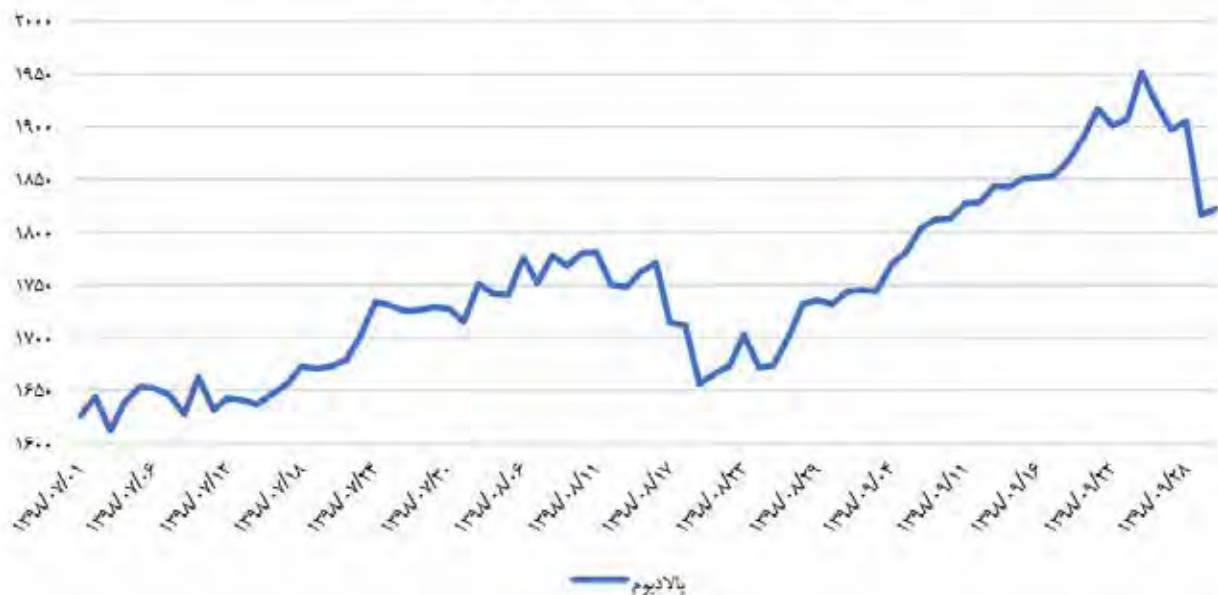

پالادیوم

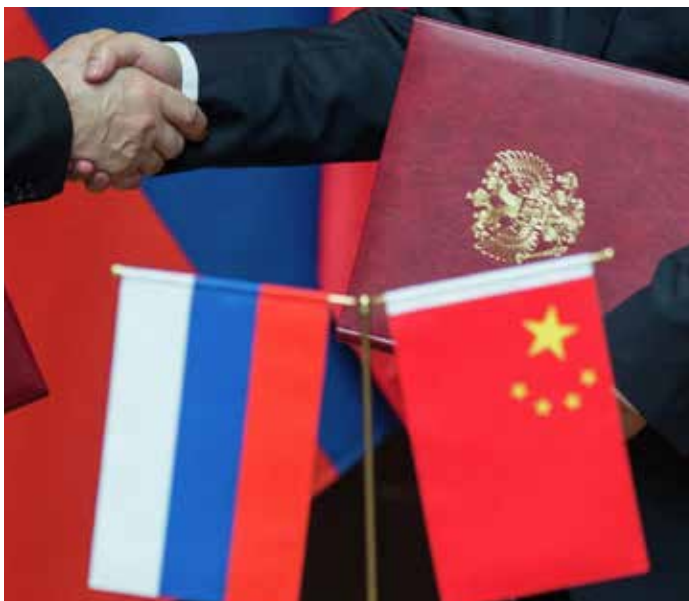
پالادیوم از طلا پیشی گرفت قیمت این فلز سفید رنگ طی یک سال اخیر نزدیک به ۶۰ درصد افزایش یافته و از حوالی مرز هزار و ۱۰۰ دلار به بالای کانال هزار و ۷۰۰ دلار جهش کرده است. قیمت پالادیوم در یک سال گذشته بیش از ۶۰۰ دلار رشد کرده و از طلا نیز سبقت گرفته است. قیمت پالادیوم حدود یک سال پیش ۱۱۰۰ دلار قیمت داشت ولی اکنون در بازارهای جهانی بالای ۱۷۰۰ دلار معامله می‌شود. پالادیوم به دلیل تقاضای بر عرضه رشد چشمگیری را بدست آورد، یکی از دلایل رشد تقاضا اجبار دولت چین به خودروسازان برای استفاده از این فلز است. بیشترین موارد مصرف پالادیوم در آگزوز ماشین‌هاست و چیزی در حدود سه چهارم کل مصرف پالادیوم در این حوزه مصرف می‌شود و این فلز سبب می‌شد که مواد سمی حاصل از احتراق موتور به دی اکسید کربن و بخار آب تبدیل شود. دیگر موارد مصرف این فلز گرانبها دستگاه‌های الکتریکی، دندان‌پزشکی و صنایعی مانند جواهرسازی است. از کشورهایی که منبع اصلی پالادیوم هستند، می‌توان به روسیه و آفریقای جنوبی اشاره کرد و نکته مهم دیگر این است که این فلز به‌عنوان عنصری جانبی از فرآیند استخراج فلزاتی مانند پلاتین یا نیکل به دست می‌آید.

قیمت پالادیوم در پاییز ۹۸ (قیمت برحسب دلار)

روسیه و چین و تداوم خرید طلا

همان طور که در شماره های پیشین عنوان شد روسیه با شتاب قابل وصفی در پی افزایش ذخایر طلای خود است به شکلی که ذخایر این کشور که شامل طلا و دارایی‌های ارز خارجی آن می‌شود از سیزدهم تا بیستم سپتامبر ۱/۴ میلیارد دلار افزایش یافته است یا به عبارتی دیگر در این بازه با افزایش ۵۳۲ میلیارد دلاری معادل ۰/۳ درصد رشد را نشان می‌دهد. این کشور توانسته ذخایر شمش طلا و ارز خارجی خود را از اول ژانویه سال میلادی جاری ۶۴ میلیارد دلار افزایش دهد. ذخایر طلا به تنهایی از ۸۷ میلیارد دلار تا حدود ۱۰۹ میلیارد دلار بالا رفته است. روسیه در سال ۲۰۱۸ بزرگ‌ترین خریدار طلا در جهان بود و در حال حاضر چهارمین دارنده بزرگ ذخایر این فلز گران بها است. چین و روسیه ۲ خریدار بزرگ طلا امسال ۲۵۱ تن طلا خریداری کرده‌اند.

فلز زرد، متنوع‌سازی پرتفولیوی این بانک‌ها و توانایی طلا برای بهبود ریسک‌های مختلف است.

شورای جهانی طلای گزارش می‌دهد که میزان ذخایر طلای جهانی در بازه سالانه افزایشی است. در این گزارش آمده است که بانک‌های مرکزی ترکیه و روسیه، سهم ذخایر طلای خود را در ماه اکتبر به دلیل افزایش ریسک‌ها در اقتصاد جهانی افزایش دادند. با توجه به مواضع اخیر رئیس‌جمهوری آمریکا تغییر معادله طلا و دلار طبیعی به نظر می‌رسد. میزان خرید طلا توسط بانک‌های مرکزی بسیار بالا رفته است. تازه‌ترین آمارهای شورای جهانی طلا نشان می‌دهد میزان ذخایر رسمی طلای جهان تا اکتبر ۲۰۱۹ میلادی به بیش از ۳۴۵۰۰ تن رسیده است. از این حجم، منطقه یورو شامل بانک مرکزی اروپا بیش از ۱۰ هزار و ۷۷۶ تن ذخایر جهانی طلا را در اختیار دارد که معادل ۵۷/۴ درصد کل ذخایر ارزی خارجی است.

موسسه افسی‌استون گزارش داد: که چین و روسیه از ابتدای سال ۲۰۱۹ تاکنون بیش از ۲۵۱ تن طلا خریداری کرده‌اند. بر اساس این گزارش چین در سال مالی ۲۰۱۹ بیش از ۱۰۶ تن به ذخایر طلای خود افزوده است و روسیه نیز ۱۴۵ تن طلا خریداری کرده است. بانک‌های مرکزی جهان نیز طی ماه‌های ژانویه تا اوت بیش از ۵۰۰ تن طلا خریداری کرده‌اند. پیش‌بینی می‌شود رکورد خرید طلا از سوی بانک‌های مرکزی جهان در سال ۲۰۱۹ شکسته شود. پس از این دو کشور، کشورهای ترکیه، لهستان و قزاقستان بزرگ‌ترین خریداران طلا در جهان هستند. ذخایر طلای چین در این مدت تغییری نداشت ولی تقاضای طلا از سوی بانک‌های مرکزی صربستان، ازبکستان، امارات متحده عربی و مغولستان نیز افزایش داشته است. در بین بانک‌های مرکزی جهان تنها آلمان و قزاقستان در ماه اکتبر با کاهش ذخایر طلا روبه‌رو شده‌اند. مهم‌ترین دلیل به‌تأیید بانک‌های مرکزی به خرید

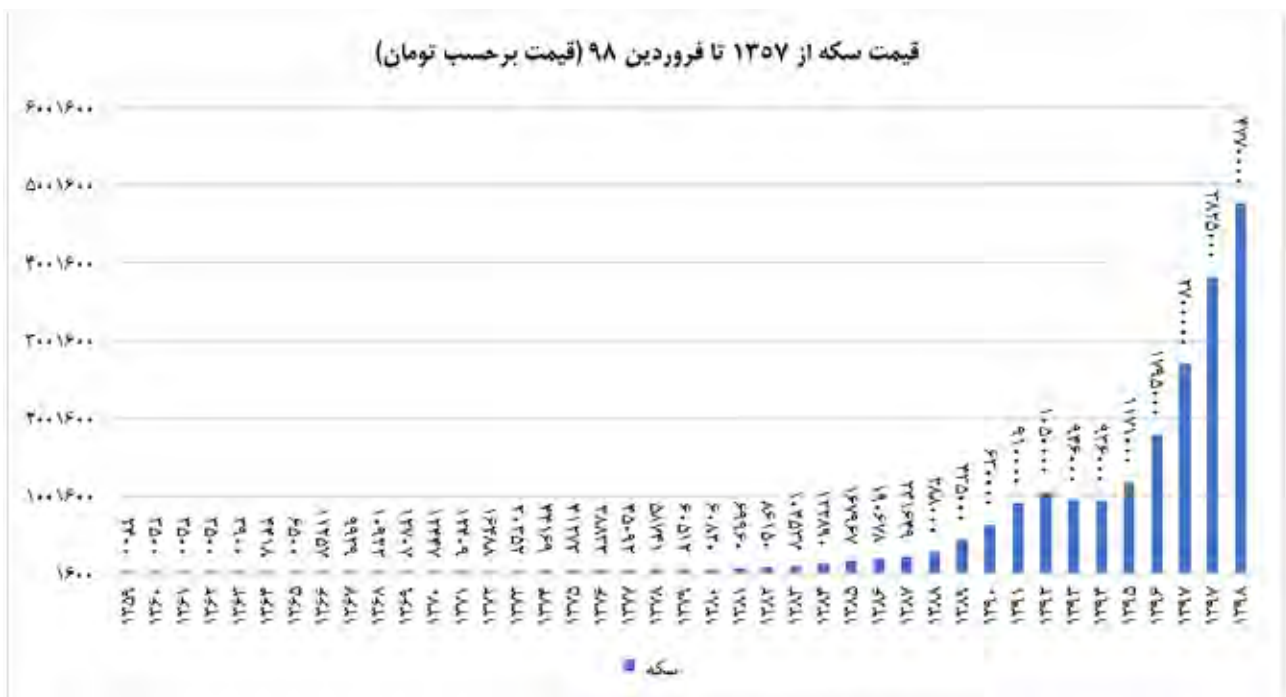
سکه بهار آزادی خرده فروشی با ۳ میلیون ۹۹۰ هزار تومان وارد مهر ماه شد و همانند بازار ارز روبه‌ثباتی را تا آبان دنبال نمود، پایین‌ترین قیمتی که برای سکه بهار آزادی پرداخت شد در پایان این ماه و به ارزش ۳ میلیون ۹۱۵ هزار تومان بود، در این ماه سکه همواره در کانال ۳ میلیون و ۹۰۰ قرار داشت و در بازه ای کوتاه به کانال روانی ۴ میلیون تومان رفت، اما در هشتمین روز از آبان کمترین قیمت برای هر سکه بهار آزادی پرداخت شد در این روز بهای سکه به کف قیمتی ۳ میلیون ۸۱۵ هزار تومان رسید، ولی این قیمت تنها یک روز دوام آورد و در ۶ آبان سکه به کانال ۳ میلیون ۹۰۰ بازگشت.

سکه بهار آزادی

به احتیاط دو هفته قبل معامله‌گران این بازار مربوط بود. دو هفته پیش در پاسخ به افزایش ۳/۷ درصدی دلار، به ارزش سکه تنها ۲ درصد افزوده شده بود. به این ترتیب، می‌توان گفت سکه در هفته‌ای که گذشت بخشی از عقب‌ماندگی خود نسبت به دلار را جبران کرد. سکه در حالی رشد بیشتری را نسبت به شاخص ارزی به ثبت رساند که بهای طلای جهانی نیز روند افزایشی خاصی در طول هفته نداشت از این رو می‌توان گفت که طلای جهانی تاثیر چندانی بر روند بازار داخلی در هفته‌ای که گذشت نداشت.

روند صعودی سکه ادامه یافت تا جایی که در دوازدهمین روز از آبان قیمت سکه به مرز روانی ۴ میلیون تومان رسید، ولی مجدد روند با کاهشی محسوس در کانال ۳ میلیون ۹۰۰ ادامه یافت و پس از یک هفته هر سکه به ارزش ۴ میلیون ۲۳۵ هزار تومان معامله شد، این ابتدای راه بود چرا که در حالی که دلار با رشدی آرام خود را از مسیر کاهشی خارج می‌کرد، در بازار سکه، معامله‌گران با جسارت بیشتری در موقعیت خرید قرار گرفتند، البته دلیل آن که فلز گران بهای داخلی در هفته گذشته رشد بیشتری را نسبت به دلار تجربه کرد،

پیش بینی طلا در ۲۰۲۰

ING BANK در گزارشی اعلام نمود که پیش بینی می شود که قیمت هر اونس در سه ماهه اول سال پیش رو به ۱۵۰۰ دلار خواهد رسید ولی در ادامه روند کاهشی ۲۰ تا ۳۰ دلاری را تجربه خواهد نمود و میانگین آن را حدود ۱۴۷۵ دلار عنوان نمود. حال با در نظر گرفتن احتمال سیاست های انبساطی پولی و کاهش بیشتر نرخ بهره توسط فدرال رزرو و همراستای این جریان عدم کاهش تنش های تجاری بین آمریکا و چین و با در نظر گرفتن تشدید مخاطرات در روابط این دو کشور شاهد افزایش قیمت طلا خواهیم بود. اما از سمت دیگر رشد مثبت صنعت در چین، تقویت شاخص سهام در بازارهای آسیایی و تقویت شاخص دلار سه بازوی قدرتمند کاهشی شدن قیمت طلا هستند.

منابع
اتحادیه طلا و جواهر
بانک مرکزی ایران
دنیای اقتصاد

بررسی بازار فلزات اساسی

گروه اقتصادی

صنعت و معدن

که قابل مقایسه با هیچ دوره ای در ۱۰ تا ۱۵ سال اخیر نیست را می توان، بازارهای جهانی بعد از التهاب بازار نفت خام، فراز و فرود شعله های جنگ تجاری، سیگنال های پولی از اقتصاد آمریکا و نوسان نرخ بهره و تزریق پول به این کشور، با انضمام سیگنال های سیاسی عنوان نمود.

در فاصله ۱۳ تا ۱۹ اکتبر ۱۰/۵ میلیون تن سنگ آهن به بنادر مهم چین رسیده اند، که در مقایسه با هفته قبل از آن ۲/۱۸ میلیون تن کاهش را نشان می دهند. در این بین معاملات آتی سنگ آهن در بورس های این کشور با تشدید نگرانی ها درباره عرضه سنگ آهن توسط معادن برزیلی روبه رو شده است. در هفته منتهی به ۲۰ اکتبر میزان عرضه محموله های سنگ آهن توسط برزیل و استرالیا ۱/۲ میلیون تن در مقایسه با هفته قبل از آن کاهش یافته است، به این ترتیب قیمت سنگ آهن در بورس کالای دالیان چین برای تحویل در ماه ژانویه ۱/۳ درصد افزایش یافت، این درحالی است که در بازار نقدی طی هفته گذشته قیمت ها ۲/۲ درصد کاهش یافته است.

بازار فلزات در حالت کلی شرایط خیلی مطلوبی را برای سرمایه گذاری ندارد و روند نزولی حتی در روزهای ملتهب بهای نفت خام نیز همراه این بازار است، شاخص بورس فلزات لندن با ۱/۶۹ درصد کاهش در ابتدای پاییز روبه رو شد تا مسیر کاهشی خود را ادامه داده باشد. رشد نسبی قیمت های شهرپور ماه هم با روند نزولی هفته های اول مهر روبه رو شد، که همین موارد شواهدی برای بهبود بازار تلقی می شود. این در حالی است که موجودی انبارهای فلزات پایه کاهشی است و همین افت ذخایر نیز می تواند در برابر روند نزولی قیمت ها موضع گیری کند. به عنوان مثال قیمت های سه ماهه مس و آلومینیوم در بورس فلزات لندن از قیمت های نقدی آن ها بیشتر است که در ادبیات بازار به کونتانگو مشهور بوده و می تواند یک محرک قیمتی مقطعی به شمار رود. البته بهای سه ماهه سلف فلز روی از قیمت نقدی آن کمتر است ولی با توجه به پایین بودن موجودی انبارهای این فلز پتانسیل ورود این بازار به یک فاز افزایشی وجود دارد. مهم ترین دلایل پیچیدگی و مبهم شرایط کنونی

مرکز آمار ایران شاخص قیمت تولید کننده بخش صنعت در تابستان سال جاری را منتشر کرد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که در این فصل سال رقم شاخص به سطح ۵۴۶/۴ واحد رسیده است. این رقم نسبت به فصل قبل، یعنی تابستان سال ۹۸ تنها به میزان ۰/۲ درصد افزایش یافته است. این افزایش نشان می‌دهد که از رشد فصلی تورم بخش صنعت کاسته شده است. در میان ۳۱ رشته فعالیت صنعتی، «محصولات غذایی و آشامیدنی‌ها»، «ساخت مواد و محصولات شیمیایی»، «سایر محصولات کانی غیرفلزی»، «محصولات از لاستیک و پلاستیک» و «محصولات فلزی و فابریکی» در رده پرتعدادترین صنایع در ابتدای پاییز قرار گرفته‌اند. داده‌های جدید وزارت صنعت، معدن و تجارت بیانگر آن است که بالاترین سهم پیش‌بینی سرمایه‌گذاری در گروه‌های صنعتی نیز متعلق به گروه «کک و فرآورده‌های حاصل از نفت» است که ۱۹/۳ درصد از کل سرمایه‌گذاری‌های صنعتی را به خود اختصاص داده است.

اصلاح ساختار زنجیره فولاد

یکی از مشکلات اصلی و اساسی بخش‌های مختلف صنعتی و اقتصادی کشور عدم الزام به سیاست‌های تعریف شده یا عدم تدوین سیاست کارآمد بوده است، وزارت صمت پس از فراز و نشیب‌های فراوان و ارائه دستورالعمل و ابلاغیه در نهایت به اصلاح ساختار زنجیره فولاد رسید، حلقه‌هایی که هر چند وجود داشته اما به دلیل گره نخوردن منفعت حلقه‌ها به یکدیگر به زنجیر تبدیل نشده اند، با اعلام این ساختار مقرر گردید، زیر مجموعه‌های فولاد، از معادن سنگ آهن تا کارخانه‌های فولاد و صادرات، به یکدیگر متصل شوند تا تجاری سازی و بازار سازی این حوزه با مفهومی تازه روی ریل حرکت کند. اما اقتصاد نشان داده که با اجبار و دستورات سلبی میانه‌ای ندارد و تا وقتی که زیرساخت‌ها، قوانین و هزار اما و اگر کنار یکدیگر ردیف نشوند، اتحاد و نتیجه مطلوب حاصل نمی‌شود. حسین مدرس خیابانی، قائم مقام بازرگانی وزیر صمت از این ساختار رونمایی نمود و عنوان کرد این ساختار در پی افزایش مزیت صادراتی زنجیره فولاد، شامل سنگ آهن، شمش و مقاطع فولادی است، وی تصریح کرد: که به دلیل سیاست گذاری غیرمتمرکز در مسیر زنجیره فولاد، صدور سنگ آهن افزایش یافته و در نتیجه دسترسی تولیدکننده‌های بزرگ ایرانی به این ماده اولیه تولید فولاد کاهش یافته است.

گفت: دخالت دولت و سهل کردن چرخه تولید، زنجیره تولید قند و شکر را از هم گسست. داستان زنجیره تولید قند و شکر شباهت خیلی زیادی به زنجیره تولید فولاد خواهد داشت اگر مداخلات یا سیاست گذاری ناصحیحی تعریف و تسهیل شود. اما متفاوت از آن تجربه تاریخی صنعت فولاد از همان ابتدا نام زنجیره را نداشت و به همین دلیل معدن داران و فولادی‌ها تکلیف خود را نمی‌دانستند و هرکس کار خود را می‌کرد. امروز اتصال حلقه‌های زنجیره این بازار آشفته آنقدر دشوار می‌نماید که واژه «غیرممکن» را با خود یدک می‌کشد، چراکه معادن به دلیل صادرات فعال هستند و کارخانه‌های فولاد که زمانی سنگ آهن ارزان وارد کرده و به معادن پشت کرده بودند حالا درگیر تامین مواد اولیه شده اند. این درحالی است که همان چند دهه قبل کارخانه‌های فولاد با سرمایه گذاری در این معادن و خرید سهام آن‌ها می‌توانستند این زنجیره را ایجاد و از مشکلات امروز جلوگیری کنند. حال با توجه به این معمای حاصل شده باید منتظر این باشیم که ببینیم صمت با تعریف این ساختار بر بنای کج آیا می‌تواند به مسیر تعالی قدم بردارد یا خیر.

ذوب آهن و فولاد مبارکه ذخیره کافی مواد اولیه را ندارند و سیاست گذار با افزایش عوارض صادرات سنگ آهن در پی تامین هر چه سریعتر مواد اولیه برای کارخانه جات فولادی است. البته با کاهش ارزش ریال این جریان دور از ذهن نبود و در سال گذشته نیز این موضوع پیش بینی شده بود، اما در کنار این موضوع عدم قیمت گذاری مناسب طبع و نظر معدن داران نه تنها آن‌ها را از بورس فراری داده که منفعت خود را در صادرات می‌بینند و نه در تامین مواد اولیه کارخانه‌های فولاد و افزایش ارزش افزوده صادرات.

با نگاهی تاریخی به گذشته کارخانه جات قند و شکر در چنین شرایطی تمرکز خود را بر اراضی کشاورزی و مدیریت آن داشتند و نوعی دل گرمی دو جانبه بین کشاورز و کارخانه دار ایجاد شده بود، در صورت کمبود محصول به تولید و در صورت مازاد تولید نیز به صادرات فکر می‌شد. اما طی دهه گذشته این چرخه با واردات مواد اولیه به مخاطره افتاد و در پی واردات بی رویه، کشاورزی را از چرخه صنعت جدا نموده و در پی افزایش نرخ ارز و کاهش ارزش پول ملی عدم برگشت به بخش کشاورزی غیر ممکن است، به نوعی می‌توان

مس

چین نیز برای این کالا از ماه ژوئن کاهش یافته و در پایان ماه گذشته به حدود ۲۴۵ هزار و ۵۰۰ تن رسیده است که کمترین میزان از ژوئن ۲۰۱۳ تاکنون محسوب می‌شود. به عبارتی ساده‌تر پیش‌بینی می‌شود واردات چین با سرعت بیشتری افزایش یابد که این سیگنال بسیار مهمی برای بازارهای جهانی مس تلقی می‌شود و نشان می‌دهد سطح مصرف با افزایش روبه‌رو شده است.

در حاشیه نشست میزگرد تخصصی مرتبط با مس عنوان شد که مهم‌ترین دلیل مشکلات پیش‌روی مس بر می‌گردد به ناکارآمدی تصمیمات اتخاذ شده و رویکرد نامناسب دولت، اما با حاشیه سود مناسب این صنعت به نحو احسن به فعالیت خود را ادامه می‌دهد. ۳۱۰ میلیون دلار پروژه در این صنعت تا پایان سال افتتاح می‌شود و چندین طرح به ارزش ۱/۸ میلیارد یورو و ۱۳ هزار میلیارد تومان نیز در دست اجرا است که این اتفاق خوبی در حوزه صنایع مس به شمار می‌رود. پس از افزایش شدید نرخ ارز در ابتدای سال گذشته به دنبال دخالت‌های دستوری دولت، اختلاف قیمت مس در بورس با بازار آزاد به شدت افزایش یافت که مازاد تقاضا، صادرات محصولات و قاچاق مس و بحران در تامین مواد اولیه صنعت، از پیامدهای آن بودند. در ادامه با تغییر مبنای ارز در فرمول قیمت‌گذاری و اصلاحات انجام شده در روند عرضه و همین‌طور، نزدیک‌تر شدن قیمت ارز نیمایی به بازار آزاد، بازار دوباره به شرایط ثبات و حتی افت تقاضا برگشت که دلیل آن تشکیل ذخایر قابل توجه مس در انبارهای خریداران بود.

مس فلزی مقاوم، پایدار در برابر خوردگی، خمش و خزش، رسانا و گرانبها با کاربردهای گوناگون در صنعت و مورد علاقه هنرمندان و خانواده‌ها دارای خواص شیمیایی فلزات انتقالی، دارای حالت‌های اکسیداسیون +۱ و +۲، خواص فیزیکی متنوع شامل عیار مس، میزان ناخالصی‌های طبیعی یا باقیمانده مواد افزوده که در مرز دانه‌های محلول جامد یا فازهای مجزا تشکیل داده است، پیش‌تصفیه مکانیکی و گرمایی فلز که منجر به حالت‌هایی مانند مس ریخته‌گری، مس لوله‌ای داغ و مس سخت، مس قالب‌گیری، مس تف‌جوش می‌شود. از این رو همواره شرایط ویژه‌ای را در اقتصاد داراست. مس پرس در گزارشی از تولیدات جهانی مس عنوان کرد: که تولید معدنی مس در نیمه اول سال ۲۰۱۹ حدود ۱/۴ درصد تولید کنسانتره یک درصد تولید کاتد SXEW حدود ۳/۵ درصد کاهش داشته است. کاهش تولید ۲/۵ درصدی شیلی به دلیل پایین بودن عیار سنگ معدن مس و ۵۵ درصدی اندونزی به دلیل انتقال دو معدن اصلی این کشور به مناطق با سنگ کانی با عیار متفاوت بیش از رشد تولید دیگر کشورها بوده است. کشور چین در نوامبر ۴۸۳ هزار تن محموله مس وارد کرده که ۶ درصد از ماه مشابه سال گذشته بالاتر است. این در حالی است که در ۱۱ ماه سال ۲۰۱۹ در مجموع آمارهای واردات مس از کاهش ۸/۵ درصدی حکایت دارد و به این ترتیب میزان واردات مس در این مدت به ۴/۴۵ میلیون تن رسید در حالی که سال گذشته این رقم ۵/۳ میلیون تن بوده است. بررسی‌ها نشان می‌دهند موجودی انبارهای

سعد محمدی مدیر عامل شرکت مس ایران در نشست اعلام نمود که با حمایت صمت و برنامه ریزی‌های دقیق به سمت رکوردهای تولید و فروش هستیم، وی عنوان نمود که عملکرد شرکت مس در نیمه اول سال ۹۸ نشان دهنده رشد ۲۶ درصدی در کاتد مس نسبت به برنامه و بخش فروش رشد ۲۳۰ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته است. سهام این شرکت نیز بازدهی ۳۸ درصدی را نصیب سهامداران کرده است. وی در خصوص فعالیت‌های اکتشافی این شرکت، از رشد ۲۲ درصدی نسبت به برنامه خبر داد و تصریح کرد: امسال تولید کاتد با رشد ۲۶ درصدی و تولید ۲۷ هزار تن بیشتر از برنامه به ۱۳۲ هزار و ۴۲۴ تن رسید، که بالاترین تولید محصول مس کاتدی از ابتدای راه اندازی تاکنون بوده است. ایشان به تولید بی نظیر ۱۶۳ هزار ۴۸۰ تن آند در شش ماه نخست امسال نیز اشاره کرد. سعد محمدی ابراز امیدواری کرد در حال حاضر ذخایر معدن مس سونگون به بیش از یک میلیارد تن افزایش یافته است و ذخایر مس قطعی کل کشور به ۳۴/۵ میلیون تن رسیده است که با این میزان ذخیره در رتبه هشتم کشورهای دارنده ذخایر مس جهان هستیم و امید است با فعالیت‌های اکتشافی خوبی که انجام شده است به رتبه ۷ برسیم. استخراج و تولید سنگ سولفور نیز شاهد رشد به ترتیب ۳ و ۴ درصدی بود. در نهایت مقایسه درآمد حاصله از فروش داخلی و خارجی محصولات شرکت مس نسبت به مدت مشابه سال گذشته بیانگر این است که درآمد شرکت مس از محل داخل و خارج به ترتیب رشد ۲۰۶ و ۲۷۶ درصدی داشته است.

فروش بر مبنای دلار ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی با قیمت ۵۲ میلیون و ۴۹۱ هزار و ۷۷۸ ریال بود. میزان تولید کاتد این شرکت در مدت یاد شده معادل ۱۷۳ هزار و ۷۹۲ تن ثبت شد که نسبت به مدت مشابه سال قبل با رشد همراه بود، این محصول در سال جاری با قیمت ۶۶۰ میلیون و ۵۲۵ هزار و ۳۰۸ ریال برای هر تن به فروش رسید، این درحالی است که نرخ این محصول سال گذشته حدود نصف این مبلغ بود.

مدیرعامل شرکت مس با اشاره به بازدهی مثبت ۲۰۳۸ درصدی سهام طی ۱۴ سال گذشته گفت: بازدهی سهام شرکت ملی صنایع مس ایران در سال جاری ۳۸ درصد بوده که این مهم به رغم کاهش ۱۱ درصدی قیمت جهانی مس به دست آمده است. شرکت ملی صنایع مس ایران در هشت ماه نخست امسال ۷۹۶ هزار و ۹۸۸ تن کنسانتره مس تولید کرد و میزان تولید امسال تفاوت چندانی با سال گذشته ندارد، این درحالی است که نرخ فروش هر تن مس در سال جاری ۱۳۷ میلیون و ۹۵۷ هزار و ۳۸۰ ریال شد و سال گذشته این رقم به دلیل محاسبه

فولاد در فصل پاییز نیز مانند تابستان تغییرات اساسی را در بازار به خود ندید، بازارهای متفاوت در شرایط خاص اقتصادی یک سال گذشته با جرقه ای مشتعل شدند، اما در بازار فولاد با بررسی حجم عرضه ها در تقابل با حجم تقاضا نشان از رکود دارد. کاهش نرخ در بازارهای جهانی مشهود است آن هم به دلیل افت تقاضا و اثرگذاری کاهش جذابیت خرید قراضه و افت بهای این کالا. در این وضعیت می توان گفت که میل به کاهش نرخ باز هم در حال خودنمایی است و گسترش یافتن این سیگنال می تواند برای بازار فولاد مخرب باشد، اگرچه این بازار در هفته های اخیر در برابر کاهش نرخ مقاومت کرده است. به گزارش متال بولتن اگرچه نااطمینانی های بسیاری در این بازار وجود دارد تقاضای محصولات فولادی در جهان افزایش یافته است. در بازارهای اروپا و غرب آسیا شاهد افت نرخ هستیم و البته بازار چین با ثبات قیمت های نقدی و افت نرخ در بازار آتی روبه رو می باشد. در کشورهای مشترک المنافع نیز قیمت های صادراتی کاهش داشته است. بازار شمش و اسلب هم حال و روز خوبی ندارد اگرچه افت بهای اسلب یا همان محصول میانی اصلی برای تولید ورق های فولادی در جهان کاهش نرخ بیشتری دارد. ضعف تقاضا در بازار مقاطع ساختمانی به صورت مستقیم بر این بازار مهم اثرگذار بوده ولی افت بهای قراضه هم در کاهش قیمت ها موثر است.

فولاد

به صورت کلی عرضه در بازار فولاد کافی است و اگر یک یا چند محصول خاص را نادیده بگیریم روند عرضه‌ها تغییری نکرده است. این شرایط بازار در حالی رقم می‌خورد که تولید فولاد ایران از ۱۷ میلیون تن در پایان تابستان گذشت طی اعلام انجمن جهانی آهن و فولاد تولید فولاد ایران در ۸ ماهه نخست سال جاری میلادی با رشد ۶/۴ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل به ۱۷/۱۸۸ میلیون تن رسید. ایران در مدت مشابه سال گذشته بالغ بر ۱۶/۱۵۳ میلیون تن تولید فولاد داشته است. دونالد ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا در اوایل ماه می ۲۰۱۹ با صدور یک فرمان اجرایی صنایع فولاد، آهن، مس و آلومینیوم ایران را تحریم کرد. این فرمان که هشتم ماه می صادر شد، در آمد صادرات صنایع فلزی ایران را هدف قرار داده است.

این صنعت نیز به مانند دیگر نژاد های سرمایه گذاری متاثر از جریان‌های اقتصادی با عدم سرمایه گذار مواجه شده اند، حسن حسینی رییس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های صنایع و معادن سرب و روی ایران عدم سیاست گذاری صحیح در قیمت ارز را مسبب اصلی تمامی مشکلات این صنعت عنوان نمود، حسینی از وضعیت ناگوار حاکم بر تولیدکنندگان سرب و روی در سال جاری ابراز نارضایتی و اظهار کرد: شرکت تهیه و تولید مواد معدنی در سال ۹۸ به مدت ۴ ماه از ارائه سهمیه خاک معدن انگوران به تولیدکنندگان روی امتناع ورزید، علاوه بر این، آن‌ها برای واردات خاک حسب مورد با مشکلاتی رو به رو بودند. از طرفی بابت وضع عوارض غیرکارشناسی و غیرقانونی به شدت تحت فشار قرار گرفتند.

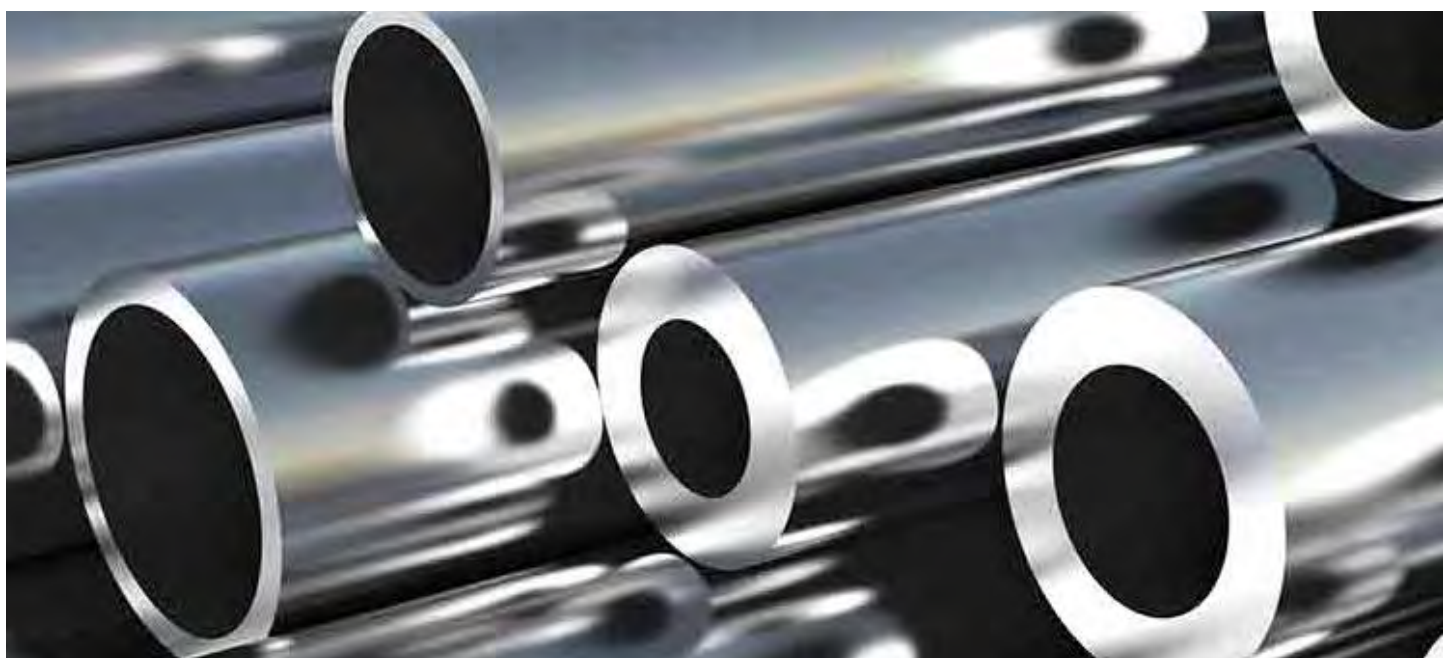
سرب و روی

آلومینیوم

آلومینیوم پس از فولاد، بیشترین تولید و مصرف را در جهان دارد، یک و نیم میلیون نفر به طور مستقیم با این صنعت مشغول به کار هستند و میزان این فلز به تنهایی به اندازه تمامی فلزات جهان است، ایران در حال حاضر ۷۶۸ هزار تن تولید سالیانه این فلز را در اختیار دارد و با راه اندازی فاز دوم آلومینیوم جنوب با ظرفیت ۶۰۰ هزار تن ظرفیت تولید آلومینیوم در ایران به بیش از ۱/۳ میلیون تن در سال خواهد رسید. فلز آلومینیوم در ۳ مرحله استخراج بوکسیت، استحصال آلومینا از بوکسیت و سپس فرآیند احیا تولید می شود. سنگ بوکسیت در فرآیندی با استفاده از روش شیمیایی در کارخانه های تولید آلومینا به اکسید آلومینیوم یا آلومینا تبدیل می شود. در این فرآیند از ۴ تن بوکسیت، ۲ تن پودر آلومینا به دست آمده و از این مقدار یک تن فلز آلومینیوم استحصال می شود. یکی از این مزیت ها که برای تولید آلومینیوم در کشور وجود دارد، ذخایر گازی است که کشورهای نفت خیز جهان به ویژه در حوزه خلیج فارس، از آن بهره مند هستند. فاصله مصرف سرانه آلومینیوم در ایران از مقدار جهانی آن در حال افزایش است یعنی دنیا سریع تر از ایران در حال استفاده بیشتر از این فلز پایه در حرکت است. این درحالی است که ایران به عنوان یکی از پایه گذاران صنعت آلومینیوم در منطقه خاورمیانه (که خود در حال حاضر یکی از قطب های صنعت آلومینیوم جهان است) شناخته می شود. در حال حاضر کشور به دلیل تامین مواد اولیه از جمله آلومینا و پترولیوم کک به مشکلات عدیده ای برخورد کرده و لازم است برای تامین مواد اولیه و کاهش هزینه های تولید، کارخانه های تولید آلومینا و پترولیوم کک ساخته شوند.

بزرگ‌ترین واحد تولید آلومینیوم کشور در بیست و ششمین روز از آذرماه به شکل آزمایشی راه‌اندازی شد. این واحد بزرگ صنعتی کار خود را در ابتدا با دو دیگ و سپس ۱۰ دیگ آغاز کرده و در ادامه ۴۰ تا ۸۶ دیگ در سالن شماره یک فعالیت خواهند کرد. مجموع دیگ‌های ۳ سالن به ۲۵۸ دیگ خواهد می‌رسد تا فاز نخست بهره‌برداری از آلومینیوم جنوب به ظرفیت ۳۰۰ هزار تن کامل شود. با بهره‌برداری از فاز نخست آلومینیوم جنوب کل تولید آلومینیوم کشور به حدود ۸۰۰ هزار تن خواهد رسید. شرکت آلومینیوم جنوب با سرمایه‌گذاری ۱/۲ میلیارد دلاری و اشتغال زایی هزار و ۶۵۰ نفر به طور مستقیم از امروز در مدار تولید قرار خواهد گرفت. این واحد صنعتی در صورت راه‌اندازی، به تنهایی ۴۰ درصد آلومینیوم کشور را تولید خواهد کرد و به تولید بیش از یک میلیون تن شمش آلومینیوم در طرح‌های توسعه‌ای خود خواهد رسید.
منابع: مس پرس - بازار فلزات ایران

تبلیغات

Advertising

کارخانجات تولیدی

مهراصل

متخصص تهویه و تبرید

MEHRASL

MANUFACTURING CORPORATION

General Catalogue 2019

WWW.MEHRASL.IR

PABR Series Packages

➤ Range: 5 , 10 , 20 & 30 RT

Unit Heaters

➤ Range: 28200 - 806600 Btu/Hr

Electric Fan Motors

➤ Range: 0.2 to 6 Kw

Split Chiller

➤ 3RT & 5RT

گروه صنعتی ایران توحید

تولید کننده پیچ و مهره فولادی به روش فورج سرد

ما از ابتدا تا پایان شما را همراهی میکنیم:

- ◀ تهیه لیست های اقتصادی پیچ و مهره مصرفی پروژه
- ◀ تولید، حمل و تحویل
- ◀ بازرسی دوره ای و آموزش کارگاهی فرآیند نصب و ایجاد پیش تنیدگی در اتصالات
- ◀ برگذاری دوره های آموزشی نحوه کنترل، تحویل گیری و نصب پیچ و مهره

T.C Bolt is not a Dream any more , in IRAN

T.C Bolt در ایران دیگر یک رویا نیست

IRAN TOHID Co.

MANUFACTURER OF BOLT & NUT

COVENTYA

precote

MAGNI EUROPE

سیم و کابل دامغان

سیم و کابل دامغان

(بهر)

تهران، میرداماد، پاساژ پایتخت، طبقه ۷، واحد ۷-۲B

۸۸۶۴۵۹۲۱-۸۸۶۵۱۷۳۲-۸۶۰۸۷۳۵۱

Email: misco444@yahoo.com

Site: www.cabledamghan.com

نوین افزار

طراح و مجری سیستم های
هوشمند پارکینگ و ساختمان

Wulian

FERMAX

Zennio®

www.novin-afzar.ir

88283760

طرام و مجری پارکینگ مجتمع لکسون بام لند

www.novin-afzar.ir

شرکت آسانسور و پله برقی بهمن

Elevator and escalator company

تهران، میدان آرژانتین، ابتدای خیابان آفریقا، ساختمان شماره ۵
طبقه اول، تلفن: ۸۸۷۹۰۱۰۱ (خط ویژه) فکس: ۸۸۷۹۳۲۰۳
www.bfelevator.com info@bfelevator.com

**FIRMLY
WALK INTO FUTURE ...**

NEGIN BORJ GHAEM

Industrial Group

Unit 14, Floor 6, Daryoosh Complex, 196 street
South Bagheri Highway, Tehran , Iran
Tel: +9821-77726004

neginborjco@gmail.com

Design, Fabrication, Transportation and Installation of
Various Steel Structures For Buildings,
High-rise and Industrial Projects

طراح، ساخت، حمل و نقل و نصب سازه های
مختلف فلزی برای ساختمان ها،
پروژه های بلند مرتبه و صنعتی.

FARZANEGAN

Residential Tower

برج مسکونے فرزانگان

تجربہ اے از آرامش ہم رہ با چشم اندازے زیبا

FARZANEGAN
RESIDENTIAL TOWER

AN EXPERIENCE
OF RELAXATION
WITH A BEAUTIFUL
VIEW

شہرک گلستان - میدان موج - خیابان صدف - دفتر پروژہ

02144755719-23-24 - 02144710097 - 0214784
09123118190 - 09121011061 - 09121003623

www.TOSEABNIEH.com

نتایج خوب حاصل انتخاب‌های شایسته است

FINE RESULTS COME FROM WISE CHOICES

LEXON

Luxury Tower Eternal Fortune

برج مجلہ لکسون

www.LEXONTOWER.com

LEXON LUXURY TOWER
AS THE HIGHEST PROJECT

www.toseabnieh.org

مسجد سلطان احمد
Sultan Ahmed Mosque

WWW.TOSEABNIEH.ORG